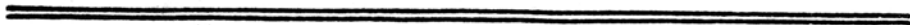

NĀRODOPISNÝ VĚSTNÍK

NÁRODOPISNÝ VĚSTNÍK

(Bulletin d'ethnographie)

X(52)

Vydává Národopisná společnost

Praha 1993

Hlavní redaktor : J. Kandert

Redakční rada : V. Hrníčko
H. Johnová
J. Krist
A. Sulitka
S. Švecová

Obálka : J. Kleckar

Adresa redakce : Národní třída 3
110 00 PRAHA 1

ISSN 0323 - 2492

OBSAH:

Práce jako kulturní hodnota

Soňa Švecová: Práca a oddych u sedliakov	5
Josef Kandert: Poznámky k "práci"	12
Jiří Langer: Dopis-glosa	22
Z diskuse	23

Antropologie a etika ve východní Evropě: Diskuse

Dušan Holý: Proti zkruslování a povýšenectví	24
Dagmar Štěpánková: Příspěvek k diskusi	27
Václav Hrníčko: Horký brambor - profesionální etika	30

Jan Pargač, Miloš Tomandl:

Úloha obecní samosprávy v životě vesnice v minulosti.

Vyhodnocení dotazníkové akce	36

Miloš Tomandl: Soupis příspěvků národopisců

a dopisovatelů Národopisné společnosti	47

Jan Štovíček: Zápis o jednání valného shromáždění

Národopisné společnosti, konaného ve dnech

22. - 23. září v Hlinsku v Čechách	145

Kalendárium národopisných akcí	153

PRÁCE JAKO KULTURNÍ HODNOTA

28. června 1993 se v Bratislavě, na půdě katedry Etnologie, po delší době opět sešli členové subkomise pro studium společenských vztahů tzv. Karpatské komise, aby obnovili její činnost. Na zasedání byly předneseny dva referáty a přečten jeden dopis-glosa, všechny tři texty nyní publikujeme. V závěru pak sumarizujeme hlavní body diskuse, která k danému tématu proběhla.

Redakce

Práca a oddych u sedliakov.

SOŇA ŠVECOVÁ, Praha

Keď som uvažovala, ako odlíšiť oddych od práce, ukázalo sa, že naše súčasné hodnotenie je nepoužiteľné pre tradičnú dedinu. Pravda, slovo oddych malo aj tam svoj osobitý význam, avšak iný, než ho poznáme my. Chodíme si oddýchnuť na rekreáciu, kde máme prestretý stôl, prechádzame sa po parkoch a lesoch, ba aj psov vodíme na prechádzky, chodíme na návštevy, kde sa nepatrí robiť niečo iné, ako sa venovať jeden druhému. V tej istej situácii môžeme pozorovať aj sedliaka, ktorý ide do lesa, ale po drevo či iný úžitok. (1) Miestni ľudia nechápali, prečo chcem ísť na susedný laz zarasteným chodníčkom, ktorý im slúžil iba do čias, kým nechodil autobus. Je predsa oveľa účelnejšie počkať si na najbližší spoj. Bez úžitku chodil u nich po chotári iba farár, ktorý mal nepochopiteľnú záľubu v turistike (Hrušov). Ba aj Jozefa Holubyho, ktorého vidali pod Javorinou hľadať s kapsou a motýčkou botanické zvláštnosti, považovali za čudáka. Na posiedky k susedom si nosievali ženy "šitie" (vyšívanie), "aby sa im nedriemalo", ak práve nešli na priadky alebo driapať perie (Hrušov). Takisto chlapi po večeroch v krčme drugali alebo plietli pančuchy (Čičmany). Mládenci v krčme vôbec nemali čo vysedať. Skôr sa im odpustilo, ak vystrájali žarty, z pitvora uchmatli "lepníky" či klobásu, zatiaľ čo ženy a dievky v izbe driapali perie. Napokon na

hontianskych lazoch horniakov vychýril výrok: "Kým si oddýchneme, zložme túto fúru sena!".

Nechcem povedať, že sedliaci sa zodrali, že nevedeli nabrať nové sily na ďalší deň. Vraciam sa len k pôvodnej otázke, ako v tomto prostredí oddeliť oddych od práce, ako hodnotiť čas strávený rozličnými činnosťami a určiť, ktorá z nich je oddych.

Utilitárna činnosť: Nezdá sa mi šťastné prijať názor, podľa ktorého prácu môžeme označiť za utilitárnu činnosť. (2) Sedliakov existenčne nepodmieňovala iba práca na pôde, okolo dobytká či doplnkové zárobky, ktoré sa javia ako utilitárne, ako nevyhnutné pre obživu. I keby sme tento agrocentrický pohľad poopravili a k potrebám ich života prirátali nevyhnutnosť postaviť si dom, zhotoviť odev, náradie, liečiť a celý rad ďalších činností, otvorenou ostáva stále otázka spoločenských povinností. Akokoľvek sa prejavovali v rámci susedov, príbuzných či celej dediny, nemôžeme ich označiť za neutilitárne. Návšteva kostola, účasť na zábavách, obdarúvanie pri výročných alebo iných obchôdzkach nebývali "nepovinné", i keď sa javili ako spontánne. Predovšetkým preto, že všetky tieto zvyklosti boli neoddeliteľnou súčasťou života v pospolitosti, ktorá diktovala pravidlá, ako z nej nevybočiť. V tejto pospolitosti neostávalo veľa miesta na individuálne využívanie oddychu, ako ho poznáme v našom súčasnom živote, kde sa utilitárne javí naozaj len zárobková činnosť.

Sedliaci a robotníci: Na rozdiel od priemyselnej spoločnosti, ktorá vo výrobnom procese vymedzovala prácu pracovným časom už preto, že pracovisko bolo oddelené od bydliska, roľníci takéto delenie nepoznali. Zo západoslovenských vinohradníckych dedín, kde veľkú časť obce tvorili robotnícke rodiny bezzemkov, vieme, ako sa posudzoval oddych robotníkov. Gazdovia videli len to, že robotníci doma hľadeli z okna, bafkajúc fajku. Gazdovia takéto odpočinok nepoznali, hoci družná zábava pri vínku so susedmi patrila k ich životu. Roľníkov obklopoval ich pracovný priestor, a nebol to len chotár, ale i dvor a dom. Čoho sa tam chytili, všetko bolo na prospech gazdovstvu, preto nezveličujú ak tvrdia, že robili od svitu do mrku. Práve

preto ale predel medzi pracou a oddychom nemá v tomto prostredí zjavné hranice. Pokiaľ roľníci nesedeli so založenými rukami, a to bývalo v súkromne hospodáriacich dedinách zriedka, pracovali.

Vplyv cirkvi: Zásahy cirkvi do pracovného a oddychového rytmu už jasnejšie vymedzujú prácu tým, že sa má odbavovať cez pracovné dni. "Pamätaj, aby si deň sviatočný svätíš", prikázanie Desatora plnili sedliaci tak, že cez sviatočný deň robili telesnú prácu, sviatky venovali prevažne spoločenským stykom. Register týchto stykov bol veľmi široký, od účasti na bohoslužbách v kostole až po poriadanie tanečných zábav v čase, keď ich cirkevný kalendár nezakazoval. Ak sa cez sviatky nerobila telesná práca, jej opakom by mal byť odpočinok. Spoločenské styky sú podľa toho oddychom. Nebol to však oddych v našom individualistickom chápaní, keď si každý robí, čo sa mu zachce. Či už sa išlo do kostola, navštívili sa príbuzní, oslávili sa rodinné alebo výročné sviatky hostinami, tancovačkami, patrilo to k pravidlám pospolitého života, často k záväzkom, ktoré sa nedali ignorovať. Len tak na okraj: keby sme takého rozdelenie práce a oddychu mali dodržiavať v našej súčasnej spoločnosti, všetka spolková a politická činnosť by sa musela presunúť na sviatočné dni.

Príklady z výskumov: Uvedme aspoň niektoré poznatky o tom, čo sa cez sviatky smelo a nasmelo robiť.

V práci na gazdovstve sa musel aj cez sviatky opatriť dobytok, pojiť, navarilo sa i na celý týždeň. Ak sa schyľovalo na búrku, úroda sa aj v nedeľu mohla zviešť do stodoly. Pracovnú výnimku mala miestami aj susedská výpomoc, najmä pri stavbe domu. Takisto lesné plody mohli ženy a dievky zbierať aj v nedeľu, zatiaľ čo cez týždeň museli robiť na poli. Peniaze, ktoré utŕžili, mohli si ponechať: lesné plody neboli majetkom gazdovstva a cez sviatky mohli voľnejšie disponovať s časom ako cez pracovné dni. (3) Zato cez sviatky sa nedotkli ihly ani vretena. Nevyšívali a nepriadli nielen v nedeľu či vo sviatok, ale ani "na kantry", posledné tri pôstne dni. Svoju úlohu tu zohrala aj poverčivosť. (4) Avšak ani "cez kantry" ženám nič nebránilo, aby sa v tieto dni schádzali, spoločne "jedli heringy a pili"

(Jedľové Kostolany). Očividne ani chlapom nebránili sviatky či pôst chodiť do krčmy. Popri hlavnej sviatočnej povinnosti doobeda nevynechať kostol, ostávalo ešte veľa príležitostí na rozličné spoločenské podujatia. Po kostole išli chlapi do krčmy, ženy si ponavštevovali príbuzných, poobedie trávil podľa toho, aký bol sviatok.

Najviac tanca si užila cez fašiangy mládež. Od Vianoc do "škaredej stredy" býval každú nedelu poobede tanec, posledné tri fašiangové dni už denne, od rána do večera (Hrušov, Jedľové Kostolany). Pri gajdošovi alebo pri cigáňoch, v prenajatom dome alebo v krčme, ako kde a kedy. V priebehu roka boli potom ďalšie príležitosti na tanec, v lete už vonku a naboso. Na lazoch zvolávali mládenci dievky výskaním z kopca na kopec ("dovýskali sa"), starší prišli už len podvečer pozrieť si zábavu.

Mládencom bývali sviatky po večeri vyhradené "na vohfady". V sobotu a v nedelu chodili v niekoľkých skupinkách z domu do domu, zaklepali na okno, a keď ich pozvali ďalej, sedli si v izbe a rozprávali sa v rodinnom kruhu. Ak bol medzi nimi aj dievkin "stály", vrátil sa k nej v noci. Ležal oblečený pri dievke na lavici a "zhovárali sa" často do svitania.

Cez sviatky sa zabávali predovšetkým mladí. Na Hromnice sa spoločne sánkovali "na dlhie konope a na rezance dlhie", v lete sa hrávali "na nožničke", dievčatá si sadli na podstenu a spievali alebo vonku tancovali v kolese. Chlapci sa v chotári pasovali, "strkali", vyčíňali podľa svojho (Hrušov). Tieto hry a zábavy sa sobášom skončili. Svet dospelých býval aj v spoločenskej oblasti viazaný povinnosťami voči rodine, susedom, celej obci, na nich ležala zodpovednosť za pospolitý život, v ktorom mládeži ponechávali voľnosť, akú v súbežných meštianskych pospolitostiach mladí nepoznali. Prinajmenšom, pokiaľ išlo o dievčatá.

Všedné a sviatočné dni vyklicky rozdeľujú pracovný a spoločenský život. Ak nedeľa završuje pracovný týždeň a výročné sviatky ročné obdobia, neznamená to, že podobné triedenie nemožeme pozorovať v rámci pracovných dní. Cez týždeň si ženy takisto zabehnú

do kostola, ak sú litánie, roráty či iná pobožnosť. Aj zabaviť sa vedeli nielen cez sviatky. Dokonca i celý deň ak napríklad oslavovali "prievidy". (5) Bola to slávnosť žien, na ktorú sa po Veľkej Noci ráno zvolávali búchaním na hrniec či pokrievky ("bubnovali prievidy"). Každá prispela obilím na pálenku a v niektorom dome potom jedli a pili, zatiaľ čo ich muži orali a siali. Keď večer našli plnú izbu žien, ušlo sa aj im za pohárik (Jedľové Kostolany). V prenesenom význame sa ženy "prievidili" aj inokedy, keď si pri spoločnom posedení pripravili hostinu. Takýmto pohostením s tancom sa vo všedný deň pred adventom začínali priadky, ktoré večerami pokračovali do Vianoc už bez zábavy. Takisto "na vohľady" nechodili chlapci len v predvečer sviatkov a cez sviatočné večery, ale aj v týždni. Nechodili denne, ale v predpísané dni. Vo všetkých skúmaných dedinách bývala zakázaná streda a piatok, kde "chodili len došfani" (vynechával sa aj pondelok). Miestami sa cez niektoré všedné dni nesmelo ani priať, napríklad vo štvrtok (Jedľové Kostolany). Všeobecne cez všedné dni pripadla spoločenská činnosť na večer, keď sa v zime spoločne priadlo, vyšivalo, driapalo perie.

Súhrn: Spoločenské styky a zábavu, ktorým sa vyhradili sviatky a večery, nepovažovali sediaci za zbytočné. Chlapcov a dievčatá neposudzovali len podľa ich pracovitosti ale aj podľa toho, ako vedeli tancovať, spievať, uplatniť sa v spoločnosti. O dôležitosti spoločenských vzťahov svedčí aj do detailov vypracovaná etiketa a symbolika, či už sa uplatňovala na odeve, na daroch, pri rozličných obradoch a v každodennom živote.

Ak práca a spoločenský život boli rovnako potrebné, čo sa považovalo za zaháľku, za zbytočnú kratochvíľu?

Odsudzovalo sa vybočenie z pravidiel pospolitého života. Neboli to len výnimky keď niekto "ľahko žil", čo neklamne ukázal úpadok gazdovstva, ale i odľud, ktorý sa nevedel "priateľčiť". (6) Pokiaľ sa pracovné povinnosti i spoločenské pravidlá akceptovali, stierali hranicu medzi potrebnou a nepotrebnou činnosťou, ale i hranicu medzi prácou a oddychom, keďže aj oddych v spoločnosti susedov sa spájal s prácou alebo s iným užítkom.

Celkom ináč sa ale posudzoval oddych mestských ľudí. Na rozdiel od práce patril spravidla do sféry súkromia a individuálneho trávenia voľného času. Neboli to len samoučelné prechádzky a nepochopiteľné záľuby, o ktorých sme sa zmienili na začiatku. Patril k nim aj etnografický výskum, ktorého zmysel sa spravidla vymykal z chápania užitočných činností. Všetci kolegovia vedia, ako ťažko sa vysvetľovalo miestnym ľuďom, prečo sa potulujeme po dedine. Ešte ťažšie bolo nájsť ľudí, ktorí práve "nemajú čo robiť". Zo zvedavosti nás prijali, ale o hodinu - dve ich záujem opadol. Posedenie so susedmi malo pre našich "informátorov" predsa len väčší význam. Otázky, na čo je naša všetečnosť dobrá a či nás za to aj platia, bývali obvyklé.

Môžeme preto zhrnúť: práca aj odpočinok slúžili v sedliackych pospolitostiach jasne pochopiteľným cieľom, hmotnej a spoločenskej prosperite rodiny a dediny. Z hľadiska tejto prosperity sa posudzovala nielen práca, ale aj trávenie času, určeného na oddych. Orientáciu v neprebernom množstve činností umožňuje časový rytmus striedania práce a oddychu, na ktoré platili príkazy a zákazy, určené pre všedné a sviatočné dni.

Poznámky:

1) Slovo sedliak používam vo význame roľník, ako sa používa na našom vidieku dodnes. Z odborného slovníka označenie sedliak vymizlo, nahradil ho roľník. Niekdajšie stavovské označenie sedliakov sa zmenilo na označenie profesijné. Vyhovuje to aj družstevným roľníkom, ktorí sa už nepovažujú za sedliakov.

2) Věra Olivová: Lidé a hry. Historická geneze sportu. Olympia 1979.

3) Ako mohli členovia rodiny disponovať pracovným časom, určovali gazda s gazdinou. Platilo to nielen pre mladších členov rodiny. V domácnosti, kde som sa chcela rozprávať s matkou gazdinej, bolo na nej, aby matke dovolila: "Porozprávajte sa s paňou zajtra doobeda, môžete s ňou ostať doma." Otázka disponovania s časom ale nie

je smerodajným kritériom pre odlíšenie práce a oddychu už preto, že mladší členovia rodiny aj oddychový čas trávili podľa prania hlavy rodiny. Napríklad nevesta mohla len cez určité sviatky navštíviť svojich rodičov v susednej dedine, určilo sa, kto ostane na laze pri dobytku a kto pôjde do kostola, napokon mladí si ani v nedelu nemohli prísť dlhšie, ako gazdiná či gazda. Voľnejšie rozhodovanie o tom, ako stráviť čas oddychu teda neznamená, že sa pri tom neuplatnila rodinná autorita, takisto ako pri rozdeľovaní práce.

4) Z detstva sa pamätám, že na Božie narodenie, prvý vianočný sviatok sme sa nesmeli chodiť lyžovať. Nášho kamaráta, ktorý neposlúchol, neminul trest. Zlomil si nohu.

5) Prievody, česky "provody" bývali miestami označením obdobia po Veľkej noci. Pozri: Ján Komorovský - Tradičná svadba u Slovanov. Univerzita Komenského 1976, str. 92.

6) Do pospolitého života sa začlenili aj také vymoženosti intelektuálneho oddychu, ako pozeranie televízie. Na televízny program sa takisto schádzali susedia, dievčatá si dokonca chodili "odrábať televíziu", ak sa pred obrazovkou v kamarátkinom dome častejšie schádzali.

Poznámky k "práci".

JOSEF KANDERT, Praha

Pokud vím, zabývali se tímto tématem, tj. prací, různí badatelé především z ekonomického / organizačního hlediska. Existuje celá řada studií o dělbě práce v rodině, příbuzenské skupině, vesnici, o výpomoci apod. Vlastní problém našeho setkání - co lidé považují za práci a co v protikladu k ní považují za odpočinek - je daleko méně zpracovaný. Pokud vím, bylo tomuto tématu věnováno jedno sympozium britských sociálních antropologů. V našem, středoevropském, prostředí se tomuto tématu nevěnoval skoro nikdo. (↵)

Z terénních materiálů mi vyplynulo, že bude třeba rozlišovat věkové i jiné kategorie lidí a jejich přístup k "práci" a "odpočinku". Z tohoto hlediska jsou nejpřísněji posuzovány kategorie "práce" a "odpočinek" u "plnoprávných vesničanů", jimiž míním vdané a ženaté jedince (tvořící rodinu) v produktivním věku. Děti, neprovdaní jedinci (svobodné dívky a mládenci) a penzisté jsou z tohoto hlediska "neplnoprávními vesničany" a kategorie "práce" i "odpočinku" má v jejich případě jiné dimenze (mají více "nepracovního času").

Při rozhovorech s vesničany občas slyšíme protichůdné názory, které zdánlivě neumožňují zjistit nějaký jednotný názorový či hodnotový obraz vesničanů. Zdá se mi, že ona protichůdnost je jen zdánlivá a při celostním pohledu je možné i takové názory dostat do nějaké harmonie. V těch případech, kdy se studují podobné hodnoty odděleně či vytrženě, nemůže asi vzniknout úplně výstižný obraz názorového systému.

"To dříve nebylo, aby se pracovalo v sobotu či ve svátek.."

(Sihlan v roce 1967)

Tímto citátem jen upozorňuji na skutečnost, že při výzkumech můžeme jen stěží zjistit reálnou hodnotovou situaci v minulosti. Vesničané si obvykle do "minulých dob" promítají svá okamžitá

stanoviska a názory a obvykle využívajú minulých dob k moralizovaniu, tedy k vytváreniu ideálneho obrazu vesníckeho chováni. Pro obraz minulosti jsem tedy použil jen jeden citát ze sebecklebské kroniky, pocházející ze 30. let.

"...V sobotu večer priadky nebývaly. Totiž podľa cirkevného kalendára deň sa začíná večer a tak nedela - den sviatočný začínal sa už v sobotu večer, kedy v dávnejšej dobe nemala sa konať manuálna práca, teda ani priať sa nesmelo. Dedinský ľud silou zvyku dodržiaval tento zákaz aj potom, keď cirkvou už bolo povolené v sobotu večer pracovať... Po nedeliach a sviatkoch mimo varenia stravy, upratovania bytu a opatrenia hospodárskych zvierat iné práce nekonali. (týká sa žen) ... Predpoludním od 10. do 12. hodiny zúčastnili sa v kostole na bohoslužbách (na kázni a omši) a popoludní od poltretej do tretej na litaniách. Niektorí v nedelu popoludní chodili stromky štepiť, do lesa na maliny a iskričky (=lesní jahody), na čerešne alebo raky lapať pod Bázlove (Wázlove) lúky... Za dávna nekonávali poľné práce ani v sobotu odpolednia. Keď sa vraj ozval poludňajší zvon, každý bol povinný v sobotu prácu na poli prerušiť, lebo panský hajdúk na koni chodil po poli a koho pri práci pristihol, ten bol prísne trestaný... V sobotu popoludnia chodievali vraj ryby a raky lapať, vtáacie hniezda vyberať, na hříby, alebo sa kúpali, strihali, holili apod. Odpolednia bývalo totiž vigilium pred nedelou..."

(Kronika str. 198, 201, 203-204)

Ve svém referátu jsem se tedy zaměřil především na období svých středoslovenských výzkumů, které začalo rokem 1967. Při zpracování terénních zápisků se ukázalo, že jsem byl při výzkumech obecně handicapován svým rodem - tj. v materiálech převažují údaje o názorech mužské části populace, názory žen jsou v menšině a mnohdy souvisejí s představami o práci a odpočinku mužů anebo celé rodiny, ne s názory na práci a odpočinek žen. Tento úhel ale zase daleko více postihuje Soňa Švecová ve svém referátu, takže snad předběžně pokryjeme obě strany "gender" problematiky.

Rád bych ještě upozornil na jeden problém a tím jsou změny v čase. Z obou referátů i z Langerova příspěvku vyplývá nutnost sledování proměn v čase, a to jak krátkodobém, tak dlouhodobém. Např. na základě českého materiálu a pro období před několika staletími ukázal prof. Macek na nejobyčejné množství svátků, které museli katoličtí venkované dodržovat a během nichž vlastně nemohli naplno pracovat. Tento čas ovšem skončil spolu s josefinskými reformami.

1) Odpočinkový čas:

je spojován především s nedělí a s křesťanskými svátky a z nich zejména s Velikonocemi.

Neděle - obecně panuje představa, že se v neděli nemá pracovat. Tím jsou míněny polní práce jako orání, setí, sázení a vybírání brambor, senoseč a žně, příprava palivového dřeva na zimu, apod. Jsou to tedy práce, u kterých menší prodleva nemůže ohrozit výsledek. Ženy v neděli neuklízějí a netkají, muži neopravují poškozené věci a ani budovy, pokud to není nezbytně nutné. Nestavěli novostavby svépomocí (v sobotu ano).

Ale - i v neděli je potřeba opatřit dobytek a další zvířata. V neděli se také dělají nutné polní práce, což je zejména sušení sena a jeho svoz do stodol, v případě bouřky i obilí, a také to neplatilo o stavbě domu, pokud byli objednáni zedníci či tesaři/pokryvači na "šichtovku" (většinou stavba vlastního domu nebo střechy). Specialisté těchto profesí v týdnu pracovali ve městech a nebyli tedy jindy k sehnání. Vesničané ve zdůvodňování těchto prací i uváděli termín nutnost.

V době mých výzkumů se přesouvaly svátky a pracovní dny, zejména v souvislosti s Květnovými oslavami a právě na těchto přesunech bylo možné sledovat, jak to vesničané s dodržováním nedělního klidu skutečně mínili. Mohu konstatovat, že neděle se držela i když byla prohlášena za pracovní den a naopak o svátcích, které připadly na všední dny, se pilně pracovalo. Např. 30. dubna

1967, kdy byla neděle, byl vyhlášen pracovní den (přesun kvůli 1. Máji) - na polích v Sihle se nepracovalo i když to byla doba sázení brambor. Do práce nastoupili jen dělníci odjíždějící do továren v Breznu a Podbrezové. Naopak o státních svátcích, 8. a 9. května, které připadly na pondělí a úterý téhož roku, se na polích vesele pracovalo.

V neděli se muži potloukají po domácnosti a dvoře, polehávají, koukají na televizi, eventuálně si vyprávějí u plotu s kolemjdoucími, případně jsou manželkami vysíláni i s dětmi na procházku. Zvlášť odpoledne je to lelkování patrné - pokud nejdou do hospody - anebo pokud nejsou s celou rodinou na návštěvě u příbuzných či na procházce.

Ženy mají o nedělním dopoledni spoustu práce, chystají sváteční oběd - kdy je na jídelníčku maso a o svátcích i drůbež. Teprve o nedělním odpoledni mají "volno" - jdou na návštěvy, na procházku s rodinou apod.

Svátky - speciálně Velikonoční pondělí. Neděle, ale už i Bílá sobota jsou vyhrazeny návštěvám příbuzných (svatbám) a lelkování - v případě mužů. Ženy mají snahu připravit si jídla předem, aby zejména na Velikonoční Pondělí, případně už v Neděli nemusely vařit, ale třeba jen ohřívat. Pokud někdo skutečně pracuje, je pomlouván a vysmíván.

Např. v Sebechlebech, u vinných sklepů, vymýval na Velikonoční neděli jeden vinař sudy. Všichni kolemjdoucí to komentovali, divili se a někteří se i ptali "jestli prý pro něj Kristus Pán nezemřel, že pracuje o téhle neděli.." Mně vysvětloval svoje chování nutností - přes týden i se syny prý pracuje v továrně a nestihli sudy vymýt ve všední dny a nyní je už nutně potřebují.

Ale: Viděl jsem cikány v neděli spravovat silnici (např. na Starou horu v Sebechlebech) i vykonávat jiné "těžké" práce a "ne-cikáni to ani nijak nekomtovali, natož aby se posmívali či kritizovali. Tyto zakázky tedy platí jen pro ne-cikánské obyvatelstvo vesnic a je i doloženo, že v některých případech nejsou cikáni považováni za členy téže vesnické (lokální) skupiny.

Je tedy možné shrnout, že o neděli a o svátcích se nemá pracovat, ale všechny nutné práce jsou tolerovány. "Nutné" práce jsou ovšem obecně známé a ne každou práci lze zdůvodnit nutností. Platí ovšem jen o ne-cikánech. Soboty jsou běžným pracovním dnem.

2) Kamuflovaný odpočinek:

jak s nedělemi, tak s náboženskými svátky jsou spojeny činnosti (tolerované), které označují jako "kamuflovaný odpočinek". Míním tím činnosti, které přinášejí rodině užitek, ale přitom nevyžadují příliš velkou námahu anebo přímo poskytují možnost odpočinku.

Např. ve vinařských oblastech (Sebechleby aj.) odcházejí v neděli muži do vinných sklepů, aby přinesli "zásoby na celý týden" (víno, klobásy, ovoce, brambory, zavekované maso atp.). U sklepů pak tráví celý den, zvou sousedy i kolemjdoucí na skleničku, společně popíjejí a debatují. V některých případech za nimi odpoledne přijde i žena s dětmi a pobyt u sklepů má ráz rodinného výletu, někdy mají děti už od rána na starosti. Stejně "zásobovací" cesty se konají i v týdnu, mají ale úplně jiný ráz - obvykle se muž hned vrací se zásobami a u sklepů se nezdržuje, pokud tam nemá skutečně práci.

O nedělním odpoledni je také možné jít na houby, moruše, podívat se do ovocného sadu či na obhlídku polí - často s celou rodinou, takže i tato práce nabývá rázu rodinné procházky / výletu. Členové mysliveckých jednot si pro takovou příležitost berou sebou i loveckou pušku - "co kdyby se něco objevilo...".

Kamuflovaný odpočinek ukazuje, že veřejné nicnedělání je považováno za utrácení času.

3) Dovolená:

v době výzkumů existovaly jen dvě varianty:

a. Vesničané využívali doby dovolené na zemědělské či stavební práce (tj. zděné novostavby),

b. Vesničané si nechávali dovolenou proplácet, tedy si ji nevybírali.

Dovolená byl pojem spojovaný se životem ve městech a hodně také s obyvateli Čech. V souvislosti s dovolenou a léčebnými pobyty, které jsou považovány za dovolenou, jsem několikrát zaznamenal vtip o vzniku jména tuberkulózy:

...Když Pán Bůh vytvářel nemoci a přiděloval je jednotlivým národům, tak se dostal i k nemoci, kterou charakterizoval "je to nemoc, kdy se nesmí pracovat, musí se hodně jíst a chodit na procházky.." Na to reagovali Češi pokřikem "tu beru, tu beru.." a tak ona nemoc dostala jméno "tubera".

4) Odpočinkové / útlumové hodiny:

určité odpočinkové či útlumové hodiny, časové úseky, kdy je možné trávit čas např. zábavou, je možné najít i v každodenním časovém rozvrhu vesničanů.

Jsou dány nejspíše pracovním rytmem, dělbou práce podle pohlaví, a větší díl jich připadá na ženy. Domnívám se, že to souvisí se skutečností (mluvím o materiálech z mých výzkumů), že muži většinou pracovali mimo vesnici a měli tedy dvojí pracovní činnost - jednu v usedlosti a druhou v místě pracoviště (továrna, dráha, JRD). Ženy byly mnohdy v domácnosti anebo pracovaly v místě. Pokud někam odcházely na celodenní práce (např. v lesních školkách), tak měly stejný "neodpočinkový" rytmus jako muži.

Pro ženy byla útlumovou dobou 8.00 až 10.00 hodin - v té době se i navštěvovaly kamarádky a příbuzné. Jak jsem se dozvídal, tak děti byly již vypraveny do školy, dobytek a drůbež opatřeny, na nákupy bylo ještě brzy (zboží se vozilo obvykle později) a pokud se vůbec vařil oběd, tak i na něj bylo dost času.

Další takovou dobou bylo 13.00 až 15.00 a 17.00 až cca 18.00 hodin. Mezi pátou a šestou odpolední obvykle promenovaly mladé maminky s kočárky po vesnici. To poslední je trochu diskutabilní, je

to něco jako "kamuflovaný odpočinek". Když totiž měly tyto maminky skutečně nějakou práci, tak vystrčily kočárek prostě na dvorek či před dům - na promenádu se mimo jiné také pěkně oblékly.

Pochopitelně tyto "ženské" útlumové hodiny je možné využít na domácí práce anebo např. na tkaní koberců, či k práci na zahrádce aj. Jsou to ale hodiny, kdy může žena viditelně nepracovat - tj. debatovat se sousedkami, přítelkyněmi apod., eventuálně i pořádat domácí pitku. (2)

Pro muže je útlumovou dobou především odpoledne. Obecně je dopoledne vyhrazeno opravám, úpravám a dalším pracím a to i v případech kdy dotyční muži měli nastoupit na odpolední směnu někde v továrně. Odpoledne také někdy trávili sezením ve společnosti ženských návštěv, které přišly do domácnosti. Zejména v zimním období je pozdní odpoledne mužským útlumovým časem.

Díky televizi se všude večer trávil odpočinkem - tj. koukáním na televizní pořady a to někdy i ve společnosti sousedů či příbuzných. Večer byla také jediná doba, kdy jsem viděl vesničany číst beletrii.

5) Chození do hospody:

Chození do hospody je považováno za společenskou a odpočinkovou záležitost a delší pobyty zde jsou vyhrazeny pouze mužům.

V týdnu se mužům toleruje (aniž by získali pověst opilců) jen "nutné" chození do hospody, např. když po celodenní práci na poli či na stavbě se tam zastaví na jedno nebo dvě piva, aby uhasili žízeň. Takto se vyjadřovala obě pohlaví.

Návštěvy hospod v pátek a v sobotu večer jsou chápány jako čistě mužská záležitost. Ženy se scházejí s kamarádkami a příbuznými v domácnostech, "doma", a pro takové příležitosti se skládají na zaplacení nápojů a jídla. Takové sedánky se konají obvykle v oněch "útlumových", zejména odpoledních hodinách v týdnu, ne ale v neděli či o svátcích.

Ženy do hospody nechodí popíjet, pokud tak činí, jsou považovány za kurvy. Ale - může být povinností žen (manželek, dcer, sestry) chodit pro "své" muže (manžely, otce, bratry) do hospody a přimět je k odchodu domů (ve velmi výrazné podobě jsem se s tím setkal jen v Sihle, kde mohl být ženě vytčen i nezáměr či malá péče o manžela, bratra atd.). Ovšem až po určité době sezení v krčmě. Znamená to, že i tento mužský "odpočinkový a společenský" čas má svoje limity. Když žena / dívka z takového důvodu přijde do hospody, je pohoštěna některým z přítomných příbuzných či sousedů nebo tím, pro koho si přišla (pokud není moc opilý), a tento muž také dohlíží nato, aby ji nikdo neobtěžoval. Když piják odmítne jít domů, obvykle ho ostatní přinutí. (3)

Celkově lze říci, že muži chodí do hospody se všeobecným souhlasem žen, a to zejména v pátek či v sobotu večer, kdy následují volné dny. Zdůvodnění, která jsem slyšel od mužů i žen se shodovala: aby se napili, porozprávěli mezi sebou "aby dačo počuli." Některé ženy dodávaly "a kde by chodili?".

6) Pitky v přírodě:

svobodní mládenci si mohou uspořádat i pitky v přírodě. Obvykle se skupina kamarádů složí na pití a jídlo a vše zkonsumují někde u ohníčku na mezi či na kraji lesa.

Takovou pitku mohou muži pořádat většinou jen v rámci rodinného výletu anebo v rámci rodinné "živánské". Jinou podobnou příležitostí pro ženaté muže byly partyzánské vatry - spojené se živánskou - které se držely na konci srpna (oslavy SNP). Také cvičení milicionářů byla pokládána za formu odpočinku - "hlavně si udělají živánskou", to ovšem bylo chápáno jako záležitost městských lidí či lidí z továren.

7) Práce a "práce":

ve vesnicích s cikánskými osadami (např. v Hontu) jsem se setkal v představou "lepší" a "horší" práce. Záměr o takové práce

právě rozděloval cikánské a ne-cikánské obyvatelstvo vesnic.

Cikáni běžně vykonávali činnost, kterou ne-cikáni odmítali dělat, např. kopáčské práce (kopání základů domů), přidavačské práce a přenášení stavebního materiálu. Ne-cikáni většinou konstatovali, že tyto práce provádějí cikáni dobře a spolehlivě.

8) Vklad "práce":

v minulosti, ale i v současnosti hrál důležitou roli v životě vesničanů "vklad" práce do "něčeho". Byl automaticky základem pro případné majetnické / užívací nároky.

Týkalo se to zejména dědění majetku - což je konečně popsáno ve sborníku "Hont". Pokud se členové velkorodin podíleli na činnostech skupiny, případně svůj díl práce kompenzovali zasíláním peněz ze zahraničí (Francie, USA), pak neztráceli svůj nárok na dědictví.

V době mých výzkumů se vložená práce vztahovala na užívání studánek (které někdo čistil), na postavené schůdky, chodníky apod.

9) Závěr:

Středoslovenští vesničané jasně rozlišují pracovní a odpočinkový čas, dělený i podle pohlaví a postavení členů společenství. Veřejné nicnedělání není příliš schvalováno a proto bývá kamuflováno náznakovou "užitečnou" prací. Přesto byl i na vesnicích patrný vývoj k "dovolenkovému" nicnedělání městských obyvatel. Např. v Látkách v 80. letech si vesničané stavěli chaty (cca 2 až 3 km za obcí), kde trávili část volných dní, stavby ale ještě zdůvodňovali užitečností - tj. možností pronájmu turistům. Rozlišují i "práci" a "práci odpočinkovou" a dokonce "práci nežádoucí", kterou přenechávají jiným, společensky nižším skupinám (cikánům).

Poznámky:

1) Becková, Paula: Letný večer na dedine. Slov. ľud 5/1925, str. 312-313.

Ištvancová, Magdaléna: Zvyky spojené s pracovnou činnosťou v obci Vlachovo. Obzor Gemera 15/1984, 1, 56-59.

Pranda, Adam: Pracovné zvykoslovie.

Škovierová, Zita: Priadky - práca i zábava. 3 str. (foto Podolák).

Priadky obecně - našel jsem bibliografii Stano - Žatko asi 30 titulů, + v bibliografiích 70. a 80. let cca dalších šest prací o "priadkách".

2) Usuzuji z toho, že jsem mnohokrát zažil, jak se jedna z debatujících žen zvedla s výkřikem či jen klidným konstatováním, že musí ještě udělat to či ono, anebo že jí "doma" nějaká práce již běží a ona na ni musí dohlédnout, aby hned nato odešla či odběhla.

3) Např. T. K. hrál celý večer karty v hospodě a kolem 22.00 hodiny si pro něj přišla žena. Odmítl jít domů se slovy "že když hraje s kamarády karty, má ona vědět, že domů nepůjde." Dotyčná odešla s pláčem. Po chvíli si ostatní hráči vzpomněli, že nutně musí dělat něco jiného a všichni až na T. K. hru ukončili (jeden musel někomu zaplatit pití, další si musel někam odskočit, atp.). T. K. zbyl u stolu sám a po několika poznámkách okolostojících o "chudákovi plačící ženě" se přece jen domů vydal.

Dopis - glosa:

JIŘÍ LANGER, Rožnov pod Radhoštěm

... Materiály jsou dobré východisko, hned mě napadlo pár zkušeností odlišných od toho, co píšete. V padesátých letech v Zuberici bylo nemyslitelné, aby v neděli kdokoliv pracoval na poli, i kdyby mu počasí mělo zničit celou úrodu. Sám jsem to těžce prožíval, když nám moklo ještě dost kvalitní seno. Obrátilo se počasí, seno jsme tři týdny nedokázali usušit, napůl shnilo a prorostlo novou trávou, ale i tak se od země odškrabovalo a v seníku solilo. I tak v dědině na jaře zahynulo několik krav z toho. Všichni to věděli dopředu, co může nastat, mluvilo se o tom, že se to stává, ale nikdo se neodvážil překročit zákon boží z obavy z většího trestu. Jednou se stalo, že se kdosi odvážil v neděli večer skosit mezu, aby se mu to lépe vezlo dohromady s loukou. Bylo z toho kritických řečí po dědině, že se ten člověk před lidmi schovával. Poměry se změnily, až víc mladých lidí začalo dělat v Tesle v Nižné. Jako dělníci neměli tolik času na práci v týdnu, jezdili na pole na motorce moc brzy ráno, nebo večer, aby chytli autobus na směnu, ale to až někdy od začátku šedesátých let, až takových lidí přibýlo v dědině. Změnili celý pracovní rytmus bez odpočinku. Nakonec hodnocení jejich "pracovitosti" převážilo před "udržováním starého řádu", podle něhož za každou pracovní etapou bylo třeba udělat půlhodinovou pauzu a v poledne třeba s hodinovým spánkem pod stromem. To mě taky často znervózňovalo. Nebo když se přivezla úroda z pole, starší generace se šla nasvačit, i kdyby se hnala bouřka, a až potom se fůra vyhazovala. Jenom o koně se postarali, vypřáhli ho a zavedli do bezpečí (nemuselo to být zrovna do maštale). Až se vyhodilo, zase se svačilo, pak se jelo pro další fůru a na poli byla zase přestávka, až se naložilo, někdy se také odpočívalo. Práci určoval pochopitelně gazda. Ale i v rámci dědiny postup určovali nejzámožnější sedláci. Ostatní stáli před bránou a dívali se, co dělají a až potom se přizpůsobili podle rčení: "Čvo luďa robé, to rob aj ty."

Střípky z diskuse:

Janko Botik - bude třeba vymezovat/studovat práci ve vztahu ke společenskému postavení zkoumaných jedinců a skupin. Jiný pohled byl na práci gazdů, zemanů, cikánů.

Marta Botiková - další hlediskem je mužská a ženská práce a v jejich rámci pak generační posun. Klasickým příkladem je "péče o krávu" - automaticky patří v očích starší generace mezi ženské práce. Mladší generace ale tuto práci odmítá a mění dvorky v zahrádky.

Olga Danglová - z materiálu vyplývá, že jen fyzická práce je považována za skutečnou práci.

Zita Škovierová - je třeba se vyvarovat vnášení vnějšího pohledu při podobných výzkumech.

Jiný volný čas měli také krčmáři a obchodníci. V některých vesnicích lidé "mrakovali", tj. pospávali v podvečer.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat i takovým činnostem jako byla např. "pobaba" - tj. předení pro jednu hospodyni či jednoho hospodáře skupinou pomocnic, které byly k práci vyzvány.

Luba Chorváthová - práce a oddych byly ritualizované, dokládá to materiál z luteránských vesnic anebo z židovských komunit (zákaz jakékoliv práce o šábesu).

Z další debaty vyplynulo, že v archivních materiálech, shromážděných pro Etnografický atlas Slovenska, jsou také údaje vztahující se k tématu "práce". Nebyly však publikovány.

ANTROPOLOGIE A ETIKA VE VÝCHODNÍ EVROPĚ

DISKUSE

Článek Davida Z. Scheffela (NVČ IX/51, str. 3-10) vyvolal odezvu a podnítl diskusi, v níž redakce doufala. Dnes tedy předkládáme čtenářům tři reakce na Scheffelův článek, v nichž se podle své letory vyjadřují naši kolegové.

Doplňujeme, že další odezvy najde čtenář v Národopisných informáciích 2/92, str. 144-145 a 151, ve Slovenském národopise 1993, str. 97. Z dobře informovaných kruhů se proslýchá, že reakce vyjde i v Národopisné revue.

Redakce

Proti zkreslování a povýšenectví

DUŠAN HOLÝ, Brno

Je to teprve pár měsíců, co jsme si mohli v Národopisném věstníku československém 1992 přečíst článek jednoho mladšího hostujícího profesora z Kanady, který jej široce nazval *Antropologie a etika ve východní Evropě*.¹ Spolu s použitou literaturou čítá celý ten příspěvek sedm strojových stran. Autor v něm mimo jiné vzpomíná, jak se na podzim roku 1991 setkával formálně i neformálně v Československu se studenty a jak jeho "zvědavost zaujal popis polotajného společenstva léčitelů známých jako bohyňky, které se stalo předmětem jedné diplomové práce". Neříká se sice přímo v tom odstavci, že to bylo v Brně, a nikoho zde nejmenuje (zachovám tedy stejnou "etiku"), ale z úvodu o autorovi vyplývá jasně: bylo to v Brně, kde měl během půlročního pobytu na univerzitě možnost "seznámit se se současným stavem naší etnografie / etnologie".

Ale pane doktore, jen z toho úryvku o "bohyňkách" je patrné, že jste studenty neposlouchal ušima, nýbrž kolenem! Nejde o žádné "bohyňky", nýbrž o bohyně (zdrobnělinu jste si sám přimyslel) a nejde vůbec o žádné "polotajné společenstvo" (to jste si přímo vymyslel). Nehorázné bludy šíříte i v další informaci o hodinách a hodinách filmu snímaného otvorem ve stěně bez vědomí léčitelů. A už vůbec není pravda, že tento druh výzkumu je u nás běžný. Nechejte si to podruhé lépe vysvětlit a pak teprve o tom pište, abyste se sám nedopouštěl těch nejhrubších etických chyb - zkreslovat skutečnosti. Že na Západě nejsou prý východoevropští etnografové považováni za rovnocenné kolegy s tamějšími antropology, to se vůbec nesrovnává s jinými našimi zkušenostmi. Ano, toužíme po poznání stavu věcí! "Hrát roli pokorných noviců, kteří s povděkem přijmou každou příležitost, jak se rozšířit znalosti o běhu věcí na Západě?" Takovou roli nepřijímáme! Vezměte trochu na pomoc vlastní svědomí a porozjímejte o úrovni i o povýšeneckém tónu svého povídání.

Až se budu chtít použít o vědecké etice, nesáhnou rozhodně po Vašem článku, nýbrž po letitém textu sociologa Inocence Arnošta Bláhy (1879-1960), profesora filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, který z ní musel v roce 1948 odejít a měl zemřít zapomenut. V roce 1947 vydal skripta Ethika jako věda s podtitulem Úvod do theorie mravnosti (znovu ta práce mohla vyjít až v roce 1991). Jako významná osobnost meziválečného období Masarykovy univerzity a masarykovec tělem i duší (za okupace za své přesvědčení vězněný) napsal většinu tohoto učebního textu určeného vysokoškolským studentům už počátkem dvacátých let. A jak je stále aktuální! Je tam řeč o mravnosti jako službě pravdě, lásce a spravedlnosti, o třech podstatných složkách mravnosti: svědomí, činu a vyšším řádu, o tom, že k mravnosti patří též cit i vůle a je tam ještě mnoho jiných moudrých shrnutí. A jak příkladně skromně celý ten spis Bláha zakončuje, když jej v závěru adresuje nastupující generaci: "Vidíme, jak přicházejí v budoucnosti noví lidé, šťastnější a smělejší, kteří vykonají dokonaleji dílo, jež my dovedli vykonat jen nedokonale. Pozdravuje radostně jejich příchod, neboť věříme, že jako my i oni přicházejí s posláním kolektivní touhy lidstva, aby bylo světlo

tam, kde je snad dnes jen polostín. Nechť přijdou a dají slavný výraz řeči tomu, co v nás je jen zárodkem, co v sobě pocítujeme jako tlak touhy a co v nich již bude zralé k vyslovení. Jejich vítězství nemůže být naší porážkou, neboť to bude vítězství pravdy, za níž jedině - a jen za ní - i my jsme se snažili jít". Jak paradoxní bylo, že tento duch - vědec, jakých měla tato fakulta jen málo - byl z ní vyprovázen mladými lidmi v modrých košilích... Totéž se však dá dělat v jakémkoli převlečení!

"Agneče Božij, vzemlej grěchy mira, pomiluj nas!"

To je věta ze staroslověnského liturgického textu, na niž "neznaboh" Janáček zkomponoval málem šestiminutovou část ve svém geniálním díle Glagolská mše. "Žáden stařec, žáden věřící! Mladíčku!" - napsal na korespondenčním lístku svému kritikovi Ludvíku Kunderovi v roce svého úmrtí. Jen si, pane doktore, poslechněte tu modlitbu. - Na odpouštění hříchů! A jestli snad Mšu glagolskuju nemáte, nebo nedá-li se v Kanadě koupit, rád Vám ji pošlu na disku.

Jinak z těch Vámi citovaných pravidel profesionální etiky odmítám, a to se vši rozhodností, odpovědnost vůči vládám, jak zformulovala poslední ze sedmi okruhů etiky každého badatele jako podmínku pro členství Americká antropologická společnost. Nás, kteří žijeme uprostřed Evropy, nutí už staletí k takovému postupu nejedna zkušenost.

Pozn.: Teprve po sepsání tohoto příspěvku (v polovině ledna 1994) se nám dostalo do rukou nové číslo časopisu Etnografičeskoje obozrinije 1993, č. 6, kde vyšel v podstatě týž text! (Antropologija i etika v Vostočnoj Jevropje, s. 21-28).

Inu taky "etika"....

A kde to vyjde ještě?

PS. A ještě předávám slovo své mladší kolegyni:

DAGMAR ŠTĚPÁNKOVÁ, Brno

V zimním semestru roku 1991 jsem patřila mezi posluchače Ústavu evropské etnologie MU v Brně, kteří navštěvovali cyklus přednášek hostujícího dr. Davida Scheffela. Po jedné z nich, týkající se pravidel chování členů antropologických organizací v Americe, rozvinula se neformální diskuse, v níž přišla řeč i na mou diplomovou práci o žítkovských bohyních na Moravských Kopicích. Rozhovor netrval snad déle než čtvrt hodiny, dr. Scheffel z něj však vyvodil závěry, které mě zarážejí. Nejen, že mne a mého kolegu dobře neposlouchal, ale nadto překroutil a zneužil informace, podané mu v diskusi s mladickou otevřeností a bezelstností, která s podobnými ranami pod pás jednoduše nepočítá.

Žádné hodiny a hodiny filmu natočené skulinou ve stěně, nýbrž jen několikaminutové torzo odkrytou kamerou (jak jinak!), které mělo být archivním dokladem prostředí, v němž zkoumaná bohyně žila. Věci by se měly také posuzovat v souvislostech, nikoli vytržené z kontextu, navíc bez základních znalostí specifik zkoumaného prostředí. Pokud se však dr. Scheffel považoval za oprávněného kritika východoevropských kolegů, kteří podle něho nejsou schopni učinit dojem na západoevropské antropology, dovolí si s ním čerstvá absolventka evropské etnologie polemizovat.

Především lze jen stěží přijmout slova o vědecké nezodpovědnosti z úst člověka, který se sám zachoval naprosto nezodpovědně. Nejen, že celou tzv. východoevropskou etnografickou vědu posuzuje na několika vybraných extrémních případech (o jejichž pravdivosti se bohužel nelze přesvědčit), aby pak nakonec mohl vynést paušální ortel na hlavy všech etnografů bez rozdílu. A jde tak daleko, že si dovoluje hovořit o jakémsi "vnitřním kolonialismu", praktikovaném na indiferentní mase kulturně "zaostalých domorodců"!

Předmětem bádání etnografie, etnologie stejně jako antropologie je člověk, který není pasivním prvkem, ale vytváří složité a jedinečné kulturní fenomény, jež jsou pak objektem našich pozorování.

Právě pro tuto mnohost a neopakovatelnost, měl by být každý badatel obdařen vzácnou vnímavostí a vkusem, umožňujícím mu orientovat se v tak složitých vztazích, které člověk uvnitř jednotlivých kultur vytváří. Tento šestý smysl nelze však suplovat žádnými zákony a šablony, do kterých by se měl stěsnat. Měl by být veden především vlastní intuicí, vyvěrající z jeho osobního svědomí a lidských hodnot, jež jsou pak přirozeným korektorem při popisu a výkladu idiomů, které zkoumá.

Magie, jako odraz duchovního světa člověka, se ke spolupráci badatelům nikdy nenabízela, spíše naopak. Není to však důvod, abychom se vyhýbali těmto neklidným a neprobádaným oblastem, které nám umožní lépe poznat a pochopit odlišnou životní filozofii zkoumaných osobností, ale i poznat lépe sebe sama.

Bohyně byly na Moravských Kopicích dávno před tím, než jsme je objevili (první písemná zmínka pochází od misijního pátera Kulicha z roku 1752), a budou zde i nadále, uchovávaly si svou přirozenou autoritu a nedotknutelnost, a to bez ohledu na to, zda je někteří badatelé sledují zpozzdálí či v bezprostředním osobním kontaktu. A už vůbec se nedomnívám, že jsou jen bezbrannými oběťmi v rukou nezodpovědných etnografů. Ty mají naštěstí svůj vlastní "selský rozum" a nad naše akademické spory o "morálnosti" jsou vysoce povzneseny. K oběma bohyním, s nimiž jsem se důvěrně seznámila, cítím hlubokou úctu.

Ne každý člověk se dá koupit, ne každý je vždy ochoten k vědomé spolupráci. Zde pak musí nastoupit trpělivost a ochota badatele sestoupit ke zkoumaným lidem v roli vědce, ale použít sebe sama a zvolit takový individuální přístup, který je oboustranně morálně akceptovatelný. Co je však v daném případě morální a co nikoli, může rozhodovat jenom ten, který dobře zná zkoumané prostředí a především charakter lidí. Je dávno známo, že je někdy lépe pozorovat informátora v jeho přirozenosti, tj. v kontextu života, a nezatěžovat ho zbytečně badatelským "chtíčem". Při zkoumání fenoménů duchovní kultury to někdy bývá jediná možnost, díky níž můžeme po střípkách sbírat to, co nám po léta s tvrdošijností sobě vlastní stále uniká a nenechává nás klidnými, neboť tušíme, že se nám po

částech odkrývá něco, co může být pak klíčem k pochopení všeho zjevného, co zkoumanou kulturu navenek charakterizuje.

Tyto řádky však nepiši na obhajobu své diplomové práce. Tu jsem již obhájila před lidmi, kterých si nesmírně profesně, ale i lidsky vážím. Je to jen malá úvaha o relativnosti pojmů pravda, morálka, etika, jež na nás v poslední době a v mnoha podobách z různých stran a z různých úst doléhají, nadto vždy s vášnivým voláním po zákonech a trestech. Mnozí jsou často zaslepeni jen tou svojí pravdou. Uniká jim, že je někdy užitečnější především každého lépe pochopit, což není vždy snadné.

Nakonec bych chtěla dr. Scheffela ujistit, že i studenti evropské etnologie v Brně si uvědomují tradice svých předchůdců, z nichž mohou vycházet. Samozřejmě se zároveň rádi necháme obohatit o poznatky a zkušenosti západoevropských či amerických kolegů. Ale musíme být bráni jako rovnocenní partneři a nikoli jako pokorní novicové, odsouzení jen k poučování a moralizování od lidí, kteří jim nechtějí naslouchat.

Respektujme se tedy navzájem: nezachováme-li totiž úctu k práci druhého, pozbývá na platnosti naše volání po morálce. Mladí lidé jsou přístupní všem názorům, i kritickým. Jsou-li však teze postaveny na módním postrevolučním pseudoideologismu, který přičítá kolektivní vinu a na nikom nenechá chlup čistý, nemůže jejich autor počítat s velkým a kladným ohlasem. A ještě jeden důležitý poznatek. My, kteří jsme se po světě tak trochu rozhlíželi, žádné pocity méněcennosti či zaostalosti ve srovnání se západoevropskými kolegy nepocítujeme. Nebyly nám dány najevo, spíše nám bylo se zájmem nasloucháno. Co si o nás myslí ostatní kolegové za velkou louží, to ovšem nemohu posoudit. Jisté však je, že jeden z jejich zástupců na naší katedře dveře pro vzájemnou výměnu názorů a další spolupráci neotevřel, ale pořádně jimi za sebou práskl. A to je - myslím - škoda.

Odesláno 10. 1. 1994

Horký brambor - profesionální etika

Příspěvek k diskusi

VÁCLAV HRNÍČKO, Praha

V "polistopadové" době se stále více mluví o etice v nejrůznějších oblastech společenského života. Čím více se však o mravnosti mluví, tím více se rojí politických, ekonomických a společenských skandálů. Jedni si v tomto zmatku libují a bohatnou, jiní jsou znechuceni a jsou-li optimističtí, tak se vzájemně chlácholí ujišťováním, že se u nás demokracie teprve rodí.

Nejen ekonomika a politika, ale i věda má své skandály, a ani v této exkluzivní oblasti společenského života se pěstováním profesionální etiky zatím nikdo nezdržuje. Čeští vědci především humanitní, a etnografové zvláště, mají teď mnohem elementárnější starosti s uhájením samotné existence svých pracovišť. Není proto divu, že z Kanady přicestovavší cizinec do zemí bývalého "socialistického tábora", zvyklý na více než čtyřicetileté poválečné kultivování profesionální etiky ve své zemi i v ostatních zemích demokracického Západu, je šokován ledasčím, čemu jsme my za minulá léta přivykli a čemu stále ještě, ke své škodě, nevěnujeme dostatečně kritickou pozornost.

Jedním takovým cizincem je sympatický chlapík, sociální a kulturní antropolog D.Z. Scheffel (Kanadan českého původu). Část jeho referátu, předneseného na konferenci Asociace evropských antropologů v Praze (1992), otištěná v NVČ IX (51), Praha 1992, s. 3-10 pod názvem *Antropologie a etika ve východní Evropě*, se zabývá i situací v České republice.

Když jsem si se zájmem přečetl Scheffelův příspěvek, uvědomil jsem si, že je nutné o etice oboru diskutovat nejen proto, že byla v minulých desetiletích zanedbávána nebo dokonce mrzačena a že v důsledku toho neexistuje etický kodex, jakási "pravidla hry".

Je to nutné také proto, že hodnocení vývoje etnografie a soudy o výzkumné a sběratelské aktivitě etnografů v naší zemi v době komunistické vlády i v postkomunistickém období jsou zkreslené. Jsou postavené na problematických zdrojích a někdy i na výjimečných, málo přesvědčivých nebo dokonce pochybných, navíc nepřesně interpretovaných případech, které ukvapeně bez ověření generalizují. Také Scheffelův příspěvek částečně patří do této kategorie a je v mnoha případech přinejmenším zavádějící.

Text referátu lze rozdělit do tří částí, a to na: a) negativní příklady z postkomunistických zemí a jejich interpretace, b) negativní a pozitivní příklady ze zemí demokratického Západu a jejich interpretace a c) závěrečné shrnutí vycházející z uvedených příkladů a z dobové odborné literatury. Vyjádřím se především k okruhu a) a k okruhu c), protože moje zkušenosti z posledních asi dvaceti let, tedy nejen z doby poměrně nedávné, se od Scheffelových poněkud liší. Nejsou ani příznivější ani nepříznivější tomuto období - jsou prostě jiné.

Jestliže jsem se zmínil o některých kritizovaných případech jako o nepřesvědčivých, pak jedním z nich je Scheffelem uváděná skrytá videokamera zřejmě v domech východomoravských léčitelů "bohyněk". Jednalo se, jak uvedli dva studenti - autoři tohoto záznamu, o "hodiny a hodiny filmu snímaného otvorem ve stěně", a to bez vědomí léčitelů. Studenti Scheffela údajně ubezpečili, že "tento druh tajného výzkumu je běžný a profesory tolerovaný". K tomu, zda je nebo není tolerovaný, by se měli vyjádřit brněnští profesori. Mě tento případ nepřesvědčil jednak proto, že si dost dobře nedovedu představit kohokoliv, jak se vetře do domu léčitelky, vyvrta nebo jinak zhotoví otvor ve zdi, a pořizuje tajně videozáznam. Přiznávám, že se mi nikdy nepodařilo pozorovat východomoravské "bohyňky" při léčení, ačkoliv jsem se o to několikrát pokoušel. Snad to bylo proto, že jsem neměl tu drzost vydávat se za pacienta, jako oni dva studenti. Tím chci naznačit, že je obtížné se k některým léčitelům vůbec dostat, natož jim provrtávat stěny a tajně je filmovat. Dále mě udivilo, že se Scheffel nepozastavil nad tím, že je takový výzkum, podle vyjádření studentů, "běžný". K tomu mohu na základě svých

zkušeností podotknout, že v roce 1991 nevladnilo například ani pražské ani brněnské pracoviště Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV videokameru, a nevladnil ji ani jeden z mých kolegů. Brněnská filozofická fakulta Masarykovy univerzity měla možná v té době už více prostředků než akademická pracoviště a mohla studenty videokamerou vybavit. Připouštím, že pro věc zapálení studenti si ji mohli s pomocí rodičů pořídit i na vlastní náklady. Nic to však nemění na tom, že Scheffelem uváděný případ je spíše ojedinělý, i když bezpochyby neetický.

Zatímco se případ skryté videokamery týkal postkomunistického období, praktiky etnografické muzejní dokumentace by padly plně na vrub etnografů-muzejníků komunistické éry, kdyby tomu bylo skutečně tak, jak Scheffel píše.

Scheffel vyvozuje (nebo to z jeho textu alespoň vyplývá), že etnografické sbírky českých muzeí jsou výsledkem krádeží a loupeží, a těmi zloději a lupiči byli - kdo jiný - etnografové pracující v muzeích. Podkládá to tím, že někteří sovětsí prominentní etnografové uplatňovali neférový způsob sběru rukopisů a vzácných liturgických knih při výzkumech u izolovaných komunit starověrců (v ruské odborné literatuře byli označeni dokonce "málem za zloděje"), dále že "české muzejní depozitáře obsahují tisíce vyšívaných krojů, vyřezávaných a malovaných truhel, staletí staré kroniky (těch tisíce rozhodně nejsou - vl. p.), a mnoho dalších dokladů lidového umění". Vyvozuje to také z gesta bývalého prominentního ředitele muzea (které v němohře znamená loupež nebo krádež), jímž tento nepochybně komunističtější reagoval na dotaz po způsobech shromažďování etnografických sbírek za komunistického režimu. Nemohu jinak, než konstatovat, že jde o krátká spojení.

V muzeích skutečně existují předměty, řekl bych však, že většinou uměleckohistorické, které byly svým majitelům zkonfiskovány a v mnoha případech by bylo lepší říci ukradeny, což bylo a vždycky bude v civilizovaném světě pokládáno za zločin. Je snadné to dokázat restitučními nároky uznanými původním majitelům. To se však

jedná o neetický nebo dokonce zločinný postup komunistického stát-ně stranického aparátu. Nepatřilo to k muzejním sběratelským praktikám. Otázkou je, zda měl ředitel takto získané předměty z etických důvodů odmítnout převzít a najít si raději jiné zaměstnání.

Mimochodem, původ tisíců lidových krojů, malovaného nábytku a dalších dokladů lidové kultury například v Národopisném oddělení Národního-Historického muzea se dá snadno dokázat. Jeho podstatná část totiž vznikla zcela legálním postupem ještě před uchopením moci komunisty.

Z uvedených dvou příkladů, které nejsou zrovna nejvhodnějším podkladem ke generalizaci, bych vůbec nevyvozoval, že "jsou průvodním znakem oboru, jehož představitelé (čeští - vl.p.) mají úplně rozdílný pohled na vědeckou odpovědnost, než jejich kolegové na Západě". Spíše se kloním k názoru, na rozdíl od Scheffela, že jsou to jen "anekdoty", nebo "výstřelky", které profesionální chování českých etnografů nereprezentují.

Mnohem přesvědčivější jsou Scheffelovy závěry, vycházející řekněme z teoretických a programových textů některých etnografů, a to především v těch pasážích, v nichž vychází z článků otiskovaných počátkem padesátých let v časopise Sovětská etnografie. Byly ostatně přetiskovány i v českých národopisných časopisech.

Pominu citát z článku L. Štěpánka, dnes už spíše úsměvný než popuzující, který byl publikován až v roce 1962, to znamená v době, kdy se začínala politická situace uvolňovat, a kdy začala nabírat kurs vedoucí až ke snu o "socialismu s lidskou tváří", který udušil srpen 1968. Článek tudíž nereprezentoval převládající dobové tendence. Rozhodně však souhlasím s tím, že hlavními ideology-etnografy byly v Praze Otakar Nahodil a jeho mladší kolega Antoník Robek. Scheffel se však kupodivu opírá o jejich pozdější články, a pomíjí "stěžejní dílo", které napsal Otakar Nahodil ještě s Jaroslavem Kramaříkem (Robek byl v té době příliš mladý na to, aby mu mohl sekundovat), s názvem dobově příznačným: "J. V. Stalin a národopisná věda" (Praha 1952).

V Scheffelově referátu k mé velké lítosti rovněž postrádám alespoň letmé odvolání na předního brněnského ideologa-etnografa Karla Fojtíka. Překvapuje mě to především proto, že Scheffel při svém pobytu v Československu v roce 1991 pobýval zejména v Brně. Domnívám se, že je Karel Fojtík kritiky etnografie za komunistické éry neprávem opomíjen, a proto si dovolím přesně ocitovat z jeho článku s nenápadným názvem "K otázce charakteru lidové kulturu" alespoň jeho - řekněme - klasifikaci lidové kultury, i když stojí za to, přečíst si pozorně článek celý. Karel Fojtík píše:

"Lidová kultura obsahuje tudíž tři základní složky:

1) Pokrokové umění a kulturu, vyjadřující zájem pracujícího lidu, vyrůstající z lidového boje proti vykořisťovatelům. Toto bojové umění, ukazující cestu vpřed, nese demokratické a socialistické rysy, včleňující je jako východisko do lidové kultury v 'socialismu. Socialistické lidové umění pak nemůže vzniknout jinak, než že si kriticky přivlastní a dále rozvine všechno to kladné a cenné, co bylo v starém, neboť jinak se nové nemůže stát lepším než staré, pozvednout se na vyšší stupeň.

2) Kulacké umění a kulturu, vzniklé jako nadstavba kapitalistických výrobních vztahů, vyjadřující lidu cizí, importované názory, zneužívající lidové formy k propagaci buržoazní kultury a ideologie, zesměšňující pokrokové tendence lidu, znetvařující lidovou kulturu do kabaretní grotesky.

3) Přežitky starého obřadního umění a kultury, spjaté obsahově s protivědeckým názorem lidu na přírodu a společnost, s předkřesťanskou religiozitou".

Vždycky jsem řadil Nahdilovu a Kramářkovu brožuru a tento Fojtíkův článek k "pilířům" rodící se marxistické etnografie. Scheffel tyto práce buď nezná, nebo je jeho názor na ně jiný. Ať je to tak nebo onak, pravdou je, že i kdyby je použil, nemusel by na svých konečných závěrech týkajících se "ideologie oboru" v padesátých letech nic měnit.

Spolu se Scheffelem jsem zajedno v tom, že je důležité kriticky se vypořádat s minulostí, a uvažovat o etickém rozměru oboru s cílem dospět k obecně uznávané normě. Dosavadní opatrné a nesmělé kroky v tomto směru, například na stránkách minulého čísla Národopisného věstníku československého, se minuly účinkem.

Úloha obecní samosprávy v životě vesnice v minulosti

Vyhodnocení dotazníkové akce

JAN PARGAČ a MILOŠ TOMANDL, Praha

V první polovině roku 1993 proběhla v rámci NS dotazníková akce (Velký dotazník č. 27), zaměřená ke zjištění vybraných tematických okruhů, vztahujících se k problematice úlohy obecní samosprávy v životě vesnice v minulosti. Cílem akce bylo otestovat v návaznosti na výsledky analytického výzkumu, realizovaného během let 1993-94 v okresech Strakonice a Jihlava, platnost zjištěných poznatků v dalších regionech Čech a Moravy.

Zadavatelé dotazníku využili spolupráce dobrovolných spolupracovníků - členů dopisovateléské sekce NS, výběrově reprezentujících většinu okresů České republiky. Celkem bylo distribuováno poštou 160 dotazníků. Struktura dotazníku odpovídala výzkumnému záměru: postihnout činnost obecní samosprávy na sklonku 19. a v 1. pol. 20. století v kvantitativní i kvalitativní rovině se zřetelem k hospodářským aktivitám obce, ke kooperaci a subsidiaritě a kolizím se zvykovými a právními normami lokální pospolitosti. Dotazníky byly vybaveny průvodním listem, ve kterém zadavatelé zevrubně objasnili záměr dotazníkové akce, podali instruktáž pro vyplnění dotazníku a poděkovali za spolupráci. Součástí zásilky byla frankovaná obálka s adresou distributora dotazníků.

Při přípravě dotazníků bylo přihlédnuto k psychosociálním aspektům výzkumu a tematické okruhy byly řazeny v následnosti s ohledem na citlivost sledované problematiky. V první části šlo především o objektivizaci (potvrzení, zamítnutí či rozšíření) dosavadních poznatků cestou zadání uzavřených otázek ve formě alternace či výčtu, eventuálně otázek polouzavřených. Ve druhé části dotazníku a zejména jeho části třetí, kdy šlo o zjištění hodnotících postojů, zadavatelé volili především otázky polouzavřené a otevřené. Na závěr dotazníku byl dán prostor pro vyjádření respondentů k tématu mimo okruh zadaných otázek.

Adekvátnost dotazníku byla prověřena na výzkumném vzorku 30 respondentů. S přihlédnutím k výsledkům pilotáže byly provedeny drobné korektury ve formulaci některých otázek. Dotazníky byly rozeslány k 1. 1. 1993, hodnocení akce je provedeno k 30. 7. 1993. Z celkového počtu 160 distribuovaných dotazníků bylo vyplněno a navráčeno 133 dotazníků, což činí 83,1%. Dotazníky byly vyhodnoceny mechanicky.

Vyhodnocení otázek

1) Většina respondentů (95%) uvedla, že obec ve sledovaném období vlastnila pozemky, zbývající upozornili na ztrátu obecní půdy při parcelaci po roce 1848 a 1918.

V pozemkové držbě obcí převažovaly pastviny (72% respondentů), louky (62% respondentů), v menší míře byla zastoupena zemědělská orná půda (48% respondentů), ojediněle byly v majetku obcí lesy (13% respondentů) a vodní plochy (2% respondentů).

V pojmenování pozemkového majetku lokalit převažovalo označení "obecní" (75% respondentů) či jeho varianty: občiny, na obci, obecnice, obecnica, obecnisko, obecňáky, vobec, vůbec, gminné, apod. V menší míře se uplatňovalo označení obecních pozemků podle názvů katastrálních parcel (7% respondentů).

2) Při pronájmu obecních pozemků se formálně uplatňovala zásada rovného přístupu všech občanů "stojících ve svazku obce" (96% respondentů). V praxi se však prosazovala tendence umožnit pronájem obecních pozemků především těm příslušníkům obce, kteří disponovali pozemkovým fondem menšího rozsahu (43% respondentů), či pozemek neměli (38% respondentů). V některých lokalitách bylo užívání obecní půdy vyhrazeno jako součást naturální mzdy obecním zaměstnancům (11% respondentů).

Rozloha obecní půdy, pronajímána jednotlivci, závisela především na celkovém množství půdy v majetku obce. Při pronájmu se prosazovala snaha uspokojit - při respektování místních specifik - co

největších počet zájemců. Rozsah pronajímané půdy se pohyboval od 10 do 50 arů.

Na obecních pastvinách měl právo pást za poplatek v zásadě každý příslušník obce (78% respondentů). Volná, bezplatná pastva se jako pozůstatek zvykového práva drobných zemědělců a bezzemků udržela ojediněle (7% respondentů).

Obecní pozemky sloužily k pastvě: krav (87% respondentů), koz (76% respondentů), husí (68% respondentů), ovcí (32% respondentů), koní (15% respondentů), vepřů (2% respondentů) a kachen (0,3% respondentů).

3) Nájemce obecního pozemku měl za povinnost odvádět obci nájem ve stanoveném termínu, zpravidla po sklizni na konci roku (88% respondentů). Výše nájemného kolísala s přihlédnutím k bonitě půdy a zájmu o pronájem. Podle informací respondentů se v 1. pol. 20. století pohybovala od 10 do 20 Kč / ar. Nájemce se při dražbě písemně zavazoval, že bude svěřený pozemek řádně obdělávat a stanovené nájemné platit v dohodnuté výši, bez ohledu k výši výnosů. Pokud své závazky neplnil, byla obec oprávněna pozemek pronajmout dalšímu zájemci. V praxi se ovšem toto sankční opatření prosadilo ojediněle (6% respondentů).

4) Při pronájmu pozemků se dávala přednost uchazečům.- příslušníkům obce, kteří se těšili pověsti zachovalých a bezúhonných občanů, dobrých hospodářů, a kteří skýтали záruky, že budou platit v předepsaných termínech stanovený nájem.

5) Procedura pronájmu obecních pozemků se nazývala "veřejnou dražbou" (52% respondentů), "pachtem z volné půdy" (38% respondentů), "licitýruňkem" (5% respondentů), apod. Výše uvedené termíny byly užívány jako synonymické.

6) Vedle kritéria morální bezúhonnosti a hospodářských dispozic se při pronájmu obecních pozemků preferovali rovněž občané, kteří "pracovali pro obecné dobro" (38% respondentů). Jednalo se především o občany, kteří byli s obcí v pracovním poměru (obecní

sluha, pastýř, hajný), či sloužili rozvoji zemědělského hospodářství (chovatelé obecních plemenů). Zvýhodnění výše jmenovaných se zakládalo na tom, že měli právo pronájmu na základě dvoustranné dohody s obecním zastupitelstvem. V ojedinělých případech bylo užívání obecního pozemku zvykovým právem obecního zaměstnance, jako forma naturální mzdy (7% respondentů).

7) Přes hospodářský zájem vytěžit z pronájmu obecních pozemků maximum pro finanční zajištění obce se prosazovala tendence poskytnout pozemek těm občanům, pro které bylo hospodaření na pronajatém pozemku nezbytným zdrojem obživy (68% respondentů).

8) Prodej obecních pozemků k stavebním účelům byl prováděn zpravidla dle místní poptávky na základě veřejné dražby (75% respondentů). Ve větším rozsahu byla prodávána obecní půda po roce 1918 a roce 1945. Prodej obecní půdy byl vázán na incolát (95% respondentů), pouze v ojedinělých případech dávala obec možnost koupě stavební parcely i cizím příslušníkům, kteří měli v obci hospodářskou perspektivu (živnostníci).

9) Mimo pozemkový fond disponovaly obce dalšími nemovitostmi. V četnosti zastoupení jsou uváděny: obecní domek (73% respondentů), obecní kovárna (45% respondentů), obecní hostinec (30% respondentů), obecní pazderna (15% respondentů), obecní sušárna a cihelna (7% respondentů). Objekty sloužící hospodářského účelu pronajímala obec buď na základě dohody mezi zájemcem a obecním zastupitelstvem (62% respondentů), nebo veřejnou dražbou "nejvyššímu podání" (30% respondentů).

10) K zajištění provozu obce a k ostraze majetku zaměstnávalo obecní zastupitelstvo obecní služebníky. Jejich struktura a četnost závisely na potřebách lokality. Mezi obecními zaměstnanci převažovali: obecní sluha (92% respondentů), obecní hajný (75% respond.), obecní pastýř (32% respond.), v menší míře pak: obecní hrobař, klestič, pohodný, apod. Posledně jmenovaní byli často "pronajímáni" většími obcemi menším vsím a osadám za finanční poplatek.

Do služeb obce byli přijímáni výhradně příslušníci obce (100% respondentů), nadáni domovským právem. Při výběru uchazeče se braly v úvahu fyzické dispozice k výkonu práce a morální bezúhonnost. Služba obci byla vítaným zdrojem příjmu zejména pro sociálně slabší kategorie vesnické společnosti (78% respondentů). V některých lokalitách příslušelo právo výkonu funkce obecního zaměstnance dědičně (tzv. "dědictví po čísle") - (42% respondentů). Pokud nebyl o službu obci zjevný zájem, zadávala se tato veřejnou dražbou na základě "nejnižšího podání". Vydražitelem se stal ten, kdo byl ochoten pracovat pro obec za nejnižší odměnu.

Obecní zaměstnanci byli odměňováni naturální a finanční formou mzdy zpravidla ke konci roku při bilanci obecního hospodaření (90% respondentů).

11) Snahou obecního zastupitelstva bylo stabilizovat pracovní síly. K jejich obměně přistupovalo zpravidla pouze v případech, kdy dosavadní pracovník službu vypověděl, nebo ji nevykonával ke spokojenosti obce (82% respondentů).

12) Jednou z povinností správy obce v oblasti péče o rozvoj zemědělského hospodaření byl chov obecních plemenů. Jejich struktura a četnost závisely na místních potřebách. Pokud si to situace vyžadovala, zajišťovala obec i 2-3 plemeny stejného druhu, pokud byl zájem nízký, participovala na využívání plemene sousední obce (76% respondentů). Strukturálně dominoval chov plemenných býků a kanců (75%) respondentů pro potřeby rolníků. Pro chalupníky a domkaře chovala obec plemenného kozla (82% respondentů).

Při výběru chovatelů obecních plemenů se dávala přednost uchazečům, kteří měli s chovem zkušenosti, a kteří měli nezbytné materiální podmínky (85% respondentů). S ohledem na výše uvedené propozice bylo obvyklé chovat obecního plemene v hospodářství po generaci (78% respondentů). Pokud se obecnímu zastupitelstvu nepodařilo obecního plemene umístit, zadalo jeho chov jako povinnost pro všechny potenciální uživatele (chovatele druhu) systémem chovu "po čísle" (7% respondentů).

Obec poskytovala chovateli plemeníka základní podmínky pro jeho výživu. Dávala mu do bezplatného pronájmu obecní pozemek, zvýhodňovala ho při platbách obecních daní a poskytovala mu právo vybírat za připuštění plemeníka poplatek.

V první polovině 20. století se dle místních podmínek platilo za připuštění plemenného býka 20-50 Kč, plemenného kance 10-20 Kč, plemenného kozla 3-20 Kč. V některých lokalitách byla finanční odměna chovateli plemeníka kombinována s odměnou naturální (poskytnutí sena, obilí), či jinou formou protislužby (45% respondentů). V případech nedobytnosti pohledávky mohl chovatel plemeníka využít exekuční pomoci obecního zastupitelstva (12% respondentů).

13) Dle údajů respondentů se obecní zastupitelstvo staralo - dle svých možností a schopností - o zajištění podmínek pro hospodářský rozvoj obce. Vedle zajišťování plemeníků zabezpečovalo pro rolníky nové druhy osiv a hnojiv. Hospodařením s obecním jměním se tak snažilo vytvořit fond rezervy pro období hospodářských katastrof.

14) Nejčtenější sociální vrstvou vesnické společnosti odkázanou na podporu obce byli nemajetní, nemocní a práce neschopní občané, kteří se nemohli obrátit o pomoc na příbuzné. "Obecní chudí" se rekrutovali především z řad námezdních dělníků, ale v jejich řadách byli i ztroskotanci z vyšších sociálních vrstev (87% respondentů).

Pro označení obecního příslušníka, který byl v "zaopatření obce", byla vedle úředního "obecní chudý" užívána řada lokálních pojmenování: obecní žebrák (64% respondentů), chodící po žebrotě (60% respondentů), chodící po střídě, střidou, středou (51% respondentů), chodící po pořádku, po čísle, po okolo (35% respondentů), almužník, podomek, pátečník, apod. Terminologie byla výrazem sociálního statutu nositele, pojmenování odrážela mnohdy i způsob získávání obživy.

15) Míra a formy pomoci obce postiženému příslušníku závisely na rozsahu jeho potřebnosti a na hospodářské solventnosti obce.

Obecně převládaly naturální formy pomoci: poskytnutí ubytování, stravy, ošacení, které měly přispět k zajištění existenčního minima.

Pokud správa obce jako orgán samosprávy nebyla schopna zabezpečit podporu potřebného příslušníka obce, přenášela tuto povinnost na jednotlivé občany, kteří byli podle své movitosti povinni poskytnout "po čísle" byt a stravu obecním chudým.

Výše uvedená podpora byla tzv. "plným sociálním zaopatřením" a náležela těm příslušníkům obce, kteří byla zcela odkázáni na pomoc svých spoluobčanů. Z odpovědí respondentů vyplývá, že tato forma plně závislým na obci se považovala za "nemorální" a o tuto službu žádali postižení pouze v případech krajní nouze.

16) Sociální výpomoc postiženému mohla být obcí odmítnuta pouze ve výjimečných případech. Zpravidla se jednalo pouze o "odložení plnění povinnosti obce" v případech, kdy byly pochybnosti o domovské příslušnosti žadatele (72% respondentů), kdy to nedovoloval stav obecního hospodářství (60% respondentů), pokud postižený trpěl nakažlivou chorobou, či jestliže nebyla záruka, že podporu použije adekvátním způsobem (alkoholismus).

Nechť k poskytnutí podpory ze strany obce se projevovala v případech, kdy žadatel strávil většinu "ekonomické" části svého života mimo katastr obce (48% respondentů).

17) Občan, který do svazku obce nepatřil, na podporu nárok neměl. Pokud se mu podpory přesto dostalo, pak především v případech nebezpečí z prodlení (vážné onemocnění, apod.) a v nejnnutnější formě. O zdravotním stavu postiženého byla informována domovská obec, vůči které se uplatňoval nárok náhrady poskytnutých služeb.

Výjimka z pravidla o poskytování sociální výpomoci v nouzi byla uplatňována u občanů zdržujících se u pracujících na katastru obce delší období. V těchto případech se ovšem žadatel neobracel na obecní zastupitelstvo, ale na své zaměstnavatele (65% respond.). Sociální podpora lidem "světem jdoucím": žebrákům, tulákům, apod. byla poskytována na bázi dobročinné solidarity (50% respondentů).

18) Důležitá role v péči o potřebné občany náležela velkostatkům, působícím v teritoriu působnosti obcí. Zvýšený podíl na subsidiaritě vyplýval z daňového systému, který velkostatku předepisoval největší podíl na přímých daních. Větší péče ze strany velkostatku vyplývala nejen z jeho ekonomického postavení, ale i ze skutečnosti, že většina žadatelů o podporu se rekrutovala z bývalých zaměstnanců (63% respondentů).

19) V systému subsidiarity měly ve sledovaném období osobité postavení svobodné matky. Vyživovací povinnost k dítěti náležela ze zákona otci, ale praktické naplnění této povinnosti bylo často velmi zdoluhavé (90% respondentů). Domovská obec k nemanželskému dítěti povinnost sociální výpomoci neměla. S poskytnutí neformální výpomoci ze strany sousedů se rovněž nemohlo příliš počítat, protože většina vesnické společnosti "poklesek" proti morálce odsuzovala (95% respondentů). Veškerá tíha starosti o výživu dítěte spočívala na matce, případně jejích příbuzných.

20) Dle informací respondentů nebyly ve sledovaném období případy nemanželského početí příliš četné (80% dotázaných). Zejména v menších lokalitách bylo možno uplatňovat sociální kontrolu, což pravděpodobně limitovalo frekvenci mimomanželských sexuálních styků. Lze předpokládat, že skutečný počet případů nemanželského početí byl vyšší než bylo zjevné, neboť se postižené dívky snažily nežádoucího těhotenství zbavit (62% respondentů), případně včasným sňatkem "vše uvést do pořádku" (27% respondentů).

21) Případy nemanželských sexuálních styků se dle informací respondentů týkaly v zásadě všech vrstev vesnické společnosti (77% dotázaných). U majetnějších vrstev však bylo možno poklesek proti morálce snáze zakrýt.

Nejčastější případy nemanželských početí se vyskytovaly u příslušnic obce, které žily mimo její katastr, zpravidla v městském prostředí a živily se námezdní prací (85% respondentů).

22) Mimomanželské sexuální styky byly odsuzovány především v obcích se silnou náboženskou orientací. Zde byl poklesek kvalifikován v intencích církevního kodexu jako závažný prohřešek, neboť v dobovém hodnocení bylo panenství "nejcennějších majetkem nevěsty" (64% respondentů).

V tolerantnějším prostředí se vztah lokální společnosti k poklesku vytvářel s přihlédnutím ke konkrétní situaci. Jestliže svobodná matka (její rodina) požívaly v obci "dobrou pověst" a dívka otěhotněla "bez vlastní viny", mohla počítat s pochopením okolí (24% respondentů), případně s jeho soucitem a podporou (10% respondentů).

23) Poměr lokální společnosti k pokrevnímu otci dítěte (pokud byl znám) byl mnohem smířlivější (75% respondentů). Ale i zde záleželo na konkrétní situaci. Kriticky se obec stavěla ke svůdci, který "přivedl děvče do neštěstí proti její vůli" a měl závazky k vlastní rodině (68% respondentů). V očích veřejnosti mohl opět získat ztracené renomé, pokud se k otcovství přiznal a byl ochoten přispívat na zaplacení dítěte (80% respondentů).

24) Za optimální řešení situace byl považován dodatečný sňatek a legitimace narozeného dítěte (92% respondentů).

K uzavírání sňatku po narození dítěte docházelo z nejrůznějších důvodů: výkon vojenské služby otce dítěte (50% respondentů), vypořádání dědických závazků vůči sourozencům (21% respondentů), nesouhlas rodičů s volbou partnera (7% respondentů), apod. Sňatek po narození dítěte byl uzavírán z vlastní vůle zainteresovaných, nebo pod tlakem "veřejného mínění", reprezentovaném: rodiči (71% respondentů), spoluobčany (48% respondentů), představenstvem obce (13% respondentů), knězem (9% respondentů), zaměstnavatelem (3% respondentů), apod.

25) Správa obce měla za povinnost dbát na dodržování norem společenského soužití. Provinění proti kodexu právních a zvykových norem řešila v rámci své trestní pravomoci, případně je předávala k řešení (větší přestupky a zločiny) nadřízeným orgánům.

Mezi nejfrekventovanější přestupky, na kterých - ve větší či menší míře - participovaly v zásadě všechny vrstvy vesnické společnosti, byly: krádeže (94% respondentů), násilí (82% respondentů), opilství (63% respondentů), podvody (47% respondentů). Podle míry provinění, dosavadní "zachovalosti" i vzhledem k sociální příslušnosti provinilce vynášel obecní soudní senát příslušný rozsudek: důtka, finanční náhrada, pokuta do chudinského fondu obce, vězení, apod.

26) Na narušování obecného pořádku se dle informací respondentů podíleli domácí obecní příslušníci i tzv. přespolní, občané s přechodným pobytem v obci (86% dotázaných). Verifikací odpovědí bylo zjištěno, že podíl obecních příslušníků na "trestné činnosti" byl pravděpodobně vyšší, ale řada přestupků zůstala neodhalena, díky "solidaritě" spoluobčanů.

27) Hodnotící postoje respondentů k občanům, kteří se dostali do konfliktu s právními a zvykovými normami se pohybují v krajních mezích odsouzení x tolerance. Z analýzy souboru informací je patrné, že smířlivěji jsou posuzovány přestupky příslušníků vlastní socioprofesionální skupiny a kritičtěji příslušníky ostatních skupin vesnické společenosti (78% respondentů).

Závěr

Dotazníkové šetření věnované problematice studia úlohy obecní samosprávy v životě vesnice v minulosti potvrdilo v zásadě obecnou platnost přístupů obecních samospráv k řešení otázek vyplývajících ze správy obcí. Variabilita regionálních a lokálních pozic, vyplývajících z rozdílných hospodářských podmínek, ale i z odlišností místní kulturní tradice, je nicméně pozoruhodným dokladem aplikace obecného trendu v konkrétních případech. Tato variabilita bude předmětem další analýzy a výsledky, doplněné ověřovacím výzkumem a hloubkovým šetřením, budou zveřejněny co nejdříve.

Odevzdáno 30. 9. 1993

MILOŠ TOMANDL, Praha

Fond příspěvků národopisců a dopisovatelů NS je součástí archivu společnosti, a ve svém celku je zajímavým zdrojem informací ke studiu způsobu života a kultury etnika žijícího na teritoriu Čech a Moravy od nejstarších dob až do současnosti. Tematicky jsou příspěvky koncipovány v klasickém národopisném, respektive vlastivědném duchu a zahrnují oblasti lidové kultury duchovní, materiální, sociální, zasahují do oblastí folkloristiky, historie, prehistorie, sociologie a geografie. Převážná část autorských příspěvků byla zpracována na základě informací získaných terénním výzkumem, studiem archivních pramenů a literatury. S ohledem na složení autorského kolektivu je informační potenciál archivovaných studií velmi různorodý po stránce obsahu i formy. K dispozici jsou příspěvky, které snesou náročná kritéria uplatňovaná odborníky, i příspěvky, které jsou emotivní výpovědí laika bez základní lokální a časové pasportizace.

Přes tyto výhrady, anebo právě pro ně, lze prezentovaný soubor pokládat za hodnotný pramen poznání a inspirace pro odbornou národopisnou obec. Vedeni snahou zpřístupnit odborné veřejnosti soustředěné v řadách NS fond dopisovatelů a národopisců, rozhodli jsme se zveřejnit soupis příspěvků a poskytnou tak základní informace pro potenciální zájemce.

1) ABSOLON, František

Tlučení beranem.

Sobáčov (okr. Olomouc) 1985, rkp., 3s.

Postup práce při zpevnování říčních břehů - text pracovní písňe.

2) ANDRLÍK, Karel

Domácká výroba dřevěných hraček ve Skašově.

Skašov (okr. Plzeň-jih) 1978, rkp., 3s.

Popis pracovního postupu.

- 3) ANTOŇ, Josef
Bílá - černá.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1976, RKP., 2 s.
Symbolika barev v lidovém oděvu.
- 4) ANTOŇ, Josef
Historie "spolského" mlýna
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1985, rkp., 5 s.
Výpisky z kroniky Veselých z let 1861 - 1939.
- 5) ANTOŇ, Josef
Mlynář Valenta, Záblatí. Život ve mlýnech v 16. století.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1984, rkp., 5 s.
Zpracováno na základě studia archivních pramenů a literatury.
- 6) ANTOŇ, Josef
Přeměna jihočeské vesnice.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1989, rkp., 4 s.
Stavební vývoj v letech 1848 - 1939.
- 7) ANTOŇ, Josef
Starobylé památky.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1985, rkp., 1 s.
Charakteristika sakrálních objektů z let 1670 a 1885.
- 8) ANTOŇ, Josef
Staročeská svatba v Mníšku, okr. Jindřichův Hradec.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1984, rkp., 12 s.
Popis parodie svatebního obřadu realizovaného při příležitosti masopustního veselí v roce 1929.
- 9) ANTOŇ, Josef
Strašidla ve Štěpánovicích.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1984, rkp., 3 s.
Vzpomínkové vyprávění.
- 10) ANTOŇ, Josef
Svatební přání z roku 1784.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1984, rkp., 2 s.
Opis archivního pramene.

- 11) ANTOŇ, Josef
Svatební smlouva z roku 1784.
Štěpánovice (okr. České Budějovice) 1984, rkp., 2 s.
Opis archivního pramene.
- 12) BALÁŠ, Miloslav
Hra při kácení máje. Scénář hry.
Nový Jičín 1977, rkp., 4 s.
- 13) BALÁŠ, Miloslav
Jak se zaznamenávala předpověď počasí.
Podlesí (okr. Vsetín) 1981, rkp., 3 s.
Soupis pranostik na Valašsku z let 1857 - 1939.
- 14) BALÁŠ, Miloslav
Několik průpovědek a pořekadel z Valašska.
Nový Jičín 1982, rkp., 2 s.
- 15) BALÁŠ, Miloslav
Některé povánoční zvyklosti.
Nový Jičín, rkp., 2 s.
Popis tradičních zvyků a obyčejů na Valašsku.
- 16) BALÁŠ, Miloslav
Svatodušní zvyky z Valašska.
Podlesí (okr. Vsetín) 1981, rkp., 3 s.
Popis tradičních zvyků a obyčejů.
- 17) BALÁŠ, Miloslav
Zvyky při stavění a kácení máje.
Nový Jičín 1977, rkp., 2 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů z let 1918 - 1939.
- 18) BALATKOVÁ, Staša
Stará lípa. 300 let.
Zdíkovec (okr. Prachatice) 1975, 1 obr.
Dokumentace přírodní rarity.
- 19) BALATKOVÁ, Staša
Staročeská konopická ve Zdíkovci.

Zdíkovec (okr. Prachatice) 1977, rkp., 3 s.
Scénář konopické z roku 1977.

- 20) BARDA, Jan
Obec Hrazany za dávných dob.
Hrazany (okr. Písek) 1952, rkp., 15 s.
Lokální monografie.
- 21) BARTOŇ-BYSTRICKÝ, Josef
Když čerchmant nespí. Epizoda z 80. let 19. století.
Mokřiny (okr. Semily) b.v., rkp., 4 s.
Vzpomínkové vyprávění o pašování másla na Broumovsku.
- 22) BARTOŇ-BYSTRICKÝ, Josef
Když se nám Kladská brána zavřela.
Mokřiny (okr. Semily) 1952, rkp., 41 s.
Hospodářské a sociální poměry v obci Žďárky v polovině
18. století. Výpis ze stejnojmenné publikace.
- 23) BARTOŇ - BYSTRICKÝ, Josef
Mláčení cepem na Mokřinách.
Mokřiny (okr. Semily) b.v., rkp., 9 s.
Popis pracovního postupu.
- 24) BARTOŇ-BYSTRICKÝ, Josef
Vzpomínka na Vambeřické poutě z konce minulého století.
Mokřiny (okr. Semily) B.v., rkp., 9 s.
Vzpomínkové vyprávění.
- 25) BARVÍŘOVÁ, Olga
Dřevěné čerpadlo a studna z Jílového u Prahy.
Praha 1972, 3 obr.
Dokumentace.
- 26) BARVÍŘOVÁ, Olga
Pověst o zlatém koni a jak Jílové k sobě přišlo.
Praha 1970, rkp., 7 s.
- 27) BATELKA, Josef
Posvícení v Třebovli.

Kouřim (okr. Kolín) 1972, rkp., 2 s.

Popis výročních zvyků a obyčejů.

- 28) BEJČEK, Eduard
Souhrnný přehled hornických přezdívek na Příbramsku k 31.12.1979.
Příbram, rkp., 30 s.
Zpráva z terénního výzkumu z let 1970 - 1979.
- 29) BĚLÍK, Vratislav
Co přicházelo se zimou.
Vladislav (okr. Třebíč) 1983, rkp., 5 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů.
- 30) BĚLÍK, Vratislav
Děkování. Společenská hra o dračkách na Třebíčsku.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 7 s.
Popis hry.
- 31) BĚLÍK, Vratislav
Horácký kroj. Úvodnice.
Vladislav (okr. Třebíč) rkp., 7 s.
Popis.
- 32) BĚLÍK, Vratislav
Chudý král a královna. Chození se smrtholenkou na Horácku.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 5 s.
Popis občůzkové hry.
- 33) BĚLÍK, Vratislav
Ostatky. Maškarádi. Tanec na dlouhý den.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 5 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů.
- 34) BĚLÍK, Vratislav
Starý kroj a dnešní oblékání na Moravském Krumlovsku a Třebíčsku.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 5 s.
Popis oděvu.

- 35) BĚLÍK, Vratislav
Škrobínky.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 5 s.
Popis ženského oděvu.
- 36) BĚLÍK, Vratislav
Úvodnice na Horácku.
Vladislav (okr. Třebíč) 1961, rkp., 5 s.
Popis.
- 37) BĚLOBRÁDEK, Josef
Fridolín Novotný: Ruční tkalcovina.
Rzy (okr. Ústí nad Orlicí) 1980, rkp., 6 s.
Hospodářské a sociální poměry v oboru na přelomu 19. a 20. století.
- 38) BĚLOBRÁDEK, Josef
Pomístní jména na katastru obce Dlouhá-Rzy.
Rzy (okr. Ústí nad Orlicí) 1972, rkp., 8 s.
Soupis a etymologie.
- 39) BĚLOBRÁDEK, Josef
Z dějin domu čp. 1 ve Sněžném a jeho obyvatel.
Rzy (okr. Ústí nad Orlicí) 1980, rkp., 11 s.
Popis stavebního objektu, který se stal předlohou B. Němcové k románu Babička.
- 40) BĚLOHLÁVKOVÁ, Květa
Z lipenského kraje.
České Budějovice 1959, rkp., 4 s.
Historie těžby a zpracování tuhy v 1. pol. 20 století.
- 41) BÉM, Jan
Pěstování a obírání chmele v Tršicích u Olomouce.
Tršice (okr. Olomouc) 1960, rkp., 20 s.
Popis pracovního postupu.
- 42) BÉM, Jan
Soupis a charakteristika řemesel v Tršicích v letech 1850 - 1950.
Tršice (okr. Olomouc) 1960, rkp., 6 s.

- 43) BEZDĚKA, Jindřich V.
Jak potrestán podvodný hajný 1781.
Příbram 1963, rkp., 2 s.
Opis záznamu v Pozemkové knize smolenské z roku 1781.
- 44) BEZDĚKA, Jindřich V.
Jak si Dobříšští opatřovali zimní otop roku 1789.
Příbram 1960, rkp., 2 s.
Opis smlouvy uzavřené mezi vrchnostenským úřadem a občany města Dobříše roku 1789.
- 45) BEZDĚKA, Jindřich V.
Jména kraviček na Příbramsku koncem 18. století.
Příbram 1960, rkp., 2 s.
Výpis z Knihy dekretů v Dobříši z let 1780 - 1797.
- 46) BEZDĚKA, Jindřich V.
Povinnosti a mzdy dobříšských kominíků roku 1804.
Příbram 1960, rkp., 2 s.
Opis smlouvy uzavřené mezi představenstvem města a kominíky v Dobříši roku 1804.
- 47) BEZDĚKA, Jindřich V.
Právní posel dobříšský a jeho povinnosti roku 1775.
Příbram 1960, rkp., 2 s.
Opis smlouvy z Knihy prodejů a nájmu v Dobříši z roku 1775.
- 48) BEZDĚKA, Jindřich V.
Smlouva s kolomazníkem z roku 1793.
Příbram 1960, rkp., 1 s.
Opis záznamu z Knihy pachtů v Dobříši z roku 1793.
- 49) BEZDĚKA, Jindřich V.
Smlouva s pastýřem v Příbrami roku 1630.
Příbram 1960, rkp., 2 s.
Opis smlouvy z Knihy pozemkové v Příbrami z roku 1630.
- 50) BEZDĚKA, Jindřich V.
Smlouva starohuťského šichmistra z roku 1826.
Příbram 1960, rkp., 2 s.

- 51) BLAHA, Josef
Jak jsem potkal hastrmana.
Ratiškovice (okr. Hodonín) 1894, rkp., 3 s.
Vzpomínkové vyprávění.
- 52) BLAHA, Josef
Usazování ložisek k mlynářským kamenům.
Ratiškovice (okr. Hodonín) 1894, rkp., 2 s., 18 obr.
Popis pracovního postupu z přelomu 19. a 20. století.
- 53) BLAHŮVKA, František
Výroba kolomazi v Rašovicích u Slavkova, okres Vyškov.
Rašovice (okr. Vyškov) 1962, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu z přelomu 19. a 20. století.
- 54) BLAŽEK, Jan
"Cestovní ruch" na vesnici před 1. světovou válkou.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 16 s.
Charakteristika jednotlivých kategorií lidí "světem jdoucích".
- 55) BLAŽEK, Jan
Děje a změny obce Veselá. Příloha ke kronice.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1981, rkp., 19 s.
Lokální monografie.
- 56) BLAŽEK, Jan
Historie divadelního ochotnického spolku.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1980, rkp., 8 s.
Situace v první polovině 20. století.
- 57) BLAŽEK, Jan
Chudobince a pastoušky.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 20 s.
Charakteristika sociálních zařízení v první polovině 20. století.
- 58) BLAŽEK, Jan
Jak se dříve na vesnici lidé léčili a léčení byli.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 13 s.
Lidové lékařství v letech 1890 - 1914.

- 59) **BLAŽEK, Jan**
Jak se u nás pěstoval len do 1. světové války.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 11 s.
Popis pracovního postupu.
- 60) **BLAŽEK, Jan**
Tradiční žně a žňové nástroje.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 12 s.
Popis pracovního postupu a žacíh nástrojů.
- 61) **BLAŽEK, Jan**
Věna, námluvy a sňatky.
Veselá (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 17 s.
Charakteristika rodinného a společenského života let 1850 - 1950.
- 62) **BRAND, Josef**
O. Vojtíšek: Z babiččina jídelního lístku. Povídání
o lidových jídlech z kraje pod Zelenou horou.
B.l., b.v., rkp., 5 s.
Popis přípravy jídla všedního dne z 2. poloviny 19. a počátku 20.
století.
- 63) **BRANÝ, Václav**
Les "V zabitom".
Přestavky u Čerčan (okr. Benešov) 1967, rkp., 1 s.
Pověst.
- 64) **BRANÝ, Václav**
Lidová píseň O Kačence.
Přestavky u Čerčan (okr. Benešov) 1967, rkp., 3 s.
Zápis notace a textu kupletu z roku 1941.
- 65) **BRNA, Josef**
Klenovice
Klenovice (okr. Tábor) 1960, rkp., 3 s.
Lokální monografie.
- 66) **BRODSKÝ, Rudolf**
Broušení koralů na klempřdě v Koberovicích u Semil.
Koberovy (okr. Jablonec n/Nisou) 1961, rkp., 2 s., 2 obr.

- 67) BRODSKÝ, Rudolf
Navíjení skleněných perlí na Železnobrodsku.
Koberovy (okr. Jablonec n/Nisou) 1962, rkp., 4 s.
Popis pracovního postupu z 30. let 20. století.
- 68) BRODSKÝ, Rudolf
O Čertím kopečku z Koberov.
Koberovy (okr. Jablonec n/Nisou) 1986, rkp., 2 s.
Pověst.
- 69) BRODSKÝ, Rudolf
Požár kostela v Loučkách.
Koberovy (okr. Jablonec n/Nisou) 1981, rkp., 2 s.
Popis živelné katastrofy z roku 1915.
- 70) BROUKAL, Václav
Jak se za stará stavělo a bydlelo v Žarošicích na Žďársku
Žarošice (okr. Žďár n/Sázavou) 1967, rkp., 3 s., 1 obr.
Charakteristika a dokumentace stavební situace z přelomu 19. a
20. století
- 71) BROŽKOVÁ, Jana
Bakus, stavění máje, velikonoční řečtání.
Velký Bor (okr. Klatovy) 1992, 4 obr.
Dokumentace z roku 1992.
- 72) BUČKOVÁ, M.
Masopust ve Štěpánovicích, okr. Brno-venkov.
Štěpánovice (okr. Brno-venkov) 1975, 6 obr.
Dokumentace masopustní obchůzky z roku 1975.
- 73) BYSTRICKÝ, Josef
Dožínky.
Žádovice (okr. Hodonín) 1987, rkp., 2 s.
Popis dožínek na Hodonínsku v roce 1987.
- 74) CACHOVÁ, Věnceslava
Koželužství na Moravě
Buštěhrad (okr. Kladno) 1993, rkp., 20 s.
Geneze a rozvoj výrobního odvětví.

- 75) CEDIDLA, Josef
Lidová vyprávění.
Semínova Lhota (okr. Jičín) 1962, rkp., 2 s.
Texty humorek.
- 76) CEDIDLA, Josef
Několik poznámek o pálení domácí slivovice.
Semínova Lhota (okr. Jičín) 1962, rkp., 3 s., 1 obr.
Popis pracovního postupu.
- 77) ČARKOVÁ, Marie
Pověry, dětské říkanky a jídla z Heřmaně u Písku.
Heřmaň (okr. Písek) 1958, rkp., 9 s.
Texty a recepty z konce 19. a první poloviny 20. stol.
- 78) ČERMÁK, A.
Sakrální stavba.
Radnice (okr. Rokycany) 1980, 2 obr.
Dokumentace kostela.
- 79) ČERNÝ, Josef
Lidové léčitelství. Uřknutí.
Nikolčice (okr. Břeclav) 1978, rkp., 1 s.
Popis léčby.
- 80) ČERYCH, František
Něco z historie výroby hraček z Hořic v Podkrkonoší.
Hořice v Podkrkonoší (okr. Jičín) 1960, rkp., 6s.
Vznik výrobního odvětví a jeho rozvoj v letech 1908 - 1930.
- 81) ČÍŽEK, Jaromír
Zásobní rybník Bořín.
Průhonice (okr. Praha-západ) 1989, rkp., 49 s., 1 mapa
Dokumentace vodní stavby.
- 82) DIBLÍK, Bedřich
Pořekadla a přísloví.
Vlkonice (okr. Prachatice) 1969, rkp., 3 s.
Texty formanských a povoznických pořekadel, přísloví a pranostik.

- 83) DLOUHÝ, František
Jarmareční písně.
Břehy u Přelouče (okr. Pardubice) 1966, rkp., 2 s.
Soupis incipitů písní z let 1795 - 1849.
- 84) DLOUHÝ, František
Z jídelníčků a mlsů starých zlatých časů.
Břehy u Přelouče (okr. Pardubice) 1984, rkp., 4 s.
Recepty.
- 85) DOLÁK, Svatopluk
Historie větrných mlýnů v Zelené Hoře.
Zelená Hora (okr. Plzeň-jih) 1979, rkp., 1 s.
Změny v držbě objektů v letech 1795 - 1944.
- 86) DOLÁK, Svatopluk
Nápisy na plátěných závěsích.
Zelená Hora (okr. Plzeň-jih) 1981, rkp., 1 s.
Texty. Typologie.
- 87) DOLÁK, Svatopluk
Zelenohorští soukeníci.
Zelená Hora (okr. Plzeň-jih) 1979, rkp., 1 s.
Dějiny odvětví v letech 1880 - 1912.
- 88) DOLEČEK, Josef
Jak to bylo za starých časů
Kláštepec nad Orlicí (okr. Ústí n/Orlicí) 1975, rkp., 7 s.
Charakteristika hospodářských a sociálních poměrů v letech 1880 - 1939.
- 89) DOLEŽÁLEK, Josef
Popis zemědělské usedlosti ve Štěpánově čp. 11
Skuteč (okr. Chrudim) 1973, rkp., 5 s., 8 obr.
Dokumentace objektu z poloviny 18. století.
- 90) DOLEŽÁLEK, Josef
Poslední pálení kolomazi na Skutečsku.
Skuteč (okr. Chrudim) 1961, rkp., 4 s., 2 obr.
Popis pracovního postupu z konce 19. století.

- 91) DOSTÁL, Josef
Život lidu v Ladané až do roku 1920.
Brno 1966, rkp., 4 s.
Formy společenského života v druhé polovině 19. a na počátku 20. století.
- 92) DŘEVJANÁ, Anna
O tym, jak se u nas smažila a do něska smaží vaječina.
Janovice (okr. Ústí n/Orlicí) 1967, rkp., 3 s.
Popis pracovního postupu. Zapsáno v nářečí.
- 93) DŘEVJANÁ, Anna
Povídání o zbojníku Ondrášovi.
Janovice (okr. Ústí n/Orlicí) 1967, rkp., 11 s.
Pověst.
- 94) FOIT, Jaroslav
Kovář z Mrákotína.
Mrákotín (okr. Jihlava) 1992, rkp., 2 s.
Pověst.
- 95) FOITŮ, Josef
Mlatci.
Horní Lideč (okr. Vsetín) 1981, rkp., 4 s.
Popis mláčení obilí na Vsetínsku v druhé polovině 19. a na počátku 20. století.
- 96) FOITŮ, Josef
Vyprávění o tetce Vacůjkovej.
Horní Lideč (okr. Vsetín) 1973, rkp., 1 s.
Vzpomínkové vyprávění. Zapsáno v nářečí.
- 97) FOLKOVÁ, Anna
Lidová strava na Horácku na přelomu 19. a 20. století.
Praha 1957, rkp., 2 s.
Recepty.
- 98) FORST, F.
Jak žila v bouřlivých letech 1848/49 polabská vesnice.
Nymburk 1966, rkp., 13 s.

- 99) FRANC, Alois
Formanská zájezdní hospoda.
Kamenné Žehrovice (okr. Kladno) 1982, rkp., 3 s.
Historie objektu ze 17. století.
- 100) FRANC, Alois
Pískovec "žehrovák"
Kamenné Žehrovice (okr. Kladno) 1982, rkp., 3 s.
Těžba stavebního kamene v letech 1890 - 1939.
- 101) FRANC, Alois
Žehrovice Starší, později Kamenné.
Kamenné Žehrovice (okr. Kladno) 1982, rkp., 3 s.
Historie obce.
- 102) FRANĚK, Josef
Jak to nazvat - ze soudní síně?
Český Brod (okr. Kolín) 1966, rkp., 2 s.
Charakteristika trestné činnosti na Českobrodsku v první polovině
20. století.
- 103) FREL, Antonín
Vynášení smrtky v Dolním Újezdě. Národopisná črta.
Dolní Újezd (okr. Přerov) 1964, rkp., 5 s.
Popis obchůzkové hry z přelomu 60. - 70. let 20. stol.
- 104) FRÖMEL, Vilém
Loutkářství v Ivančicích v první polovině 20. století
Ivančice (okr. Brno-venkov) 1960, rkp., 2 s.
Repertoár, loutkáři, kulisy.
- 105) FUČÍK, Emil
Stanislav Rolínek
Praha 1988, rkp., 4 s.
Biografie lidového sochaře působícího v první polovině 20. století.
- 106) FUČÍK, Emil
Zpracování lnu na Vysočině.
Praha 1990, rkp., 2 s., 4 obr.
Popis pracovního postupu z přelomu 19. a 20. století.

- 107) FUČÍK, Emil
Žně na Vysočině.
Praha 1990, rkp., 2 s., 3 obr.
Popis pracovního postupu z první poloviny 20. století.
- 108) FUNDÁLEK, Augustin
Výroční zvyky v Mratíně.
Mratín (okr. Praha-východ) 1966, rkp., 6 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů z přelomu 19. a 20. století.
- 109) FÜRST, Josef
Holubářství. Pověry.
Strančice (okr. Praha-východ) 1965, rkp., 4 s.
Popis pověrečných praktik spojených s chovem holubů.
- 110) GORLOVÁ, Anežka
O železném Janovi.
Slavičín (okr. Zlín) 1967, rkp., 10 s.
Pověst.
- 111) HALAT, Václav
Jak se kdysi jezdívало pro sůl do Bavor. Místní pověst v lašském dialektu od Matyldy Syslové z Kozlovic.
Chlebovice (okr. Frýdek-Místek) 1988, rkp., 3 s.
Zpráva z terénního výzkumu.
- 112) HALAT, Václav
Stručná monografie slezské básnířky Terezy Dubrovské, která je svou tvorbou blízka Petru Bezručovi.
Chlebovice (okr. Frýdek-Místek) 1989, rkp., 3 s.
- 113) HALAT, Václav
Vzpomínky paní Boženy Kozlové na těžkou dobu německé okupace v letech 1939 - 1945.
Chlebovice (okr. Frýdek-Místek) 1989, rkp., 3 s.
Zpráva z terénního výzkumu.
- 114) HANA, Jiří
Domažlická modlitbička: Šel pán Ježíš do zahrady.
Domažlice 1981, rkp., 4 s.
Text.

- 115) HANA, Jiří
Jak se pekly v Domažlicích macesy. Z vyprávění Jana Holého v Domažlicích čp. 69.
Domažlice 1992, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu z 20. - 30. let 20. století.
- 116) HANA, Jiří
Jak se v domažlických kuchyních hospodařilo za 1. sv. války.
Domažlice 1992, rkp., 2 s.
Popis pracovních postupů při pečení chleba a vaření mýdla.
- 117) HANA, Jiří
Koledy z domažlické věže.
Domažlice 1993, rkp., 2 s.
Charakteristika místní hudební tradice z 1. poloviny 20. století.
- 118) HANA, Jiří
Na domažlické věži v době mezi dvěma válkami.
Domažlice 1981, rkp., 12 s.
Historie objektu a jeho obyvatel.
- 119) HANZELKA, Miloslav
Z činnosti národopisného kroužku Lašského muzea v Kopřivnici.
Kopřivnice (okr. Nový Jičín) 1961, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu z konce 19. století.
- 120) HÁSEK, Prokop
Měsíc na draka.
Praha 1987, rkp., 2 s., 1 obr.
Popis pracovního postupu při výrobě dětské hračky.
- 121) HÁSEK, Prokop
O hřebenářství, jednom ze zaniklých řemesel na Vysocku.
Praha 1988, rkp., 1 s.
Charakteristika pracovního odvětví v letech 1836 - 1929.
- 122) HASPAR, Bohumil
Něco o zaniklém umění pekařském v našich zapadlých slezských vesničkách
Praha 1979, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu z konce 19. a počátku 20. století.

- 123) HASPAR, Bohumil
Z historie Bílevecká.
Praha 1977, rkp., 1 s.
Soupis výročních zvyků a obyčejů z konce 19. a první poloviny 20. století.
- 124) HELCLOVÁ, Olga
Ing. Václav Helcl: Z konce 2. sv. války
Hradec Králové 1990, rkp., 2 s.
Autobiografie.
- 125) HELCLOVÁ, Olga
Kronika ing. Václava Helcla, rodem z Bohušovic nad Ohří.
Hradec Králové 1984, rkp., 71 s.
Hospodářský a společenský život v obci v letech 1909 - 1969.
- 126) HELCLOVÁ, Olga
Středočeský kroj. Svérázný kroj našich předků.
Hradec Králové 1984, rkp., 3 s.
Popis lidového oděvu z první poloviny 19. století na základě excerpce časopisu "Svéráz".
- 127) HERMAN, Jindřich
Dotazník národopisného výzkumu lidové kultury v nově osídlených obcích našeho pohraničí.
Bartošovice (okr. Nový Jičín) 1961, rkp., 5 s.
Metodická pomůcka.
- 128) HERMAN, Jindřich
Fotografie saní do potahu.
Bartošovice (okr. Nový Jičín) 1968, 15 obr.
Dokumentace dopravního prostředku.
- 129) HERMAN, Jindřich
Ruční výroba domácích dřevěných hrabí. Práce samouka.
Bartošovice (okr. Nový Jičín) 1961, rkp., 6 s.
Popis pracovního postupu.
- 130) HLADÍK, František
Lidová řeč na české straně Vysočiny. Přibyslavsko, Polensko, Brodsko.

Pohled (okr. Havlíčkův Brod) 1988, rkp., 13 s.
Charakteristika hovorové podoby českého jazyka v pol. 20. století.

131) HLADÍK, František

O bramborách.

Pohled (okr. Havlíčkův Brod) 1982, rkp., 4 s.
Stručná historie pěstování brambor v českých zemích.

132) HLADÍK, František

Velikonoce. Pomlázka, koulení vajíček.

Pohled (okr. Havlíčkův Brod) 1972, rkp., 4 s., 8 obr.
Popis výročních zvyků a obyčejů v druhé polovině 20. století.

133) HOLCMAN, Vojtěch

Život na moravském venkově před 200 léty. Volně zpracováno podle archivních záznamů a starší literatury.

Základem je materiál z bývalého panství Milotice na okrese Hodonín.

Brno 1970, rkp., 20 s.

Lokální monografie.

134) HOLOBRÁDEK, Pavel

Lidové léčení v Lanžhotě a okolí.

Lanžhot (okr. Břeclav) 1971, rkp., 42 s.

Charakteristika léčebných postupů.

135) HOLOBRÁDEK, Pavel

Polévání hliněných podlah na Podluží.

Lanžhot (okr. Břeclav) 1963, rkp., 4 s.

Popis údržby interiéru obytného stavení v první polovině 20. století.

136) HOLOBRÁDEK, Pavel

Slavnost církevní. Boží tělo.

Lanžhot (okr. Břeclav) 1986, 4 s.

Popis církevního obřadu z první poloviny 20. století.

137) HOLUB, Josef

Něco o májových pobožnostech.

Sušice u Prachovic (okr. Chrudim) 1965, rkp., 4 s.

Popis církevních obřadů.

- 138) HOLUB, Josef
Něco o zaniklé slávě vápeníků v Sušici u Vápenného Podola.
Sušice u Prachovic (okr. Chrudim) 1961, rkp., 10 s.
Popis pracovního postupu z přelomu 19. a 20. století.
- 139) HOLUBEC, Vilém
Z historie obce Křížlic u Jilemnice.
Křížlice (okr. Semily) 1970, rkp., 3 s.
Výpis z publikace B. Kutlíka: Dějiny církve evangelické v Křížlicích.
- 140) HOLÝ, František
Krajem Hedčanů.
Chříč (okr. Plzeň-sever) 1981, rkp., 8 s.
Historie regionu v období středověku.
- 141) HOLÝ, František
Posvícení na Chříčsku.
Chříč (okr. Plzeň-sever) 1981, rkp., 2 s.
Popis výročního zvyku a obyčeje v první polovině 20. století.
- 142) HOLÝ, František
Vesnické dětství.
Chříč (okr. Plzeň-sever) 1981, rkp., 3 s.
Vzpomínkové vyprávění z první poloviny 20. století.
- 143) HOLZMANN, Vojtěch
Společenský život ve Skoronících, okr. Hodonín v druhé polovině 20. století.
Skoronice (okr. Hodonín) 1970, 24 obr.
Dokumentace.
- 144) HOŘKÁ, Ludmila
Lidová strava na Hlučínsku.
Dvořiško u Kravař (okr. Opava) 1963, rkp., 2 s.
Recepty jídel z první poloviny 20. století.
- 145) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie
Jak a s čím si děti venkovské hrávaly ještě na počátku tohoto století. Vypravuje Antonie Hospodářská, co viděla ve svém útlém dětství u babičky.

Radostice u Borovan (okr. České Budějovice) 1960, rkp., 2 s.
Popis hraček a dětských her.

146) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

Jak se chlapci u nás bavili. Vzpomínky na mládí Jana Mikoláše, vedoucího "Červeného dvora" u Českých Budějovic. Děje se v roce 1910 v Radosticích u Borovan, Jihočesko.

České Budějovice 1960, rkp., 4 s.
Biografie.

147) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

O hrmčících v Ledenicích. Částečně dle informátora Aloise Zajíčka, syna hrmčiče z Ledenic.

Ledenice (okr. České Budějovice) 1960, rkp., 3 s.

Charakteristika výrobního odvětví na přelomu 19. a 20. století.

148) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

O zařikávání a čarování. Z vypravování Anny Mikolášové.

Radostice u Borovan (okr. České Budějovice) 1968, rkp., 6 s.

Postup při zařikávání nemocí na přelomu 19. a 20. století.

149) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

Odivání pokrojové. Paměti z dětských let.

Radostice u Borovan (okr. České Budějovice) 1961, rkp., 5 s.

Popis mužského a ženského oděvu z přelomu 19. a 20. století.

150) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

Održky. Dle vypravování Jana Mikoláše.

Trocnov (okr. České Budějovice) 1960, rkp., 2 s.

Společenská zábava při draní peří v první polovině 20. století.

151) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

Pověst o utopené svatbě. Z vyprávění Josefa Smolíka z Radostic.

České Budějovice 1960, rkp., 2 s.

152) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie

Úprava sedničky a chaloupky.

Radostice u Borovan (okr. České Budějovice) 1961, rkp., 2 s.

Popis interiéru a exteriéru obydlí domkaře v první polovině 20. století.

- 153) HOSPODÁŘSKÁ, Antonie
Nářečí, pracovní písně a dětské hry z jižních Čech první poloviny 20. století.
České Budějovice 1960, rkp., 2 s.
- 154) HRABÁNEK, Jaroslav
Situační plán centra lokality Lesonice, okr. Třebíč
Lesonice (okr. Třebíč), 3 mp.
- 155) HRDÝ, R.
Inventář. Actum při vesnickém právu ve vsi Slavostické, dne 24. dubna 1941.
Slavostice b.v., rkp., 4 s.
Opis inventáře objektu čp. 60.
- 156) HUBENÝ, Pavel
Chlapecké hry v Bílé Třemešné po první světové válce 1918 - 1938.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1988, rkp., 5 s.
Popis her.
- 157) HUBENÝ, Pavel
Jakl Karel: Kronika Zvičina.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1989, rkp., 20 s.
Geografická a demografická charakteristika regionu a stavební vývoj v první polovině 20. století.
- 158) HUBENÝ, Pavel
Kronika obce Horní Dehtov. Sestavil Karel Jakl.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1988, rkp., 8 s.
Geografická charakteristika lokality.
- 159) HUBENÝ, Pavel
Léčení neuhů u lidí. Kronika obce Horní Dehtov. Sestavil Karel Jakl 1984. Pověry a léčení v minulém století.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1989, rkp., 4 s.
- 160) HUBENÝ, Pavel
Pověry o zvířatech a rostlinách. Kronika obce Horní Dehtov. Sestavil Karel Jakl 1984. Pověry a léčení v minulém století.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1989, rkp., 1 s.
Terminologický slovníček.

- 161) HUBENÝ, Pavel
Smlouva o převodu vlastnictví.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1988, rkp., 1 s.
Opis smlouvy z roku 1977 o převodu obecní stavební parcely na Hanu Záveskou.
- 162) HUBENÝ, Pavel
Zápis Josefa Wagnera.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1989, rkp., 3 s.
Opis dokladu o prodeji pozemku do vlastnictví J. W. roku 1945.
- 163) HUBENÝ, Pavel
Záznam revolučních dnů v roce 1945 v Bílé Třemešné.
Bílá Třemešná (okr. Trutnov) 1988, rkp., 8 s.
Chronologický sled událostí únor - květen 1945 ve vzpomínkách pamětníka.
- 164) HUSAROVÁ, Marie
Květnová neděle - poslední neděle před velikonoce.
Zvyky na Křemežsku.
Křemže (okr. Český Krumlov) 1967, rkp., 19 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů v první polovině 20. století.
- 165) HUSAROVÁ, Marie
Telecí dny.
Křemže (okr. Český Krumlov) 1968, rkp., 2 s.
Postavení chasy v zemědělském hospodářství na konci 19. a v první polovině 20. století.
- 166) HUSAROVÁ, Marie
(Vandrující řemeslníci na přelomu 19. a 20. století).
Křemže (okr. Český Krumlov) 1968, rkp., 3 s.
Popis putování řemeslníků - sedlářů za prací.
- 167) HUSAROVÁ, Marie
(Zimní zvyky a obyčeje na Křemežsku na konci 19. a v první polovině 20. století).
- 168) CHALABALA, František
Poslední barvíři ve Ždánicích.

Ždánice (okr. Hodonín) 1963, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu z druhé poloviny 19. století.

169) CHUDOBA, Antonín

Fara. Dvůr Trautmannsdorfský. Statek Kinských.
Lužany (okr. Jičín) 1989, rkp., 3 s., 3 obr.
Dokumentace objektů z první poloviny 20. století.

170) CHUDOBA, Antonín

Mikuláš a čert.
Lužany (okr. Jičín) 1979, rkp., 1 s.
Popis mikulášské obchůzky z roku 1967.

171) JAKŠ, František

Babský bál v Budkově.
Budkov (okr. Prachatice) 1968, rkp., 3 s.
Popis slavnosti z let 1961 a 1968.

172) JAKŠ, František

(Popis stavení obecního zaměstnance a řemeslníka z konce 19. a počátku 20. století.
Budkov (okr. Prachatice) 1967, rkp., 1 s., 1 obr.

173) JAKŠ, František

(Májka).
Budkov (okr. Prachatice) 1967, 1 obr.
Dokumentace.

174) JAKŠ, František

Nářečí v našem okolí.
Budkov (okr. Prachatice) 1968, rkp., 1 s.
Charakteristika situace v 60. letech 20. století.

175) JAKŠ, František

(Tražické neštěstí z roku 1678).
Budkov (okr. Prachatice) 1968, rkp., 2 s.
Opis záznamu ve farní kronice-matrice z Biskupic o úmrtí 4 lidí z obce Litovany.

176) JAKŠÍ, Marie

Dětské hry z posledních let století XIX a začátku století XX.

Bavorov (okr. Strakonice) 1968, rkp., 20 s.
Popis her.

177) JAKUB, Jan

Řezbářství.

Myslibořice (okr. Třebíč) 1960, rkp., 2 s.

Charakteristika pracovního odvětví a popis pracovních postupů
v první polovině 20. století.

178) JAKUB, Jan

Výroba dřevěného uhlí v milířích.

Myslibořice (okr. Třebíč) 1960, rkp., 2 s.

Popis pracovního postupu z druhé poloviny 19. století.

179) JAMPÍLEK

Dokumenty z archivu horažďovického a židochovického panství.

Horažďovice (okr. Klatovy) b.v., rkp., 6 s.

Sousedské spory z počátku 19. století.

180) JANÁČEK, Karel

Dodatek k zápisu po rozhovoru s Dubským.

Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1990, rkp., 21 s.

Zpráva z výzkumu - charakteristika hospodářské a společenské
situace po roce 1950.

181) JANÁČEK, Karel

Mláčení obilí v Sobínově a okolí.

Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1961, rkp., 2 s.

Popis pracovního postupu na přelomu 19. a 20. století.

182) JANÁČEK, Karel

Moje návštěva u Dubského.

Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1990, rkp., 16 s.

Zpráva z výzkumu - hospodářská a společenská situace 50. let
20. století.

183) JANÁČEK, Karel

Obuv.

Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1962, rkp., 1 s.

Popis obuvi z první poloviny 20. století.

- 184) JANÁČEK, Karel
Pamětní listina.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1981, rkp., 4 s.
Opis pamětní listiny z roku 1911 - charakteristika hospodářských a společenských poměrů v obci na počátku 20. století.
- 185) JANÁČEK, Karel
Popis tkalcovského stavu a práce tkalce v Sobínově u Chotěboře.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1961, rkp., 1 s.
Konec 19. století.
- 186) JANÁČEK, Karel
Přepis z originálu Artikulí tkalcovského cechu ve Vojnově Městci, který je zapsán roku 1656.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1962, rkp., 12 s.
Hospodářské a společenské poměry v odvětví v polovině 17. století.
- 187) JANÁČEK, Karel
Tkalcovství v Sobíňově a okolí.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1961, rkp., 3 s.
Hospodářské a společenské poměry v odvětví v letech 1700 - 1945.
- 188) JANÁČEK, Karel
Vzpomínka na "Doležalovou hospodu".
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1976, rkp., 2 s.
Hudební produkce na vesnici v první polovině 19. stol.
- 189) JANÁČEK, Karel
Vzpomínky sedláka Musila.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1990, rkp., 21 s.
Charakteristika hospodářské a společenské situace v 50. letech 20. století.
- 190) JANÁČEK, Karel
Vzpomínky z Českomoravské vysočiny - Adolfa Cardy z Chrudimi.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1978, rkp., 11 s.
Hospodářský a společenský život na vesnici v první polovině 20. století.

- 191) JANÁČEK, Karel
Zpracování lnu a pečení chleba na Železných horách.
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1978, rkp., 5 s.
Výpis z kroniky K. Pilného z Hluboké u Trhové Kamenice - postup při pěstování lnu a jeho zpracování na konci 19. století.
- 192) JANÁČEK, Karel
Že by byla naděje?
Sobíňov u Chotěboře (okr. Havl. Brod) 1990, rkp., 4 s.
Charakteristika hospodářské a společenské situace v letech 1945 - 1990 na české vesnici.
- 193) JANČA, Jan
Píseň gazdovská. Píseň mateřská.
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště) 1985, rkp., 2 s.
Texty a nápěvy písní z poloviny 19. století.
- 194) JANČA, Jan
Podjavořinské slavnosti.
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště) 1991, rkp., 3 s.
Kontakty Čechů a Slováků.
- 195) JANČA, Jan
Provincia Lucensis.
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště) 1990, rkp., 3 s., 1 mp.
Charakteristika politické situace ve střední Evropě ve 13. století.
- 196) JANČA, Jan
První moravská pouť do Svaté země.
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště) 1991, rkp., 3 s.
Vzpomínkové vyprávění pamětníka na pouť z roku 1905.
- 197) JANČA, Jan
Spory o hranice.
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště) 1989, rkp., 14 s.
Spory o hranice pozemků z let 1570 - 1654 v dobových dokumentech.
- 198) JANČÁŘ
Drogání a vázání rukavic na "desce".

Uherské Hradiště b.v., rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu z druhé poloviny 19. století.

199) JANČÁŘ

Orebné nářadí.

Uherské Hradiště b.v., rkp., 1 s., 2 obr.

Popis a dokumentace dřevěného pluhu z druhé poloviny 19. století.

200) JANČÁŘ

Ukládání obilí.

Uherské Hradiště b.v., rkp., 1 s., 5 obr.

Popis a dokumentace způsobu ukládání obilí v letech 1850 - 1950.

201) JANDOVÁ, Františka

Beseda o chodících betlémech na Vysocku. Chodící betlém J. Metelky ze Sklenařic "Na Kovárně".

Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1960, rkp., 5 s.

Počátky a vývoj lidové tvorby betlémů v druhé polovině 19. století a první polovině 20. století.

202) JANDOVÁ, Františka

Česká beseda učitelky Jaroslavy Strnadové. Vzpomínka na hodiny tělocviku na dívčí měšťanské škole ve Vysokém nad Jizerou na počátku 20. století.

Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1982, rkp., 2 s.

203) JANDOVÁ, Františka

Dřevaři v hradské továrně.

Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1984, 2 s.

Popis výrobního zařízení, pracovních postupů a sortimentu výroby tkalcovské továrny ve druhé polovině 19. století.

204) JANDOVÁ, Františka

Hostinec "U slunce" čp. 1, ve Vysokém nad Jizerou.

Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1982, rkp., 4 s., 1 mp.

Historie objektu v letech 1850 -1949.

205) JANDOVÁ, Františka

Jak se kdysi pralo prádlo.

Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1967, rkp., 3 s.

Popis pracovního postupu.

- 206) JANDOVÁ, Františka
Jak se vařilo v roce 1900 na Vysocku.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1960, rkp., 9 s.
Receptář jídel.
- 207) JANDOVÁ, Františka
Sejrák.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1982, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu při výrobě sýrového pečiva.
- 208) JANDOVÁ, Františka
Štědrá bába.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1982, rkp., 1 s.
Popis vánoční obchůzky na přelomu 19. a 20. století.
- 209) JANDOVÁ, Františka
Vyprávění paní Marie Ježkové ze Dřevěnice.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1987, rkp., 3 s.
Způsob života deputátních dělníků v první polovině 20. století.
- 210) JANDOVÁ, Františka
Vysocké bačky a bačkoráři.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1979, rkp., 3 s.
Popis výroby obuvi na přelomu 19. a 20. století.
- 211) JANDOVÁ, Františka
Zdobení hrobů o Dušičkách na Vysocku.
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1960, rkp., 5 s.
Postup při úpravě hrobů na konci 19. století.
- 212) JANOUŠKOVÁ, Božena
(Zdobení vánočního stromku na Vysocku na přelomu 19. a 20. století).
Vysoké nad Jizerou (okr. Semily) 1959, rkp., 2 s.
- 213) JAVOŘÍK, František
Výroba papučí.
Štípa (okr. Zlín) 1960, rkp., 1 s.

- 214) JEDLIČKA, Bohumil
Ratejna na dvoře Pejškov v okrese Pelhřimov.
Rynárec (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 2 s., 1 obr.
Způsob bydlení deputátníků v první polovině 20. století.
- 215) JENÍČEK, Vladimír
Radčický mlýn a mlýnský jez.
Radčice u Plzně (okr. Plzeň-město) 1992, 5 s., 1 mp., 17 obr.
Dokumentace stav. vývoje objektů v letech 1790 - 1992.
- 216) JENÍČEK, Vladimír
Velikonoční koleda - rachtání, jak se prováděla dříve a jak se provádí nyní v Radčicích.
Radčice u Plzně (okr. Plzeň-město) 1992, rkp., 5 s., 6 obr.
- 217) JÍLEK, Antonín
Naše hody.
Černovice (okr. Blansko) 1979, rkp., 11 s.
Popis výročního obyčeje z 80. let 20. století.
- 218) JÍLEK, Antonín
Oděv, strava a nářečí v Bílém Újezdě.
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1960, rkp., 7 s.
Charakteristika situace na počátku 20. století.
- 219) JÍLEK, Antonín
Tradiční zvyky a obyčeje datované a prováděné již v minulém století a dochované do dnešních dnů. Masopust.
Černovice (okr. Rychnov n/ Kněžnou) 1979, rkp., 6 s.
Popis výročních zvyků a obyčejů.
- 220) JIRÁSEK, František
Rytmizační říkadla při ručním mláčení obilí.
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1968, rkp., 3 s.
Texty pracovních písní.
- 221) JIRÁSEK, František
Řepa v lidové stravě.
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1962, rkp., 3 s.
Hospodářská charakteristika Podorlicka, receptář jídel.

- 222) JIRÁSEK, František
Říkadla při mláčení cepy z Rychnovska.
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1968, rkp., 3 s.
Texty pracovních písní.
- 223) JIRÁSEK, František
(Trhové a postupové smlouvy z 18. století).
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1962, rkp., 1 s.
Opisy záznamů z pozemkových knih.
- 224) JIRÁSEK, František
Válka v roce 1866 v Bílém Újezdě.
Bílý Újezd (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1966, rkp., 3 s.
Charakteristika vojenských operací pruských a rakouských vojsk.
- 225) KADLČÍK, František
Hospodářský a společenský život v obci Těšnovice - Trávník v letech 1945 - 1974.
Trávník (okr. Kroměříž) 1974, rkp., 15 s.
- 226) KADLČÍK, František
Vodní mlýn ve Kvasicích, okr. Kroměříž.
Trávník (okr. Kroměříž) 1986, rkp., 7 s., 1 obr.
Dokumentace stavebního vývoje objektu v letech 1880 - 1986.
- 227) KALABUSOVÁ, Josefa
Malá Haná.
Vanovice (okr. Blansko) 1989, rkp., 4 s.
Popis lidového oděvu v polovině 19. století.
- 228) KALBÁČ, Václav
Jízda do polí. Saatreiten.
Rapotín (okr. Šumperk) 1987, rkp., 1 s.
Popis výročního zvyku z 30. let 20. století.
- 229) KALBÁČ, Václav
Mlýny v údolí Desné a Merty.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 3 s.
Charakteristika mlynářských živností v 18. a 19. stol.

- 230) KALBÁČOVÁ, Františka
Adolf Langer
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 2 s.
Biografie hudebního skladatele.
- 231) KALBÁČOVÁ, Františka
Rejchartický horní mlýn.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 3 s.
Geneze objektu na základě studia archivních pramenů.
- 232) KALBÁČOVI, Františka a Václav
Jízda na počest sv. Linharta.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988-9, rkp., 4 s.
Popis slavností selských jízd z první poloviny 20. století.
- 233) KALBÁČOVI, Františka a Václav
Naleziště zlata na Šumpersku a pověsti o nich.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 10 s.
- 234) KALBÁČOVI, Františka a Václav
Pracovní den v hornictví.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu v rudných dolech na severní Moravě v 17. století.
- 235) KALBÁČOVI, Františka a Václav
Zvyky a obyčeje na Šumpersku.
Rapotín (okr. Šumperk) 1988, rkp., 6 s.
Popis výročního obyčejového cykly v česko - německé oblasti v první polovině 19. století.
- 236) KARPÍŠEK, Miroslav
Domácká výroba koryt nebo žlabů.
Šašovice (okr. Třebíč) 1986, rkp., 1 s., 2 obr.
Popis pracovního postupu z první poloviny 20. století.
- 237) KARPÍŠEK, Miroslav
Domácká výroba stavebního rákosu (palachu).
Šašovice (okr. Třebíč) 1985, rkp., 1 s., 6 obr.
Popis sklizně suroviny a pracovního postupu na konci 19. a v první polovině 20. století.

- 238) KARPÍŠEK, Miroslav
(Historie obce Šašovice od jejího vzniku do současnosti)
Šašovice (okr. Třebíč) 1978, rkp., 9 s., 1 obr.
Charakteristika správních, topografických, hospodářských a sociálních poměrů.
- 239) KARPÍŠEK, Miroslav
Jak jsme léčili doma záškrt za první světové války.
Šašovice (okr. Třebíč) 1978, rkp., 3 s.
Popis léčebného postupu.
- 240) KARPÍŠEK, Miroslav
(Národopisné obrázky Šašovic v dobových fotografiích).
Šašovice (okr. Třebíč) 1988, 4 obr.
Dokumentace stavění májí, velikonoční obchůzky a pracovních nástrojů určených k vysekávání žlabů z 90. let 20. století.
- 241) KARPÍŠEK, Miroslav
Pěstování lnu a jeho zpracování v domácnostech ještě kolem roku 1920. 1. část.
Šašovice (okr. Třebíč) 1981, rkp., 2 s., 3 obr.
Popis pracovního postupu, dokumentace.
- 242) KARPÍŠEK, Miroslav
Pěstování lnu a jeho zpracování v domácnostech ještě kolem roku 1920. 2. část
Šašovice (okr. Třebíč) 1981, rkp., 3 s., 9 obr.
Popis pracovního postupu, dokumentace.
- 243) KARPÍŠEK, Miroslav
Šašovice, katastrální mapa.
Šašovice (okr. Třebíč) 1978, rkp., 1 mp.
Topografická situace z let 1718 a 1756.
- 244) KAŠPAR, Alois
Dr. František Macháček: O Chodech a jejich mučedniku.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., 4 s.
Excerpce z publikace.

- 245) KAŠPAR, Alois
Chodsko.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., 2 s.
Správní, právní a národopisná charakteristika regionu v období středověku.
- 246) KAŠPAR, Alois
Nemám čas.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., rkp., 1 s.
Úvaha o náplni a využívání volného času v minulosti a přítomnosti.
- 247) KAŠPAR, Alois
Obžinky na Chodsku.
Záluží (okr. Klatovy) 1975, rkp., 2 s.
Popis žní a slavnosti dožínek.
- 248) KAŠPAR, Alois
Selská svatba.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., 3 s.
Rekonstrukce svatebního obřadu z přelomu 19. a 20. století.
- 249) KAŠPAR, Alois
Staročeské máje neb máje na Blatech.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., 3 s.
Popis výročního obyčeje v první polovině 20. století.
- 250) KAŠPAR, Alois
Vánoce - svátky radosti.
Záluží (okr. Klatovy) 1975, 1 s.
Popis vánočního obřadního cyklu v první polovině 20. století.
- 251) KAŠPAR, Alois
(Hospodářské a společenské poměry v obci Záluží, okres Klatovy v letech 1945 - 1975).
Záluží (okr. Klatovy) 1975, rkp., 2 s.
- 252) KAŠPAR, Alois
(Z rodinného a společenského života středního rolníka na konci 19. a v první polovině 20. století).
Záluží (okr. Klatovy) 1974, rkp., 2 s.

- 253) KAŠPAR, Alois
Založení Českého srdce 17. listopadu 1917.
Záluží (okr. Klatovy) b.v., rkp., 2 s.
Charakteristika činnosti svépomocného spolku válečných invalidů.
- 254) KAŠPAR, Alois
(Zemědělské hospodaření v obci Záluží a okolí v první polovině 20. století).
Záluží (okr. Klatovy) 1974, rkp., 2 s.
- 255) KHUN, Josef
Domácí tkalcovina.
Čistá (okr. Semily), rkp., 3 s.
Charakteristika podomácké výroby v druhé polovině 19. stol.
- 256) KHUN, Josef
Doudlebský kroj.
Čistá (okr. Semily), 1961, rkp., 1 s.
Popis ženského lidového oděvu z druhé poloviny 19. stol.
- 257) KHUN, Josef
Len, jeho pěstování a zpracování v dřívějších dobách.
Čistá (okr. Semily), 1959, rkp., 3 s.
Popis pracovních postupů z konce 19. a počátku 20. století.
- 258) KHUN, Josef
Pálení ohňů.
Čistá (okr. Semily), 1959, rkp., 1 s.
Popis pálení Svatojánských ohňů v letech 1900 - 1924.
- 259) KHUN, Josef
Vánoční koleda z Čisté a okolí.
Čistá (okr. Semily), 1959, rkp., 2 s.
Text a nápěv skladby.
- 260) KHUN, Josef
Z mých pamětí o podomním obchodě.
Čistá (okr. Semily), 1961, rkp., 3 s.
Struktura podomních obchodníků na přelomu 19. a 20. stol.

- 261) KINCL, František
Jan Slavík, virtuos - houslista.
Rpety (okr. Beroun) b.v., rkp., 1 s.
Biografie vesnického kantora a hudebníka z přelomu 18. a 19. století.
- 262) KINCL, František
Mé vzpomínky.
Rpety (okr. Beroun) b.v., 11 s.
Životní podmínky dělnické rodiny v druhé polovině 19. a na počátku 20. století.
- 263) KINCL, František
Názvy poloh (tras) u obce Rpety.
Rpety (okr. Beroun) b.v., rkp., 1 s.
Etymologický výklad pomístních názvů.
- 264) KINCL, František
Nejstarší dějepisné zprávy obce Rpety.
Rpety (okr. Beroun) 1976, rkp., 4 s.
Správní uspořádání obce v letech 1186 - 1915.
- 265) KINCL, František
O měnách peněz Českých a Rakouských.
Rpety (okr. Beroun) b.v., rkp., 1 s.
Historický přehled platidel v letech 935 - 1858.
- 266) KINCL, František
(Z historie obce Rpety, okres Beroun).
Rpety (okr. Beroun) b.v., 2 s.
Spory o obecní majetek, polní a lesní puch v první polovině 20. století.
- 267) KINCL, František
Z vyprávění dědečka, narozeného 1826, havíře, pensisty.
Rpety (okr. Beroun) b.v., rkp., 2 s.
Dětská práce - život v obci.
- 268) KINCL, František
Z vyprávění pana Vlacha, narozeného roku 1840.

Rpety (okr. Beroun) b.v., 22 s.

Hospodářský a společenský život na vesnici v druhé polovině 19. století.

269) KORB, František

Kdo je vinen? Ochrana zvířat a rostlin a živ. prostředí.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, červen 1987.

Apelace na kladný vztah člověka k životnímu prostředí.

270) KORB, František

Stavba smuteční síně na hřbitově v Kynšperku nad Ohří.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, duben 1983.

Výzva občanům z roku 1932 k subvenci stavby.

271) KORB, František

Vysvědčení kynšperských řemeslníků v minulosti.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, září 1983.

272) KORB, František

Z historie města Kynšperka nad Ohří.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, duben 1980.

Charakteristika hospodářské situace na konce 19. a v první polovině 20. století.

273) KORB, František

Z historie města Kynšperka nad Ohří.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, září 1980.

Historie školy v obci Kolová v letech 1877 - 1965.

274) KORB, František

Z historie města Kynšperka nad Ohří.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, říjen 1980.

Statut spolku "Dobrosrdečných kuřáků dýmky v Kolové" z roku 1909.

275) KORB, František

Z historie města Kynšperka nad Ohří.

In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, leden 1981.

Historie spolku kuřáků v první polovině 20. století.

- 276) KORB, František
Z historie města Kynšperka nad Ohří.
In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, leden 1981.
Statuta řemeslnických učedníků a tovaryšů v Kynšperku nad Ohří a okolí na konci 18. století.
- 277) KORB, František
Z historie města Kynšperka nad Ohří.
In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, únor 1983.
Statuta místních cechů ve středověku.
- 278) KORB, František
Z historie učňovského školství.
In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, listopad 1983.
Opis výroční zprávy odborné školy pro zpracování dřeva v Kynšperku n/Ohří v letech 1913 - 1914.
- 279) KORB, František
Z výzkumu ústavu pro etnografii.
In: Zpravodaj MěNVv Kynšperku n/Ohří, březen 1973.
Zpráva z výzkumu aktivit mládeže v současnosti.
- 280) KOSTRBATÝ, Václav
Městské znaky Kolína a Kouřimi. Pečetí Kožlan a Příbrami.
Rožmitál (okr. Náchod), 6 obr.
Dokumentace.
- 281) KRAFKOVÁ, Eva
Alena Rokytová: Obrázky z historie.
In: Kunžacky zpravodaj, červen 1991, č.2., s. 5-6.
Výpis z deníku kunžackého učitele a hudebníka Jana Evangelisty Kypty. Léta dětství a studií.
- 282) KRAFKOVÁ, Eva
Historie školy v Kunžaku do roku 1948.
Kunžak (okr. Jindřichův Hradec) 1991, rkp., 17 s.
Založení školy v roce 1553, výuka, podíl školy na spol. životě obce.
- 283) KRÁM, Josef
Čekání na "zlaté prasátko".

Křeč (okr. Pelhřimov) 1988, 2 s.

Popis vánočního zvyku.

284) KRÁM, Josef

Černovický městský znak.

Křeč (okr. Pelhřimov) 1988, rkp., 1 s.

Popis.

285) KRÁM, Josef

Dračky na vesnici.

Křeč (okr. Pelhřimov) 1988, rkp., 2 s.

Popis pracovního postupu, společenský význam draček.

286) KRÁM, Josef

Chléb náš vezdejší...

Křeč (okr. Pelhřimov) 1981, rkp., 2 s.

Popis pracovního postupu při pečení chleba podomácku v první polovině 20. století.

287) KRÁM, Josef

Jak jsem dříve nakupovali.

Křeč (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 2 s.

Charakteristika obchodu v první polovině 20. století.

288) KRÁM, Josef

Když jsem já sloužil Ze vzpomínek Václav Šusta ze Stříteže z Černovic.

Křeč (okr. Pelhřimov) 1981, rkp., 2 s.

Postavení služebné čeledi v první polovině 20. století.

289) KRÁM, Josef

Květen 1945 v Táboře.

Křeč (okr. Tábor) 1982, 6 obr.

Dokumentace příjezdu sovětských vojsk r. 1945 do města.

290) KRÁM, Josef

Křeč na Pelhřimovsku.

Křeč (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 2 s.

Charakteristika významných stavebních objektů v obci. Demografické údaje z let 1800 - 1985.

- 291) KRÁM, Josef
O kovářích. Kováři jsou švarní hoši.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1988, 2 s.
Charakteristika hospodářské a společenské role kovářů na vesnici konce 19. a první poloviny 20. století.
- 292) KRÁM, Josef
O poutích. Křeč (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 2 s.
Společenský význam poutí v současnosti.
- 293) KRÁM, Josef
Památky Černovicka na Pelhřimovsku. Sochy na mostě.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 1 s.
Soupis skulptur sv. Jana Nepomuckého.
- 294) KRÁM, Josef
Stavění májky. Křeč (okr. Pelhřimov) 1989, rkp., 2 s.
Popis výročního zvyku z první poloviny 20. století.
- 295) KRÁM, Josef
Tajuplný Štědrý den.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1987, rkp., 2 s.
Charakteristika vánočních svátků.
- 296) KRÁM, Josef
To byl český muzikant. Křeč (okr. Pelhřimov) 1989, rkp., 2 s.
Životní osudy vesnického kapelníka z 1. pol. 20. stol.
- 297) KRÁM, Josef
Třicet pět let socialistického zemědělství.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1984, rkp., 4 s.
Charakteristika zemědělství v obci v 1. pol. 20. stol., kolektivizace v 50. a 60. letech, slučování zemědělských družstev v 70. a 80. letech.
- 298) KRÁM, Josef
Velikonoce dětských let.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1986, rkp., 2 s.
Vzpomínkové vyprávění o průběhů velikonočních svátků v letech 1918 - 1945.

- 299) KRÁM, Josef
Vývoj našeho zemědělství za čtyřicet let.
Křeč (okr. Pelhřimov) 1989, rkp., 7 s.
Charakteristika zemědělského hospodaření v obci v letech 1948 - 1988.
- 300) KREISINGER, Václav
Kladruby n/Labem (okr. Pardubice), 1967, 1 s.
Hromadný hrob z 1. světové války.
Charakteristika poměrů v rakouském zajateckém táboře na sklonku roku 1918.
- 301) KREISINGER, Václav
(Humorky o podvodných nocležnících a mlsném statkáři).
Kladruby n/Labem (okr. Pardubice), 1967, rkp., 2 s.
- 302) KREISINGER, Václav
Neštěstí na dole "Princ Eugen" - Peruc, Ležáky u Mostu.
Kladruby n/Labem (okr. Pardubice), 1967, rkp., 1 s.
Vzpomínkové vyprávění o důlních neštěstích z přelomu 19. a 20. století.
- 303) KREISINGER, Václav
Putování P. Ježíše se sv. Petrem po zemi.
Kladruby n/Labem (okr. Pardubice), 1967, 1 s.
Pověst.
- 304) KREISINGER, Václav
(Založení vesnice Koles roku 1799).
Kladruby n/Labem (okr. Pardubice), rkp., 1 s.
Výpis z obecní kroniky.
- 305) KREJČOVÁ, Františka
Pálení dřevěného uhlí na Zbirožsku.
Chlum (okr. Rokycany) 1963, rkp., 2 s.,
Popis pracovního postupu, způsob života uhlířů na konci 19. století.
- 306) KREJČOVÁ, Františka
Pomístní jména a přezdívky.

Chlum (okr. Rokycany) 1967, rkp., 2 s.
Soupis k roku 1967.

307) KREJČOVÁ, Františka

Pletení koše a baňky ze slámy.

Chlum (okr. Rokycany) 1963, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu.

308) KREJČOVÁ, Františka

Sudny a sudýnky.

Chlum (okr. Rokycany) 1961, rkp., 1 s., 1 obr.
Popis a dokumentace police na nádobí z konce 19. stol.

309) KREJČOVÁ, Františka

(Sušení ovoce v selských sušárnách v první polovině 20. století).

Chlum (okr. Rokycany) 1963, rkp., 2 s.

310) KRHOUN, František

U jihočeské lidové zpěvačky.

Čížová (okr. Písek) 1961, rkp., 7 s., noty.

Charakteristika sběratelské činnosti, repertoár, zápis, způsob interpretace, texty.

311) KRHOUN, František

Zvyky při svatbě v Záboří. Sepsáno podle vyličení starosvata Františka Košťála ze Záboří.

Čížová (okr. Písek) 1961, rkp., 14 s.

Texty svatebních proslovů z přelomu 19. a 20. století.

312) KRHOUN, František

Z vyprávění Anny Dvořákové z Maletic o svatbách v době kolem roku 1900.

Čížová (okr. Písek) 1961, rkp., 3 s.

Popis svatebního obřadu na Protivínsku.

313) KŘIVSKÝ, Jiří

Černá kuchyně.

Pelhřimov, b.v., rkp., 2 s.

Výpisky z kroniky V. Holého. Vývoj topeniště od 18. do přelomu 19. a 20. století.

- 314) KŘÍŽ, Vladimír
Hrnčířství v Bystřici nad Pernštejnem.
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1960, rkp., 6 s.
Charakteristika řemeslného odvětví v 18. století.
- 315) KŘÍŽ, Vladimír
Lidová ruční výroba na Bystřicku nad Pernštejnem.
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1962, rkp., 2 s.
Výroba slaměného zboží v 1. pol. 19. století.
- 316) KŘÍŽ, Vladimír
Perleťářství v Bystřici nad Pernštejnem.
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1960, rkp., 5 s.
Charakteristika řemeslného odvětví v 1. pol. 20. stol.
- 317) KŘÍŽ, Vladimír
Pletené schrány a zásobnice.
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1962, rkp., 2 s.
Způsob využití.
- 318) KŘÍŽ, Vladimír
(Polygonální stodola z obce Lísky).
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1961, rkp., 1 s., 2 obr.
- 319) KŘÍŽ, Vladimír
Po stopách zaniklých řemesel.
Bystřice n/Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1958, rkp., 4 s.
Charakteristika situace v 18. a 19. století.
- 320) KŘÍŽ, Vladimír
Soustružnictví v Bystřici nad Pernštejnem.
Bystřice n /Pernštejnem (okr. Žďár n/Sázavou) 1960, rkp., 4 s.
Popis pracovního postupu z 1. poloviny 20. století.
- 321) KŘÍŽEK, František
Don Juan d' Austria.
Kunštát na Moravě (okr. Blansko) 1977, rkp., 2 s.
Charakteristika politické činnosti.

- 322) KŘÍŽEK, František
Kořistník na Rychvaldě.
Kunštát na Moravě (okr. Blansko) 1977, rkp., 3 s.
Pověst.
- 323) KŘÍŽEK, František
Nové, nutné cesty československého hrnčířství.
Kunštát na Moravě (okr. Blansko) 1977, rkp., 1 s.
Úvaha o perspektivách rozvoje řemeslného odvětví po roce 1945.
- 324) KŘÍŽEK, František
Starobylý kostel v Drnovicích u Lysic.
Kunštát na Moravě (okr. Blansko) 1977, rkp., 1 s.
Popis objektu.
- 325) KŘÍŽEK, František
Záhný příklad věrnosti vlasti.
Kunštát na Moravě (okr. Blansko) 1977, rkp., 2 s.
Biografie zakladatele lokality Kunštátu na Moravě.
- 326) KUBAŠTA, Antonín
Horácký ornament v omítce. Posudek a ukázky z pamětní knihy Antonína Kubašty, ředitele střední školy v Třešti v.v.
Třešť (okr. Jihlava) 1959, rkp., 3 obr.
Dokumentace výzdoby štítů obytných domů v Pavlově, Dlouhé Brtnici a Nevcehli, okr. Jihlava.
- 327) KUBAŠTA, Antonín
Kroj obecného lidu z roku 1800. Vypsáno z pamětního spisu Martina Lisého, souseda dědičného na gruntě č. 12 v Bezděkově u Třešti, jihozápadní Morava.
Třešť (okr. Jihlava) 1959, rkp., 2 s.
- 328) KUBLA, Emanuel
Čečovice.
Staňkov (okr. Domažlice) 1965, rkp., 1 s.
Opis názvu na kostelním zvonu, z roku 1765.
- 329) KUBLA, Emanuel
Dějiny Staňkovska.

Staňkov (okr. Domažlice) 1960, rkp., 3 s.
Správní poměry v regionu v letech 1848 - 1945.

330) KUBLA, Emanuel

Historická vzpomínka - otevření železniční trati Plzeň - Brod nad Lesy.

Staňkov (okr. Domažlice) 1960, rkp., 1 s.
Popis slavnostního aktu ze dne 14.10.1861.

331) KUBLA, Emanuel

Staňkov a rok 1848.

Staňkov (okr. Domažlice) 1960, rkp., 1 s.
Charakteristika společenské situace v obci.

332) KUBLA, Emanuel

Staňkov v dávných dobách.

Staňkov (okr. Domažlice) 1960, rkp., 6 s.
Hospodářská a společenská charakteristika obce v období praveku a raného středověku.

333) KUČERA, Miroslav

Lidové popěvky, poesie se sklářskou tematikou.

Příchovice (okr. Jablonec n/Nisou) 1977, rkp., 6 s.
Texty skladeb z konce 19. a 1. pol. 20. století.

334) KUČERA, Miroslav

Pranostiky.

Příchovice (okr. Jablonec n/Nisou) 1989, rkp., 4 s.
Soupis pranostik.

335) KUKULKA, Josef

Co se jidávalo na vičnovské svatbě.

Vičnov (okr. Uherské Hradiště) 1982, rkp., 4 s.
Popis pracovního postupu při přípravě svatebních jídel na přelomu 19. a 20. století.

336) KUKULKA, Josef

O kózlatkoch. (Varianta pohádky v místním nářečí).

Vičnov (okr. Uherské Hradiště) 1967, rkp., 1 s.
Text pohádky.

- 337) KUKULKA, Josef
O vlčnovském kotáru. (Pověst o velikosti vlčnovského katastru).
Vlčnov (okr. Uherské Hradiště) 1967, rkp., 1 s.
Text pověsti.
- 338) KUKULKA, Josef
Voničky a věnečky.
Vlčnov (okr. Uherské Hradiště) 1986, rkp., 4 s.
Charakteristika květinového motivu ve výzdobě slováckého kroje.
- 339) KÚS, Rudolf
Výroba šindele na Stašsku.
Sušice 1960, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu.
- 340) LANDŠTJAK, Kristián Pavel
Reliéfní ozdoby na zděných domech v Horních Dubenkách a Nové Vsi, okr. Jihlava.
Praha 1986, rkp., 3 s., 12 obr.
Dokumentace stavu z druhé poloviny 19. století.
- 341) LAUDOVÁ, Pavla
Roubík k vázání obilních snopů.
Vonoklasy (okr. Praha-západ) 1978, rkp., 1 s., 1 obr.
Popis exponátu prezentovaného na NVČ 1985.
- 342) LAUN, Antonín
Draní peří.
Lužná (okr. Rakovník) 1967, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu - společenský význam pracovní činnosti.
- 343) LAUN, Antonín
Jak se v Lužné na Rakovnicku slavil masopust.
Lužná (okr. Rakovník) 1967, rkp., 3 s.
Rekonstrukce průběhu masopustu z přelomu 19. a 20. stol.
- 344) LAUN, Antonín
Jaro na vsi.
Lužná (okr. Rakovník) 1966, rkp., 1 s.
Chov domácího zvířectva a prosperitní magie z přelomu 19. a 20. století.

- 345) LAUN, Antonín
Popis obce Lužné, okr. Rakovník.
Lužná (okr. Rakovník) 1961, rkp., 6 s.
Sídelně zeměpisná klasifikace - hospodářská a sociální charakteristika lokality.
- 346) LAUN, Antonín
(Společenský život v obci Lužná, okr. Rakovník, po roce 1945).
Lužná (okr. Rakovník) 1962, rkp., 2 s., 11 obr.
- 347) LAUN, Antonín
Vánoční zvyky dříve a dnes.
Lužná (okr. Rakovník) 1966, rkp., 4 s.
Popis vánočních zvyků a obyčejů ve 20. století.
- 348) LAUN, Antonín
Velikonoce v Lužné na Rakovnicku.
Lužná (okr. Rakovník) 1967, rkp., 4 s.
Charakteristika výročních zvyků a obyčejů na přelomu 19. a 20. století.
- 349) LŮŽEK, Bořivoj
Jak se trávil na Lounsku volný čas.
Obora (okr. Louny) b.v., rkp., 6 s., 1 obr.
Hra v kuželky v letech 1850 - 1950.
- 350) MACÁK, Václav
Hrad Krašov nade Mží. Cestujeme údolím středního toku Mže.
Třímány (okr. Rokycany) 1964, rkp., 3 s., 9 obr.
Dokumentace objektu.
- 351) MACÁK, Václav
Julie, baronka z Rumerkirchů.
Třímány (okr. Rokycany) 1966, rkp., 13 s., 2 obr.
Biografie.
- 352) MACÁK, Václav
Malé dějiny vesničky Třímány, okres Rokycany.
Třímány (okr. Rokycany) 1965, rkp., 3 s.
Geneze obce.

- 353) MACÁK, Václav
Nenahraditelné ztráty našeho venkova. Polygonální stodola v Třímánech patří dnes minulosti.
Třímány (okr. Rokycany) 1969, rkp., 2 s., 4 obr.
Dokumentace objektu.
- 354) MACÁK, Václav
Strejček Hajnejch.
Třímány (okr. Rokycany) 1947, 7 s.
Biografie lidového vypravěče.
- 355) MACÁK, Václav
Třímanská obrazová kronika dne.
Třímány (okr. Rokycany) 1968, rkp., 1 s., 16 obr.
Dokumentace obytných a hosp. objektů a zeměd. strojů.
- 356) MACÁK, Václav
Třímanský vodník.
Třímány (okr. Rokycany) 1963, rkp., 2 s.
Pověst.
- 357) MACÁK, Václav
Václav Macák - Třímanský. Vlastní životopis v kostce.
Třímány (okr. Rokycany) 1966, rkp., 25 s., 1 obr.
- 358) MACÁK, Václav
Vojtěch Vlastimil Janota 1828 - 1907. Spisovatel, redaktor a vlastenecký profesor český.
Třímány (okr. Rokycany) 1951, rkp., 5 s., 2 obr.
Biografie.
- 359) MACEK, Alfréd
Poznámky o vývoji oken na jižní Moravě.
Mikulov (okr. Břeclav) 1967, rkp., 4 s.
Charakteristika situace v polovině 19. století.
- 360) MACEK, Alfréd
Zašlý svět - památky starých dob.
Mikulov (okr. Břeclav) 1968, rkp., 1 s.
Charakteristika architektonických prvků v obci.

- 361) MACKERLE, Jaroslav
Otisky modrotiskových štočků.
Jevíčko (okr. Svitavy) 1963, 16 obr.
Dokumentace.
- 362) MALÁ, Marie
(Strava v Beskydech v první polovině 20. století).
Ostrava 1961, rkp., 3 s.
Charakteristika, receptář.
- 363) MALOTÍN, Bohumil
Podkrkonošský praktik MUDr. Ladislav Kaisl.
In: Praktický lékař 49, 1969, č. 14, s. 560 - 562.
Biografie.
- 364) MALOTÍN, Bohumil
Z paměti michelského rodáka Františka Pavelky, narozeného roku 1864.
Praha 1964, rkp., 2 s.
Charakteristika výročního obřadního cyklu v druhé polovině 19. století.
- 365) MALOTÍN, Bohumil
Zařikávání z Bydžovska.
Praha 1965, rkp., 1 s.
Text zařikávání proti oustřelům a ouroku.
- 366) MALÝ, Josef
Frýdlantská přezviska.
Košice (okres Frýdek Místek) 1961, rkp., 1 s.
Soupis přezdivek
- 367) MALÝ, Josef
Seznam slov frýdlantského nářečí dnes už skoro zapomenutých a už vůbec v našem nářečí na Frýdlantsku neužívaných.
Košice (okres Frýdek Místek) 1961, rkp., 1 s.
- 368) MALÝ, Josef
Pomístní jména na Frýdlantsku.
Košice (okres Frýdek Místek) 1961, rkp., 6 s.
Soupis a etymologie.

- 369) MANDELÍČEK, Antonín
(Socioprofesionální struktura obce Malčice na přelomu 19. a 20. stol.)
Malčice (okr. Český Krumlov) 1967, rkp., 23 s.
- 370) MANDELÍČEK, Antonín
Staré zvyky.
Malčice (okr. Český Krumlov) 1967, rkp., 5 s.
Charakteristika výročních zvyků a obyčejů, instituce domovského práva.
- 371) MANDELÍČEK, Antonín
Výpis z Německé kroniky obce Malčice.
Malčice (okr. Český Krumlov) 1967, rkp., 16 s.
Správní poměry v období středověku, soupis starousedlíků z druhé poloviny 16. století.
- 372) MÁNKOVÁ, Marie
O bývalých řemeslnících v Trhovém Štěpánově.
Trhový Štěpánov (okr. Benešov) 1961, rkp., 9 s.
Cechovní uspořádání výroby v období středověku - krejčovské a obuvnické řemeslo v 19. a 20. století.
- 373) MAREČEK, František
(Geografická, hospodářská a společenská charakteristika obce Sluky, okr. Praha-východ v období středověku).
Sluky (okr. Praha-východ) 1962, rkp., 12 s.
- 374) MASÁK, Jan
Jak jsem se dostal v červnu 1945 do pohraničí a jak jsme tak v počátku žili.
Karlovy Vary b.v., rkp. 28 s.
Charakteristika hospodářské a společenské situace.
- 375) MASÁK, Jan
Jan Masák, narozen 14. června 1909 v Kolodějích nad Lužnicí, nyní Týn nad Vltavou.
Karlovy Vary 1991, rkp., 16 s.
Biografie.
- 376) MASÁK, Jan
Jihočeský chuťový místopis.

Karlovy Vary 1991, rkp., 1 s.
Reklamní nabídka jihočeských mlékáren.

377) MASÁK, Jan

Matěje Kopeckého ÚMDOČ v Týně nad Vltavou 1938 - 1945.
Karlovy Vary 1990, rkp., 3 s.
Charakteristika činnosti místního ochotnického spolku.

378) MASÁK, Jan

Oslavy Matěje Kopeckého v Týně nad Vltavou, červenec 1947.
Karlovy Vary 1991, rkp., 4 s.
Program oslav.

379) MASÁK, Jan

Publikace Jana Masáka, narozeného 14. 6. 1909 v Týně nad Vltavou.
Karlovy Vary 1991, rkp., 2 s.
Biografie.

380) MARTINŮ, Jan

Z obecní kroniky.
Slapy (okr. Praha-západ) 1974, rkp., 5 s.
Popis slavností obecní sýpky a stínání krále.

381) MARTINŮ, Jan

Z pamětní knihy obce Slap.
Slapy (okr. Praha-západ) 1963, rkp., 6 s.
Rodinné a výroční zvyky - lidové léčitelství.

382) MAŘÍK, František

Vysídlení Neveklovska v roce 1942.
Neveklov (okr. Benešov) 1961, rkp., 5 s.
Hospodářská a společenská situace v letech 1940 - 1945.

383) MATOUŠEK, Václav

Rožmitál pod Třemšínem.
Rožmitál pod Třemšínem (okr. Příbram) 1968, 3 obr.
Dokumentace lokality.

384) MATOUŠEK, Václav

(Ze zemědělského inventáře první poloviny 20. století).

Rožmitál pod Třemšínem (okr. Příbram) 1968, 1 obr.
Dokumentace stoupy, šrotovníku a nosítek na hnůj.

385) MATULA, Jan

O životě nemluvnat ve Sklenově - Hukvaldech.
Hukvaldy (okr. Frýdek-Místek) b.v., rkp., 4 s.
Péče o novorozence v polovině 19. století.

386) METELKA, Bohuš

O draní loučí.
Sklenařice (okr. Semily) 1981, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu při výrobě loučí v 2. polovině 19. století.

387) METELKA, Bohuš

O košťatech či pometlech a jejich výrobě.
Sklenařice (okr. Semily) 1982, rkp., 3 s.
Popis pracovního postupu.

388) MIKOLÁŠ, J. L.

Pranostika slezských venkovanů.
Skalice (okr. Frýdek-Místek) 1969, rkp., 27 s.
Soupis pranostik z 2. poloviny 19. a 1. poloviny 20. století.

389) MIKOLÁŠ, J. L.

Soupis ovocnického písemnictví slezského.
In: Příloha Přírodovědeckého sborníku Ostravského kraje 12,
1951, č.4, s. 1-7.

390) MIKOLÁŠ, J. L.

Těšínská Čechové pomáhali zakládat Šlaskie muzeum v Těšíně
v letech 1898 - 1900.
Skalice (okr. Frýdek-Místek) 1963, rkp., 7 s.
Soupis českých rukopisů a publikací darovaných muzeu.

391) MIKOLÁŠ, J. L.

Vlastivědná příloha "Obrany Slezska".
In: Věstník muzejní společnosti v Orlově 1926, č.5, s. 1-4.
Charakteristika hospodářského a společenského života na
Těšínsku v 17. - 19. století.

392) MIKOLÁŠEK, Vladimír

Zanášení pánví.

- Janecké Paseky 1965, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu při přípravě sklářské práce k tavbě.
- 393) MILDER, Václav
Obec Jedlí a Hradské cesty.
Černovíz (okr. Olomouc) 1966, rkp., 13 s.
Geneze lokality - lokální komunikace ve 13. století.
- 394) MILDER, Václav
Paběrky o horáckého kroji na severní Moravě.
Černovíz (okr. Olomouc) 198, rkp., 4 s.
Popis mužského a ženského lidového oděvu 2.pol. 19.stol.
- 395) MILDER, Václav
Slavnost kácení máje.
Černovíz (okr. Olomouc) 1961, rkp., 3 s.
Popis výročního zvyku z první poloviny 20. století.
- 396) MILIČ, Bohdan
Je lidové umění mrtvé?
Praha b.v., rkp., 3 s., 9 obr.
Esej o významu lidového umění.
- 397) MILITKÝ, Zdeněk
(Dokumentace dřevěné lomenice, Studeňany č.9, okres Jičín).
Studeňany (okr. Jičín) 1984, 1 obr.
- 398) MILITKÝ, Zdeněk
(Křtící šátek z roku 1800).
Dřevěnice (okr. Jičín) 1982, 1 obr.
- 399) MILITKÝ, Zdeněk
Pamětní kniha JZD Radim, okr. Jičín.
Dřevěnice (okr. Jičín) obr., 1989, 11 s.
Charakteristika vývoje JZD.
- 400) MILLER, František
Lesy.
Vitějovice (okr. Prachatice) 1981, rkp., 1 s.
Obecní majetek na sklonku 18. století.

- 401) MILLER, František
Konopická.
Vitějovice (okr. Prachatice) 1980, rkp., 2 s.
Popis slavnosti z roku 1910.
- 402) MILLER, František
Zápis z naší obce Vitějovice. Historie.
Vitějovice (okr. Prachatice) 1981, rkp., 3 s.
Charakteristika geografických, správních, hospodářských a společenských poměrů v letech 1315 - 1743.
- 403) MILLER, František
Zprávy církevní a náboženské.
Vitějovice (okr. Prachatice) 1980, rkp., 4 s.
Charakteristika situace z přelomu 19. a 20. století.
- 404) MOJŽÍŠ, František
Jak jsme hráli divadlo.
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov) 1991, rkp., 2 s.
Ochotnické divadlo z roku 1920.
- 405) MOJŽÍŠ, František
Jak se dříve mládež bavila.
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov) 1977, rkp., 2 s.
Charakteristika společenských poměrů na konci 19. a v první polovině 20. století.
- 406) MOJŽÍŠ, František
Vzpomínky na život ve Viničných Šumicích za 1. světové války 1914 - 1918.
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov) 1977, rkp., 3 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů.
- 407) MORAVEC, Augustin
Bál se jíti v podnapilém stavu.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 4 s.
Chov a obchod s koňmi v 1. polovině 20. století.
- 408) MORAVEC, Augustin
Brnkání na okna.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1965, rkp., 8 s.
Škádlivky mládeže v 1. polovině 20. století.

- 409) MORAVEC, Augustin
Co dovedly bahenní světýlka. Podle místního vyprávění.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1968, rkp., 6 s.
Pověst.
- 410) MORAVEC, Augustin
Co jest nejvíce potřebné.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1979, rkp., 8 s.
Metodické poznámky k práci kronikáře.
- 411) MORAVEC, Augustin
Čečovický koráb.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1965, rkp., 1 s.
Škádlivky při oslavě Letnic.
- 412) MORAVEC, Augustin
Chtěli zastřelit kňoura ...
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1972, rkp., 1 s.
Humorka.
- 413) MORAVEC, Augustin
Jak se narušovalo životní prostředí v obci Čečovicích po utvoření JZD.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 8 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů v letech 1950 - 1980.
- 414) MORAVEC, Augustin
Jak se Němci nechali napálit.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 3 s., 1 obr.
Humorka.
- 415) MORAVEC, Augustin
Jak v našem kraji prosperovali drotaři.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 2 s.
Charakteristika profese v letech 1918 - 1938.
- 416) MORAVEC, Augustin
Ještě kaplička nad Vltavou.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 2 s.
Průběh sbírky na stavbu Národního divadla v Nepomuku.

- 417) MORAVEC, Augustin
K osvěžení paměti...
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1979, rkp., 3 s.
Vzpomínkové vyprávění o květnových dnech 1945.
- 418) MORAVEC, Augustin
Kousek z mého mládí.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 6 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů v letech 1918 - 1968.
- 419) MORAVEC, Augustin
O čem mnozí lidé nevědí... Z vypravování moji tety ze Strakonice a z vlastního studia.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1981, rkp., 4 s.
Charakteristika vztahů mezi českým a německým etnikem v letech 1939 - 1947 - převoz ostatků spisovatele K. Klostermanna ze Štěkne do Plzně.
- 420) MORAVEC, Augustin
O červácích našeho osvobození.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1980, rkp., 2 s.
Charakteristika politické situace v jižních Čechách v letech 1944 - 1947.
- 421) MORAVEC, Augustin
Pouť u Sv. Vojtěcha u Vrčeně.
Čečovice (okr. Plzeň-jih), rkp., 4 s.
Pověst.
- 422) MORAVEC, Augustin
Proč nemohli působit jako ochotníci.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 1 s.
- 423) MORAVEC, Augustin
Socializace vesnice a škola.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 3 s.
Vliv hospodářských a politických změn na společenský život v obci.
- 424) MORAVEC, Augustin
Sousedská příhoda.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1972, rkp., 2 s.
Vesniční muzikanti na konci 19. a v 1. pol. 20. století.

425) MORAVEC, Augustin

Stavba železnice Vídeň - Cheb.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1965, 2 s.

Popis stavebních prací.

426) MORAVEC, Augustin

Střípky z Brd a Podbrdského kraje.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, 5 s.

Charakteristika hospodářských a společenských poměrů v 2. polovině 19. a v 1. polovině 20. století.

427) MORAVEC, Augustin

Ty naše pastoušky.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 3 s.

Charakteristika životních podmínek vesnické chudiny v letech 1900 - 1945.

428) MORAVEC, Augustin

Vracejí se koně do zemědělství, ale...

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, 5 s.

Soupis koní k roku 1950, oživení chovu koní v 80. letech 20. století.

429) MORAVEC, Augustin

Vrátí se nám, co jsme nevině ztratili?

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 6 s.

Kritika hospodářských a společenských poměrů po r. 1948.

430) MORAVEC, Augustin

Vrčenský hřbitov.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1981, rkp., 2 s.

Soupis významných rodáků pohřbených na místním hřbitově.

431) MORAVEC, Augustin

Vzpomínka na kousek života Teodora Pištěka.

Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1981, rkp., 2 s.

Vzpomínky na návštěvu herecké společnosti ve Hvožďanech na Podbrdsku.

- 432) MORAVEC, Augustin
Vzpomínky na veřejnou práci. Proč?
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 1 s.
Charakteristika činnosti Místní školní rady v Čečovicích v 2. polovině 20. století.
- 433) MORAVEC, Augustin
Z babiččina vypravování.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1980, rkp., 4 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů v obci v 2. polovině 19. a v 1. polovině 20. století.
- 434) MORAVEC, Augustin
Zapomenutá perlička...!
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1980, rkp., 5 s.
Pověst o Karlu IV., Janu Žižkovi a Slepém mládenci.
- 435) MORAVEC, Augustin
Ze vzpomínek na Sánskou kozu.
Čečovice (okr. Plzeň-jih) 1982, rkp., 2 s.
Podmínky chovu koz v obci v letech 1900 - 1945.
- 436) MRÁZEK, Bohuslav
Starodávné zvyky a obyčeje.
Ponětovice (okr. Brno-venkov) 1978, rkp., 12 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů na Brněnsku v letech 1800 - 1945.
- 437) MUSIL, František
Historie ostatkové merendy.
Žďár (okr. Mladá Boleslav) 1982, rkp., 2 s.
Charakteristika slavnosti v 1. polovině 20. století.
- 438) MUSIL, František
Historie vápenictví.
Žďár (okr. Mladá Boleslav) 1983, rkp., 2 s.
Popis prac. postupu při pálení vápna v pol. 19. století.
- 439) MUSIL, František
(Rekrutské odvody v první polovině 20. století na Žďársku).
Žďár (okr. Mladá Boleslav) 1982, rkp., 2 s.

- 440) NÁVRAT, Arnold
O zaměstnání, která na Frýdlantsku zanikla.
Frýdlant (okr. Liberec) 1961, rkp., 2 s.
Charakteristika: plavení dříví, pálení miliřů, železářství.
- 441) NAVRÁTIL, František
(Národopisné poznámky).
Kojetín (okr. Přerov) 1962, rkp., 2 s.
Lidové léčitelství, výroba slaměných košů, příprava jídel z řepy.
- 442) NAVRÁTIL, František
Soupis prací archiváře Františka Navrátila.
In: Jihočeský sborník historický 1963, s. 196 - 200.
Příspěvky s historickou a národopisnou tematikou.
- 443) NAVRÁTIL, František
Starodávná novoroční přání v Počátkách.
In: Jihočeská pravda 16.1.1966.
Texty novoročních přání sladovnických tovaryšů v první polovině 18. století.
- 444) NEBESKÝ, Karel a Hermína
(Výroční a rodinné zvyky v Jesenici v první polovině 20. století).
Jesenice (okr. Příbram) 1965, rkp., 5 s.
- 445) NEVORAL, Ladislav
Dětské hry na pastvě, jak se prováděly do 30. let 20. století na Příbrami.
Zastávka (okr. Brno-venkov) 1981, rkp., 2 s.
- 446) NEVORAL, Ladislav
Dětské hry z Příbrami a okolí.
Zastávka (okr. Brno-venkov) 1981, rkp., 41 s.
Popis dětských her z 60. let 20. století.
- 447) NEVORAL, Ladislav
Domácí protokol fary v Popovicích.
Praha 1981, rkp., 1 s.
Charakteristika místní architektury z roku 1893.

- 448) NEVORAL, Ladislav
Prvky staré lidové kultury v současném kulturním a společenském životě.
Zastávka (okr. Brno-venkov) 1985, rkp., 5 s.
Situace z let 1900 - 1985.
- 449) NOVÁK, Pavel
Čas senoseče. Den se krátí, noc se dluží.
Znojmo 1988, rkp., 1 s.
Texty pracovních písní, oslava svátku Lucie.
- 450) NOVÁK, Pavel
Máječku, máječku.
Znojmo 1988, rkp., 1 s.
Popis výročního zvyku na jihozápadní Moravě v první polovině 20. století.
- 451) NOVÁK, Pavel
Stal se horáckou legendou.
In: Znojmsko 18.11. 1988, s. 1
Ocenění práce národopisného badatele Vratislava Bělíka.
- 452) NOVÁK, Pavel
Vo posvícení.
Znojmo 1988, rkp., 1 s.
Charakteristika výročního zvyku ve 20. století.
- 453) NOVOTNÝ, Dobroslav
Co říká tkalcovský stav.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 3 s.
Texty pracovních písní.
- 454) NOVOTNÝ, Dobroslav
Evangelická církev reformovaná - Balcar v letech 1858 - 1859.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 3 s.
Charakteristika náboženské sekty.
- 455) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jak povstala hospoda Na Dupačce.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 2 s.
Pověst.

- 456) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jak se dříve pralo prádlo.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu z přelomu 19. a 20. století.
- 457) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jak se dříve sívalo obilí.
Bohdašín (okr. Náchod) 1982, rkp., 2 s.
Charakteristika pracovního postupu v 2. pol. 19. stol.
- 458) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jedna o hastrmanovi.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 2 s.
Pověst.
- 459) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jedna o kocourovi, jak dělal kominíka.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 3 s.
Humorka.
- 460) NOVOTNÝ, Dobroslav
Jedna o vaření kávy.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 2 s.
Humorka.
- 461) NOVOTNÝ, Dobroslav
Kovárna na Vanovce.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 2 s.
Pověst.
- 462) NOVOTNÝ, Dobroslav
Kříž u silnice v Ohnišově.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 1 s.
Pověst.
- 463) NOVOTNÝ, Dobroslav
O pokladu u kapličky.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 2 s.
Pověst.

- 464) NOVOTNÝ, Dobroslav
O vzniku tkalcovství na Kostelecku, Náchodsku a u nás pod Orlickými horami.
Bohdašín (okr. Náchod) 1981, rkp., 6 s.
Charakteristika oboru v 2. polovině 19. století.
- 465) NOVOTNÝ, Dobroslav
Pohřebiště švédského vojáka.
Bohdašín (okr. Náchod), rkp., 2 s.
Pověst.
- 466) NOVOTNÝ, Dobroslav
Vzpomínky na květen 1945.
Bohdašín (okr. Náchod) 1980, rkp., 8 s.
Osvobození a osídlování severozápadních Čech.
- 467) OBDRŽÁLEK, Alois
Dušíčkový večer 1987.
Bučovice (okr. Vyškov) 1987, rkp., 3 s.
Úvaha nad posledními okamžiky v životě člověka.
- 468) OUHLEDOVÁ, Marie
Oddací list z roku 1940.
Rovečné (okr. Bystřice n/Pernštejnem) 1977, rkp., 2 s.
Opis oddacího listu z Knihy oddaných Českobratrského evangelického sboru v Prosetíně u Olešnice.
- 469) PAJDLA, Josef
Výroba košů ze zeleného proutí v Němčicích.
Němčice (okr. Strakonice) 1979, rkp., 4 s.
Popis pracovního postupu z 1. poloviny 20. století.
- 470) PALIČKA, František
Naši lidoví muzikanti doma a v carském Rusku.
Slatiny (okr. Jičín) 1962, rkp., 4 s.
Program vesnických kapel na přelomu 19. a 20. století.
- 471) PALIČKA, František
Vybavení nevěst nábytkem a život v ratejnách.
Slatiny (okr. Jičín) 1962, rkp., 3 s.
Charakteristika situace v 1. polovině 20. století.

- 472) PAVELKA, Josef
(Formy společenského života ve Vojenicích, okr. Rychnov nad Kněžnou v první polovině 20. století).
Rychnov nad Kněžnou 1978, rkp., 10 s.
- 473) PAVLÍK, Václav
Charakteristika města Libochovice.
Libochovice (okr. Litoměřice) 1982, rkp., 3 s.
Volební program MěNV z let 1981 - 1985.
- 474) PAVLÍK, Václav
Rodáci a významné osoby města Libochovice a okolí.
Libochovice (okr. Litoměřice) 1984, rkp., 22 s.
Biografické charakteristiky.
- 475) PELÁN, Antonín
Blahopřání.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 2 s.
Báseň.
- 476) PELÁN, Antonín
Dopis.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 10 s.
Báseň.
- 477) PELÁN, Antonín
Instinkt citu k odpovědi.
Pulkov (okr. Třebíč) 1960, rkp., 3 s.
Báseň.
- 478) PELÁN, Antonín
Junáci.
Pulkov (okr. Třebíč) 1960, rkp., 4 s.
- 479) PELÁN, Antonín
Kresby a popis módy z let 1880 - 1910.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 3 s., 2 obr.
- 480) PELÁN, Antonín
Odpověď na dotazník o starých formách zemědělské práce. Úhor.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 4 s.
Charakteristika forem zemědělského hospodaření.

- 481) PELÁN, Antonín
(Řeč cepů).
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 4 s.
Texty pracovních písní.
- 482) PELÁN, Antonín
Říkaný ke stloukání vrbových píšťalek z mízy.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 4 s.
Stav v polovině 20. století.
- 483) PELÁN, Antonín
Uhlíři.
Pulkov (okr. Třebíč) 1961, rkp., 7 s.
Báseň.
- 484) PELCOVÁ, Ludmila
Proslulí napravovatelé kostí.
Vrchlabí (okr. Trutnov) 1978, rkp., 2 s.
Léčiteléské postupy v obci Mříčná v druhé pol. 19. a v první pol. 20. století.
- 485) PELCOVÁ, Ludmila
Rozloučení se zesnulým.
Vrchlabí (okr. Trutnov) 1982, rkp., 1 s.
Charakteristika situace na přelomu 19. a 20. století.
- 486) PELCOVÁ, Ludmila
Z historie Horní Branné na Semilsku.
Vrchlabí (okr. Trutnov) 1981, rkp., 2 s.
Formy společenského života v druhé polovině 19. a první polovině 20. století.
- 487) PELCOVÁ, Ludmila
Z historie rozhledny Žalý.
Vrchlabí (okr. Trutnov) 1982, rkp., 1 s.
Vývoj objektu v letech 1892 - 1982.
- 488) PEŠÍK, František
Bařova prodejna v Manětíně.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1980, rkp., 2 s.
Vznik filiálky firmy Bařa v obci.

- 489) PEŠÍK, František
Brdský "Pán".
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 2 s.
Biografie vojenského vysloužilce z Rakousko - pruské války roku 1866.
- 490) PEŠÍK, František
Brokoffové. Lístek z historie.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 1 s.
Charakteristika životních osudů a tvorby roku Brokoffů.
- 491) PEŠÍK, František
(Činnost Okresního sdružení republikánského dorostu českého venkova v letech 1919 - 1938).
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1974, rkp., 1 s.
- 492) PEŠÍK, František
Dějiny stavby dráhy plzeňsko - manětinské.
Manětín (okr. Plzeň-sever) 1973, rkp., 3 s.
Popis přípravy a realizace projektu.
- 493) PEŠÍK, František
Dům č. 13 ve Hrádku.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, 1 obr.
Dokumentace obytného stavení starosty obce v polovině 19. stol.
- 494) PEŠÍK, František
F. Kraus: Zapomenutá příhoda z historie obce Hluboká.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 2 s.
Obsazení lokality v roce 1918 československým vojskem.
- 495) PEŠÍK, František
F. Zetek: Popis politického okresu Kralovického.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 6 s.
Česko-německé vztahy v první polovině 20. století.
- 496) PEŠÍK, František
František Vavák.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1981, rkp., 2 s.
Biografie.

- 497) PEŠÍK, František
Holubník se záchodem.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1974, rkp., 1 s., 2 obr.
Dokumentace.
- 498) PEŠÍK, František
J. Vorel: Revoluční nemocnice v Kralovicích roku 1945.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 19 s.
Vzpomínkové vyprávění ošetřujícího personálu a pacientů na činnost vojenského lazaretu.
- 499) PEŠÍK, František
J. Výborný: Med a vosk v lidovém lékařství.
Praha, SZN 1983, s. 118 - 119.
Excerpce receptur.
- 500) PEŠÍK, František
Jak, kde a proč nám přezdívali.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 1 s.
Soupis a etymologie lokálních přezdívek.
- 501) PEŠÍK, František
Jan Vilém, děkan karlíštejnský.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 2 s.
Biografie kněze, žijícího v druhé polovině 19. století.
- 502) PEŠÍK, František
Každý začátek je těžký.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 2 s.
Rodinná tradice v chovu včel.
- 503) PEŠÍK, František
Kolik je Rabštejnů.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 4 s., 1 mp.
Soupis lokalit v Evropě, etymologie názvu, genealogie šlechtických rodů spojených se jménem Rabštejn.
- 504) PEŠÍK, František
Kontrakty slatiňanského mlýna v 18. století.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 4 s.

- 505) PEŠÍK, František
Kostelík sv. Petra a Pavla.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 3 s.
Historie objektu.
- 506) PEŠÍK, František
Kulturní život v Plaších před 60. léty.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 2 s.
Charakteristika kulturních aktivit v letech 1918 - 1938.
- 507) PEŠÍK, František
Manětínští advokáti.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 2 s.
Biografické poznámky.
- 508) PEŠÍK, František
Masopust v Mezi roku 1972 a 1973.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 2 obr.
Dokumentace masopustních obchůzek.
- 509) PEŠÍK, František
M. Žemličková: Život venkovského lidu v poddanství a robotě.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 6 s.
Charakteristika situace ve 12. - 18. stol. na Plzeňsku.
- 510) PEŠÍK, František
Návrat totálně nasazených.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 2 s.
Společenské postavení a sociální podmínky českých dělníků pracujících v Německu v letech 1942 - 1945.
- 511) PEŠÍK, František
Na Hvězdu.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 1 s.
Popis vánoční obchůzkové hry z přelomu 19. a 20. stol.
- 512) PEŠÍK, František
Odhad živé váhy skotu podle hrudního objemu.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 1 s.
Tabulky odhadů.

- 513) PEŠÍK, František
P. František Vonka: Manětínské paladium.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 24 s., 2 obr.
Vyprávění o putování hraběte V. J. Lažanského ve 13. století z Čech do Říma.
- 514) PEŠÍK, František
P. František Vonka: Manětínská škola.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 52 s.
Historie školy v letech 1373 - 1848.
- 515) PEŠÍK, František
P. Mauritius Vogt.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1980, rkp., 2 s.
Biografie manětínského literáta a kněze z 2. poloviny 17. století.
- 516) PEŠÍK, František
Petice venkovského lidu z roku 1848.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 8 s.
Charakteristika hospodářské a společenské situace v Čechách v 1. pol. 19. století.
- 517) PEŠÍK, František
Podzim roku 1918 v Manětíně. Lístek z historie.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 2 s.
Charakteristika posledních dní 1. sv. války v obci.
- 518) PEŠÍK, František
Poklad na Hradišti.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 1 s.
Pověst.
- 519) PEŠÍK, František
Pověsti z Rabštejna.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 3 s.
- 520) PEŠÍK, František
"Rajráni" (hrkáni) dětí o Velikonocích.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1984, 1 obr.
Dokumentace velkikonoční obchůzky.

- 521) PEŠÍK, František
Sena.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 3 s., 1 obr.
Popis pracovního postupu z 1. pol. 20. století.
- 522) PEŠÍK, František
Setkání heligonkářů.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 1 s.
Zpráva z akce.
- 523) PEŠÍK, František
60. let Českého svazu včelařů v Manětíně.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 13 s.
Historie chovu včel.
- 524) PEŠÍK, František
Tichá noc... Vánoční mešní píseň.
Manětín (okr. Plzeň-sever) 1993, rkp., 1 s.
Text písně.
- 525) PEŠÍK, František
Trhy v Manětíně.
Manětín (okr. Plzeň-sever) 1993, rkp., 6 s., 7 obr.
Popis dobytčích trhů na konci 19. a v 1. polovině 20. století.
- 526) PEŠÍK, František
Tučný čtvrtek v Manětíně.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1987, rkp., 1 s.
Charakteristika masopustu v 1. polovině 20. století v Manětíně.
- 527) PEŠÍK, František
Vesničtí taškáři.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1981, rkp., 1 s.
Humorka.
- 528) PEŠÍK, František
Vodní dílo Manětín čp. 138. Mlýn a pila.
Manětín (okr. Plzeň-sever) 1993, rkp., 10 s., 1 obr.
Excerpce Vodní knihy okresu Kralovice z konce 19. stol., oprávnění k provozu mlýna a pily.

- 529) PEŠÍK, František
Z lidového humoru 1988 - 1989.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1991, rkp., 1 s.
Politické vtipy.
- 530) PEŠÍK, František
Životopis Václava Bláhy, autora mnoha písniček.
Brdo (okr. Plzeň-sever) 1988, rkp., 1 s.
- 531) PCHÁLKOVÍ, Bedřich a Jiří
Oslavy 700 let Budišovic.
Budišovice (okr. Opava) 1983, rkp., 2 s., 7 obr.
Dokumentace.
- 532) PÍCHOVÁ, Olga
Léčení zlomenin na Hoříčkách.
Hoříčky (okr. Náchod) 1968, rkp., 5 s.
Léčebné postupy v letech 1754 - 1950.
- 533) PILAŘ, Josef
Kontrolor.
Hlinsko v Čechách (okr. Chrudim) 1957, rkp., 1 s.
Humorka z doby 1. světové války.
- 534) PILAŘ, Josef
Pytlák.
Hlinsko v Čechách (okr. Chrudim) 1957, rkp., 2 s.
Lesní pych v letech 1918 - 1939.
- 535) POPEL, Miroslav
Láska není utěrák. Lidová balada ze 70. let 19. století.
Mělník 1981, rkp., 3 s.
Text.
- 536) PROFOTA, Vincenc
Čtyři kolorované kresby jihomoravských krojů a tzv. "fakule".
Vacenovice (okr. Hodonín) 1982, rkp., 5 s., 5 obr.
Popis mužského a ženského lidového oděvu a ozdobné kytic z 2. poloviny 19. století.

- 537) PROCHÁZKOVÁ, Eliška
Jaká řeč byla u nás slyšet ve 20. století.
Zvoleněves (okr. Kladno) 1991, rkp., 4 s.
Příklady hovorové češtiny na Kladensku.
- 538) PRUDIL, Leopold
Výpis z kroniky obce Nýrov.
Nýrov (okr. Blansko) 1981, rkp., 18 s.
Hospodářská a společenská charakteristika obce v letech 1045 - 1900.
- 539) PRUDIL, Leopold
Zápisky různých zajímavostí přírodovědných, archivních a vlastivědných.
Nýrov (okr. Blansko) 1981, rkp., 5 s.
- 540) PŘIBIL, Jan
(Zemědělské vozy užívané v první polovině 20. století).
Žerůtky (okr. Blansko) 1968, 9 obr.
Dokumentace dopravních prostředků.
- 541) PULEC, Miloš
Vlastivědný dotazník. Svatojánská postýlka.
Praha b.v., rkp., 31 s.
Výroční zvyky v česko - německém prostředí.
- 542) RAFAJ, František
Žandovští na Zoufalce. Úvod k otnickým vyprávěním
Otnice (okr. Vyškov) 1965, rkp., 9 s.
Změny v držbě místního mlýna v letech 1650 - 1938.
- 543) RAINDL, František
Lišovské lesy.
Lišov (okr. České Budějovice) 1966, rkp., 1 s.
Soupis, lokalizace na katastru obce, pomístní názvy.
- 544) RAINDL, František
Popis Národopisné výstavy a Okresní hospodářské výstavy v Lišově v r. 1894.
Lišov (okr. České Budějovice) 1970, rkp., 9 s.

- 545) RAINDL, František
Urbář panství hlubockého z rkou 1490.
Lišov (okr. České Budějovice) 1970, rkp., 2 s.
Opis záznamu K. Pávka z r. 1900. Hospodářsko - správní terminologie, převodní jednotky měř a vah.
- 546) RAJLICH, Jaroslav
Místopisná jména na katastru obce Dírná ke dni 15. ledna 1970 s vyznačením čísel parcel, ke kterým se jméno vztahuje.
Dírná (okr. Tábor) 1989, rkp., 3 s.
- 547) REITINGER, František
Kobyli hora.
Strýčice (okr. České Budějovice) 1986, rkp., 1 s.
Geografická charakteristika.
- 548) RICHTR, Antonín
O staré pozdeňské škole. Tyto paměti sepsal písmák F. Duchek z Hřešic.
Pozdeň (okr. Kladno), rkp., 12 s.
Historie místní školy v 2. polovině 19. století.
- 549) RICHTR, Antonín
Pověst o katu Gothardovi. Opsáno ze školní kroniky, kterou psal zdejší učitel A. Pospíšil v letech 1917 - 1930.
Pozdeň (okr. Kladno) 1980, rkp., 3 s.
Historická pověst.
- 550) RICHTR, Antonín
(Z historie obce Pozdeň, okr. Kladno).
Pozdeň (okr. Kladno) 1978, rkp., 12 s.
Správní a hospodářské poměry v letech 1300 - 1978.
- 551) ROBEŠ, Miroslav
Poznámky ze života Methoděje Kyselky.
Šaratice (okr. Vyškov) 1989, rkp., 19 s.
Biografie rodáka.
- 552) RUML, Josef
JUDr. Jakub Škarda, budovatel Národního divadla v Praze.
Radčice (plzeň-město) 1977, rkp., 1 s.
Biografie.

- 553) RYDLO, Stanislav
Korespondence obecního zastupitelstva z let 1857 a 1864.
Šonov u Nového Města na Moravě (okr. Náchod) 1960, rkp., 4 s.
Excerpce archivních pramenů.
- 554) RYSOVÁ, Aloisie
Němčanské pásmo. Koledy školní, lidové a různé zvyky prastaré.
Němčany (okr. Vyškov) 1981, rkp., 16 s.
Charakteristika kulturní situace na konci 19. a v 1. pol. 20. století.
- 555) RYSOVÁ, Marie
Bytové zařízení prastaré.
Němčany (okr. Vyškov) 1976, 11 obr.
Dokumentace interiéru vesnického obydlí v 2. pol. 19. stol.
- 556) SCHWARZER, Bohuš
(Texty pracovních písní zpívaných při mláčeních cepy na Bystřicku pod Pernštejnem na konci 19. a na počátku 20. století).
Bystřice nad Pernštejnem (okr. Žďár nad Sázavou) 1968, rkp., 1 s.
- 557) SKALA, Václav
(Dokumentace orby kravským potahem v Třebčicích, okr. Plzeň-jih v roce 1930).
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1982, 1 obr.
- 558) SKALA, Václav
(Dokumentace velikonoční obchůzky v Třebčicích, okr. Plzeň-jih v roce 1980).
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1980, rkp., 1 s., 5 obr.
- 559) SKALA, Václav
Jak jsem hráli divadlo.
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1981, rkp., 9 s.
Charakteristika činnosti divadelních ochotníků, členů "Kroužků mládenců a dívek" v Třebčicích ve 30. letech 20. století.
- 560) SKALA, Václav
Jak se dřívě mlelo obilí a pekl domácí chléb.
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1979, rkp., 8 s.
Popis pracovního postupu z 1. poloviny 20. století.

- 561) SKALA, Václav
Způsob života a kultura obyvatel obce Třebčice, okr. Plzeň-jih v 1. polovině 20. století.
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1983, rkp., 10 s., 3 obr.
- 562) SKALA, Václav
Žetí obilí.
Třebčice (okr. Plzeň-jih) 1985, rkp., 3 s., 1 obr.
Dokumentace pracovního postupu z konce 19. a počátku 20. stol.
- 563) SKÁLA
Pověst o vzniku Skalice. Pověst o čertově stěně. Oblázky. Tajemní průvodci.
Skalice (okr. Česká Lípa) 1967, rkp., 2 s.
Texty pověstí.
- 564) SKALICKÝ, Josef
Kronika. 9. květen 1945. Osvobození.
Výprachtice (okr. Ústí n/Orlicí) 1984, rkp., 3 s.
Excerpce obecní kroniky.
- 565) SKALICKÝ, Josef
Kronika. 8. únor 1945. Pohřbívání sovětských zajatců.
Výprachtice (okr. Ústí n/Orlicí) 1984, rkp., 4 s.
Excerpce obecní kroniky.
- 566) SKALICKÝ, Josef
Kronika. Udlosti 6. a 7. února. Transport smrti.
Výprachtice (okr. Ústí n/Orlicí) 1984, rkp., 9 s.
Excerpce obecní kroniky.
- 567) SKARKA, Jan
Doškařské řemeslo.
Domaslavice (okr. Frýdek Místek) 1979, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu z 1. poloviny 20. století.
- 568) SLEZÁK, Josef
Jak jsem chodivali do Vambeřic a Varty v letech 1902 - 1913.
Domačín (okr. Rychnov n/Kněžnou) 1966, rkp., 14 s.
Vzpomínkové vyprávění.

- 569) SLEZÁK, Václav
Lanova loděnice (Šiferna) ve Čtyřech Dvorech v Č. Budějovicích.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1968, rkp., 1s., 4 obr.
Charakteristika výrobního sortimentu, popis objektu.
- 570) SLEZÁK, Václav
Pálení perkštátské slivovice.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1966, rkp., 2 s.
Historie místního ovocnářství, popis pracovního postupu.
- 571) SLEZÁK, Václav
Písátka.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1974, rkp., 1 s.
Stručná historie psacího náčiní.
- 572) SLEZÁK, Václav
Po stopách báňských rybníků, nádrží a vodotečí na Jihočesku.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1968, rkp., 4s., 1 obr.
Charakteristika a popis technického využití vody při báňské těžbě v 19. a 1. polovině 20. století.
- 573) SLEZÁK, Václav
Preclickáři. Kudlickáři. Údaje o zaniklé výrobě.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1961, rkp., 3 s.
Popis pracovního postupu při výrobě preclicků a kapesních nožů.
- 574) SLEZÁK, Václav
Problémy: staré bylo, nové bude.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1974, rkp., 2 s.
Zamyšlení nad začleňováním vesnických lokalit do větších urbánních celků.
- 575) SLEZÁK, Václav
Váhy 19. století.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1966, rkp., 3 s., 1 obr.
Charakteristika vahových jednotek užívaných v jižních Čechách.
- 576) SLEZÁK, Václav
Vesnický mamonář.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1974, rkp., 1 s.
Vzpomínkové vyprávění o obecním poručíkovi z počátku 20. stol.

- 577) SLEZÁK, Václav
Z historie lázní v Dobré Vodě u Českých Budějovic.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1968, rkp., 7 s.
Historie léčebného zařízení z let 1647 - 1967.
- 578) SLEZÁK, Václav
Základ pumpařiny na českém jihu, v oblasti Rudolfských dolů.
Dobrá Voda (okr. České Budějovice) 1967, rkp., 15 s., 9 obr
Popis pracovního postupu při zakládání studní.
- 579) SLÍPKOVÁ, Jenová
Povědačka o pokladu. Tři božské osoby. Dvě vyprávěnky v lašském nářečí z okolí Hukvald.
Kozlovice (okr. Frýdek-Místek) 1962, rkp., 2 s.
Texty pověstí.
- 580) SLOUP, Stanislav
(Svatá Hora, přední mariánské poutní místo v Čechách v minulosti a současnosti).
Příbram 1992, rkp., 6 s.
Charakteristika z let 1945 - 1992.
- 581) SNÁŠEL, Silvestr
Hony u nás.
Žarošice (okr. Hodonín) 1984, rkp., 5 s., 3 obr.
Charakteristika lovu, lovecké příhody.
- 582) SNÁŠEL, Silvestr
Sekání ledu.
Žarošice (okr. Hodonín) 1984, rkp., 2 s.
Popis pracovního postupu z 1. poloviny 20. století.
- 583) SNÁŠEL, Silvestr
Vojenská asistence u nás.
Žarošice (okr. Hodonín) 1984, rkp., 1 s.
Exekuční vojenské asistence v obci v letech 1880 - 1938.
- 584) SNÍŽKOVÁ, Růžena
(Lidová strava na Dačicku na konci 19. a v 1. polovině 20. století).
Brandlín (okr. Jindřichův Hradec) 1959, rkp., 4 s.
Charakteristika jídel všedního a svátečního dne.

- 585) SOBOTKA, František
Zařikávání bouře, krupobití a mraků v Podbrdském kraji.
Nečič (okr. Příbram) 1962, rkp., 1 s.
Texty zařikávání.
- 586) SOUKAL, Jan
Jan Soukal - životopis.
Žabčice (okr. Brno-venkov) 1963, rkp., 2 s.
Autobiografie.
- 587) SOUKAL, Jan
(Z minulosti obce Žabčice, okr. Brno - venkov).
Žabčice (okr. Brno-venkov) 1960, rkp., 23 s.
Pověsti o vzniku obce. Významné hospodářské a společenské události. Lidový oděv. Výroční zvyky a obyčeje. Dětské hry. Společenské aktivity mládeže. Odvody na vojnu. Pohřby.
- 588) SPONAR, Václav
Historie kostela v Čakově, okres České Budějovice.
Čakov (okr. České Budějovice) 1990, rkp., 3 s.
Popis objektu kostela. Soupis správců farnosti od 1781.
- 589) STARÝ, Jaroslav
O kulturní činnosti v Sobiňově od roku 1945 - 1962 i dříve.
Sobiňov (okr. Havlíčkův Brod) 1992, rkp., 6 s.
Excerpce zápisků Jaroslava Starého. Charakteristika situace na přelomu 19. a 20. století. Přehled divadelního repertoáru v letech 1946 - 1962.
- 590) STIBOR, Josef
Vzpomínkové vyprávění.
Obděnice (okr. České Budějovice) 1981, rkp., 6 s.
Program sousedských besed v 2. pol. 19. a v 1. pol. 20. století.
Regesty místních pověstí.
- 591) STRÁNSKÁ, Drahomíra
Haleny a jejich rozšíření.
Praha, b.v., rkp., 17 s.
Teoretické zhodnocení výsledků výzkumu v českých zemích.
Lidový oděv na přelomu 19. a 20. století.

- 592) SUCHÁNEK, Antonín
Promluvy při svatbách a dva zpěvy při jarním vynášení smrti v Boršicích u Buchlovic.
Dluhonice (okr. Přerov) 1967, rkp., 4 s.
Texty a notové záznamy z let 1920 - 1922.
- 593) SUCHÁNEK, Antonín
Staré dluhonské zvyky od Nového roku do Mikuláše.
Dluhonice (okr. Přerov) 1977, rkp., 5 s.
Popis lidových zvyků z 1. poloviny 20. století.
- 594) SUCHÁNEK, Josef
Babička Boženy Němcové v našem kraji. Poutní místo v Rokole. Dohazovači, handlíři, překupníci, hauzírníci, kejklíři. Verbování na vojnu.
Blažkov (okr. Náchod) 1984, rkp., 6 s.
Excerpce zápisků kronikáře Adolfa Popelky, narozeného r. 1864.
- 595) SUCHÁNEK, Josef
Formani. Příspěvek o životě na vsi v minulém století.
Blažkov (okr. Náchod) 1986, rkp., 4 s.
Charakteristika profese. Formanské historky.
- 596) SUCHÁNEK, Josef
(Několik ukázek z jazyka našich předků).
Blažkov (okr. Náchod) 1992, rkp., 4 s.
Situace z přelomu 19. a 20. století.
- 597) SUCHÁNEK, Josef
O náboženském životě našich předků.
Blažkov (okr. Náchod) 1988, rkp., 4 s.
Náboženská aktivita české vesnice 2. pol. 19. a 1. pol. 20. století.
- 598) SUCHÁNEK, Josef
Oblečení a kroj Němců z Pruska, kteří přicházeli v minulém století do našeho kraje na různé obchody a pro zeleninovou sadbu.
Blažkov (okr. Náchod) 1987, rkp., 1 s.
Popis mužského oděvu.
- 599) SUCHÁNEK, Josef
Sekáči.

Blažkov (okr. Náchod) 1978, rkp., 4 s.

Popis pracovního nářadí z přelomu 19. a 20. století.

600) SUCHÁNEK, Josef

Vývoj orby na Náchodsku. Podle paměti Josefa Kárníka 1857 - 1950.

Blažkov (okr. Náchod) 1981, rkp., 5 s.

Charakteristiky druhů ořebného nářadí.

601) SUCHÁNEK, Josef

Ze života našich předků. Paměti Josefa Syrovátky z Chlistova, narozeného roku 1889.

Blažkov (okr. Náchod) 1992, rkp., 6 s.

Hra v karty, pytlácké příběhy.

602) SUCHÁNEK, Josef

Zimní radovánky.

Blažkov (okr. Náchod) 1992, rkp., 2 s.

Dětské hry v obci na konci 19. a v 1. pol. 20. století.

603) SVOBODA, Jan

Cholera morbus. Tajemství kroniky.

Vlašim (okr. Benešov) 1993, rkp., 3 s.

Překlad zápisu P. Wendera v Pamětní knize 1. vlašimského děkanství o epidemii cholery v 1. polovině 19. století v Evropě.

604) SVOBODA, Jan

Pod Veselou horou na Slovácku. Z dějin Sobůlek.

Vlašim (okr. Benešov) 1989, rkp., 110 s.

Lokální monografie. Místopisné údaje, obyvatelstvo, hospodářská charakteristika, oděv, nářečí, historické události, pamětní kniha, obecná škola.

605) SVOBODA, Jan

Poláček: Popis národopisné výstavy ve Vlašimi roku 1894.

Vlašim (okr. Benešov) 1990, rkp., 3 s.

Soupis exponátů prezentovaných na výstavě.

606) SVOBODA, Jan

Slavík cyrilometodějský.

Vlašim (okr. Benešov) 1991, rkp., 2 s., 1 obr.

Biografie hudebního skladatele Jana Soukopa.

- 607) SVOBODA, Jan
Stopadesát let veřejné knihovny ve Vlašimi.
Vlašim (okr. Benešov) 1989, rkp., 2 s.
Historie instituce.
- 608) SVOBODA, Jan
Th. Dr. Augustin Alois Neumann (1891 - 1948).
Vlašim (okr. Benešov) 1991, 3 s.
Biografie.
- 609) SVOBODA, Jan
Účastníci návštěvy Prahy a výstavy pořádané starostou vlašimským v den 28. září 1891 pro starosty obecní a údy výboru i zastupitelstva okresu vlašimského na oslavu pobytu jeho apoštolského veličenstva císaře a krále našeho v Praze.
Vlašim (okr. Benešov) 1989, rkp., 1 s.
Seznam účastníků.
- 610) SVOBODA, Jan
Židovský hřbitov ve Vlašimi a v Trhovém Štěpánově.
Vlašim (okr. Benešov) 1985, rkp., 1 s.
Stručná historie objektů.
- 611) SVOBODOVÁ, Alberta
Historie jedné pekárny a peci.
Příbram 1960, rkp., 3 s.
Historie výrobního zařízení a jeho provozu v letech 1811 - 1938.
- 612) SVOBODOVÁ, Alberta
O příbramských jesličkářích a jeslích. Národopisná studie.
Příbram 1957, rkp., 12 s.
Geneze betlémářství, charakteristické znaky jeslí, významných místních betlémů.
- 613) SVOBODOVÁ, Alberta
Zaniklá řemesla v Příbrami.
Příbram 1960, rkp., 1 s.
Provaznictví a nožířství v 2. polovině 19. století. Stručná charakteristika profesí.
- 614) SVOBODOVÁ, Alberta
Zvyky starého Příbramska.

Příbram 1958, rkp., 5 s.

Pověrečné představy a magické praktiky. Příklady.

615) SÝKORA, Bohumil

Bývalé mlýny v širokém okolí Nepomucka.

Čmelíny (okr. Plzeň-jih) 1989, rkp., 9 s.

Charakteristika výrobního zařízení a mlynářské profese.

616) SÝKORA, Bohumil

Nepomuk - město řemesel a trhů.

Čmelíny (okr. Plzeň-jih) 1989, rkp., 4 s.

Hospodářská charakteristika lokality v obd. středověku, soupis řemeslníků v 1. pol. 18. století, soupis a charakteristika výročních trhů v 18. a 19. století.

617) SÝKORA, Stanislav

(Akademik Bohumil Němec).

Stará Voda (okr. Hradec Králové) 1969, rkp., 2 s.

Biografie významného českého přírodopisce z konce 19. a 1. poloviny 20. století.

618) SÝKORA, Stanislav

O zakladateli Velké pardubské.

Stará Voda (okr. Hradec Králové) 1978, rkp., 4 s.

Biografická charakteristika hraběte Oktaviána Josefa Kinského.

619) SÝKORA, Stanislav

Pohádky na prahu dvacátého století.

Stará Voda (okr. Hradec Králové) 1967, rkp., 23 s.

Vzpomínkové vyprávění Vincence Sýkory, narozeného roku 1878, na humorné příhody z dětství.

620) SÝKORA, Stanislav

Pokračování kroniky Vincence Sýkory.

Stará Voda (okr. Hradec Králové) 1967, rkp., 11 s.

Vzpomínkové vyprávění Vincence Sýkory, narozeného roku 1878, na svá vandrovní léta truhlářského tovaryše.

621) ŠEVČÍK, V.

Hodý v Šošůvce.

Šošůvka (okr. Blansko) 1977, 11 obr.

Dokumentace masopustu z let 1956, 1968 a 1973.

- 622) ŠKORPÍK, Zdeněk
Ledování.
Silůvky (okr. Brno-venkov) 1983, rkp., 3 s.
Popis chladící místnosti a pracovního postupu z první pol. 20. stol.
- 623) ŠKUBAL, Rudolf
Hospodářská dynamika Valašska podle populačního vývoje a fluktuace obyvatelstva let 1850 - 1980. Příspěvek k etnografickému regionu. Metodické pokyny.
Brno 1988, rkp., 13 s., 12 obr.
Studie.
- 624) ŠKUBAL, Rudolf
Hranice Valašska.
Brno 1969, rkp., 36 s., 10 obr.
Úvod. Vymezení regionu dle historického vývoje, nářečí, lidového oděvu a hospodářsko - správních kritérií. Závěr. Literatura.
- 625) ŠKUBAL, Rudolf
Valašská města. Příspěvek k etnografickému regionu. Metodické pokyny.
Brno 1989, rkp., 40 s., 53 obr.
Úvod. Půdorys měst. Pohyb obyvatel v letech 1670 - 1980. Hospodářský vývoj. Závěr. Literatura. Přílohy.
- 626) ŠKUBAL, Rudolf
Valašsko po třicetileté válce. Příspěvek k etnografickému regionu. Metodické pokyny.
Brno 1989, rkp., 35 s., 12 obr.
Úvod. Vpády na Valašsko v r. 1663. Úřední popisy a zprávy o stavu obcí. Vpády za slezských válek a války prusko - rakouské. Zbojnictví, vzpoury a povstání. Nové osady. Obyvatelstvo. Územně správní vývoj. Závěr. Literatura.
- 627) ŠKUBAL, Rudolf
Vývoj osídlení Valašska. Příspěvek k etnografickému regionu. Metodické pokyny.
Brno 1990, rkp., 21 s., 15 obr.
Úvod. Osídlování plochy na Valašsku v předhistorické době. Vývoj osídlení Valašska. Závěr. Literatura.
- 628) ŠMERDA, R.
Hrkání na velikonoce.

Přísnotice (okr. Brno-venkov) 1977, rkp., 2 s.
Popis velikonoční obchůzky z 1. poloviny 20. století.

629) ŠMERDA, R.

Májová zábava rekrutů.

Přísnotice (okr. Brno-venkov) 1977, rkp., 2 s.
Popis zábavy z 1. poloviny 20. století.

630) ŠMÍRA, Josef

Hřebíkárny ve Frýdlantě nad Ostravicí a okolí.

Frýdlant n/Ostravicí (okr. Frýdek-Místek) 1961, rkp., 3 s
Charakteristika výrobního odvětví v polovině 19. století výrobní
sortiment, soupis kovářů.

631) ŠMÍRA, Josef

Jak odbyvali ve Frlantě Na lapaču za starých časuv šindelaři a
uhlaři bal.

Frýdlant n/Ostravicí (okr. Frýdek-Místek) 1961, rkp., 6 s
Charakteristika výrobních odvětví v 19. století. Pověst o přepa-
dení hostince "Na lapaču" zbojníky.

632) ŠMÍRA, Josef

Pálení dřevěného uhlí ve Frýdlantě nad Ostravicí.

Frýdlant n/Ostravicí (okr. Frýdek-Místek) 1961, rkp., 2 s
Popis pracovního postupu z přelom 19. a 20. století.

633) ŠMÍRA, Josef

Valenta Burel.

Frýdlant n/Ostravicí (okr. Frýdek-Místek) 1961, rkp., 6 s
Biografie správce válcoven plechu ve Frýdlantu n/Ostravicí. Text
zapsán v nářečí.

634) ŠMÍRA, Josef

Ze života Frlančanuv před 80 rokami.

Frýdlant n/Ostravicí (okr. Frýdek-Místek) 1961, rkp., 4 s
Historky ze života obecního posla. Text zapsán v nářečí.

635) ŠPIRUDOVÁ, Anna

"Lidová doktorka" panímáma Zalubilka.

Kozojídky (okr. Hodonín) 1991, rkp., 1 s.
Popis léčebných postupů.

- 636) ŠŤASTNÝ, Václav
Čižmy.
Milotice (okr. Hodonín) 1980, rkp., 3 s.
Charakteristika vývoje vysokých kožených bot od počátku 18. stol. na Miloticku.
- 637) ŠŤASTNÝ, Václav
Dotazník k výzkumu lidového tance na jižním Slovensku.
Milotice (okr. Hodonín) 1980, rkp., 5 s.
Taneční příležitosti, účastníci zábav, repertoár skladeb.
- 638) ŠŤASTNÝ, Václav
Fakulanti.
Milotice (okr. Hodonín) 1978, rkp., 1 s., 3 obr.
Dokumentace obchůzky s fakulemi (ozdobené hole se svíčkami).
- 639) ŠŤASTNÝ, Václav
Hanlivá příjmení.
Milotice (okr. Hodonín) 1979, rkp., 2 s.
Příklady získané excerpcí písemných pramenů z období středověku.
- 640) ŠŤASTNÝ, Václav
Hra na hastrmana.
Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 1 s.
Popis dětské hry z 1. poloviny 20. století.
- 641) ŠŤASTNÝ, Václav
K zápisům lidových písní.
Milotice (okr. Hodonín) 1978, rkp., 5 s.
Kritika editorské praxe Jana Poláčka v publikaci "Slovácké písničky".
- 642) ŠŤASTNÝ, Václav
Koželužství v kraji Uhersko-hradišském.
Milotice (okr. Hodonín) 1983, rkp., 7 s.
Historický nástin vývoje oboru od nejstarších dob do současnosti.
- 643) ŠŤASTNÝ, Václav
Mentíky z Milotic.
Milotice (okr. Hodonín) 1976, rkp., 2 s., 1 obr.
Popis kožichů užívaných od počátku 19. století.

- 644) ŠŤASTNÝ, Václav
Muziky a muzikanti.
Milotice (okr. Hodonín) 1977, rkp., 3 s.
Hudební tradice v Miloticích v letech 1800 - 1977.
- 645) ŠŤASTNÝ, Václav
Nájemci "železných krav".
Milotice (okr. Hodonín) 1990, rkp., 2 s.
Podmínky pronájmu hovězího dobytka, soupis nájemců ve 14. století.
- 646) ŠŤASTNÝ, Václav
O hraběnce Hargeggové.
Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 1 s.
Vzpomínkové vyprávění.
- 647) ŠŤASTNÝ, Václav
Porušení smlouvy.
Milotice (okr. Hodonín) 1979, rkp., 2 s.
Spor šlechticů Čeňka z Lipé a Michala z Paysprunu o pronájem panství Moštěnice v 2. polovině 16. století.
- 648) ŠŤASTNÝ, Václav
Pověst a tragedie.
Milotice (okr. Hodonín) 1979, rkp., 5 s.
Text pověsti o záchraně milotického hraběte z tureckého zajetí.
Rekonstrukce vraždy lichtenštejnského poddaného O. Březky roku 1695.
- 649) ŠŤASTNÝ, Václav
Rod pánů z Moravan.
Milotice (okr. Hodonín) 1990, rkp., 3 s.
Nástin historie rodu ve 14. a 15. století.
- 650) ŠŤASTNÝ, Václav
Rodové znaky na milotickém zámku.
Milotice (okr. Hodonín) 1979, rkp., 2 s.
Charakteristiky erbů držitelů milotického panství.
- 651) ŠŤASTNÝ, Václav
Rubáč.

Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 2 s.
Součást ženského lidového oděvu z 2. pol. 19. století.

- 652) ŠŤASTNÝ, Václav
Různá rčení a příměry z Milotic.
Milotice (okr. Hodonín) 1980, rkp., 4 s.
Příklady lokálních pranostik, přísloví a rčení. Zapsáno v nářečí.
- 653) ŠŤASTNÝ, Václav
Říkání při otloukání vrbové pišfalky.
Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 1 s.
Texty pořekadel.
- 654) ŠŤASTNÝ, Václav
"Sirotci".
Milotice (okr. Hodonín) 1990, rkp., 4 s.
Situace sirotek na milotickém panství v 17. století.
- 655) ŠŤASTNÝ, Václav
Starobylá práva Vacenovic.
Milotice (okr. Hodonín) 1979, rkp., 3 s.
Změny v držbě pozemků od 16. století.
- 656) ŠŤASTNÝ, Václav
"Svatební rúcha".
Milotice (okr. Hodonín) 1980, rkp., 5 s.
Popis svatebního oděvu snoubenců a členů svatebního doprovodu v minulosti a současnosti.
- 657) ŠŤASTNÝ, Václav
To milocké Náklo.
Milotice (okr. Hodonín) 1984, rkp., 3 s.
Historie parcely na katastru obce Ratíškovice.
- 658) ŠŤASTNÝ, Václav
Turecké šátky.
Milotice (okr. Hodonín) 1977, rkp., 3 s.
Zavádění průmyslově vyráběných šátků v ženském lidovém oděvu v 2. polovině 19. století.
- 659) ŠŤASTNÝ, Václav
Ukolébavky z Milotic. Dětské písně z Milotic.

Milotice (okr. Hodonín) 1977, rkp., 2 s.
Texty a notový zápis skladeb.

660) ŠŤASTNÝ, Václav

Úleva.

Milotice (okr. Hodonín) 1982, rkp., 3 s.
Dětská práce v letech 1914 - 1918.

661) ŠŤASTNÝ, Václav

Úprava "Kopců" v Miloticích.

Milotice (okr. Hodonín) 1990, rkp., 2 s.
Popis rekultivace půdy.

662) ŠŤASTNÝ, Václav

Z dožínkového projevu z roku 1979. Žádost mladců z roku 1810.

Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 2 s.
Sklizeň obilí v 19.stol. Opis žádosti mladců k vrchnosti.

663) ŠŤASTNÝ, Václav

Zajímavosti z urbářů.

Milotice (okr. Hodonín) 1990, rkp., 5 s.
Excerpce seznamu držitelů grunt a popis jejich poddanských povinností z 16. - 18. století.

664) ŠŤASTNÝ, Václav

Zrušení roboty.

Milotice (okr. Hodonín) 1981, rkp., 3 s.
Historie robotních povinností na milotickém panství v letech 1631 - 1848.

665) ŠŤASTNÝ, Václav

Žalo děvče, žalo trávu...

Milotice (okr. Hodonín) 1984, rkp., 3 s.
Popis pracovního postupu, terminologie pracovního nářadí text pracovní písně.

666) ŠŤEPÁNEK, Václav

Bitva tří císařů u Slavkova 1805 - 1910

Jiříkovice (okr. Brno-venkov) 1991, rkp., 1 s., 4 obr.
Charakteristika a dokumentace historické události.

- 667) ŠTĚPKA, Josef
Některé humorky z Kromiky JUC. Štěpky.
Praha, b.v., 37 s.
Charakteristika způsobu života a kultury obyvatel obce Kozojídky, okr. Hodonín, na konci 19. a v 1. pol. 20. stol. Zapsáno v nářečí.
- 668) ŠTĚPKA, Josef
Osnova (obsah statí) kroniky újezda Hroznová Lhota okr. Hodonín.
Praha, b.v., rkp., 2 s.
- 669) ŠTĚPKA, Josef
Program slovácké svatby.
Praha, b.v., rkp., 4 s.
Popis svatby realizované jako scénická rekonstrukce při příležitosti 600. výročí založení obce Hroznová Lhota, okr. Hodonín.
- 670) ŠVEHLÍK, M.
Historie prvních bánonských studentů.
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště), 1990, rkp., 3 s.
Charakteristiky významných rodáků, posluchačů gymnázia v Uherském Brodě v 1. polovině 20. století.
- 671) ŠVEHLÍK, M.
Historie uherskobrodských Židů.
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště), 1990, rkp., 2 s.
Charakteristika židovské komunity v letech 1650 - 1941.
- 672) ŠVEHLÍK, M.
Luhačovický osvětový mučedník.
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště), 1990, rkp., 2 s.
Biografie lokálního osvětového pracovníka Jana Zatloukala.
- 673) ŠVEHLÍK, M.
Téměř 100 let pivovaru v Uherském Brodě.
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště), 1990, rkp., 2 s.
Geneze pivovarnictví v roce 1614, výrobní sortiment, odbytové podmínky.
- 674) ŠVEHLÍK, M.
Vzpomínání na spisovatele Josefa Adamce.
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště), 1990, rkp., 2 s.
Biografie.

- 675) ŠVENĚK, Oldřich
(Humorné příběhy ze života obyvatel jihomoravské vesnice na konci 19. a v první polovině 20. století).
Dubňany (okr. Hodonín) 1991, rkp., 80 s.
Zapsáno v nářečí.
- 676) THOMAYER, Josef
Kaple sv. Prokopa na Peci pod Čerchovem - historie.
Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice) 1991, rkp., 17s., 2obr.
Opis textu zakládající listiny objektu z roku 1905.
- 677) THOMAYER, Josef
Stručný životopis.
Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice) 1991, rkp., 2 s.
Autobiografie dopisovatele Národopisné společnosti.
- 678) THOMAYER, Josef
Škola v Peci pod Čerchovem.
Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice) 1991, rkp., 13 s, 1 obr.
Historie školy z let 1896 - 1976.
- 679) TICHÁNEK, František
(Fotografie expozice vlastivědného muzea v Bozkově, okr. Semily).
Bozkov (okr. Semily) 1960, rkp., 2 obr.
- 680) TICHÁNEK, František
Jak se u nás rybařilo.
Bozkov (okr. Semily) 5 s.
Popis pracovního postupu při rybaření na konci 19. a v 1. polovině 20. století.
- 681) TICHÁNEK, František
O křesadlech a loučích.
Bozkov (okr. Semily) 1962, rkp., 2 s.
Popis způsobů osvětlení v 2.pol. 19. a na počátku 20. století.
- 682) TICHÁNEK, František
Vodník.
Bozkov (okr. Semily) 1961, rkp., 2 s.
Pověst.

- 683) TICHÁNEK, František
Všelijaký šprky a přitrefuňky z naší vobce a okolí.
Bozkov (okr. Semily) 1960, rkp., 4 s.
Humorné příběhy. Zapsáno v nářečí.
- 684) TICHÁNEK, František
(Ze zpěvníku vesnického hudebníka).
Bozkov (okr. Semily) 1965, rkp., 6 s.
Hudební repertoár z 1. poloviny 20. století.
- 685) TOULOVÁ, Růžena
(Výučný list tesařského pomocníka z roku 1922).
Křivosoudov (okr. Benešov) b.v., 1 s.
Kopie.
- 686) TRACHTA, Václav
Děvčátko s kočárkem.
Heřmaničky (okr. Benešov) 1973, rkp., 1 s., 1 obr.
Fotografie z konce 19. století.
- 687) TŘÍSKA, Vladimír
(Hračkářská tradice ve Skašově, okr. Plzeň-jih).
Petrovice (okr. Klatovy) 1987, rkp., 10 s.
Excerpce dobového tisku k tématu.
- 688) TŘÍSKA, Vladimír
Kulturní počátky Měčina a okolí. Historické vyličení začátku škol a užívání písma, pro zanechání prvních písemných dokladů.
Petrovice (okr. Klatovy) 1988, rkp., 14 s.
- 689) TŘÍSKA, Vladimír
Následky povodně 16.5.1989.
Petrovice (okr. Klatovy) 1989, rkp., 2 s.
Popis živelné pohromy.
- 690) TŘÍSKA, Vladimír
Pivovarnictví.
Petrovice (okr. Klatovy) 1987, rkp., 3 s.
Historie oboru na teritoriu Přeštického politického okresu.

- 691) TRÍSKA, Vladimír
Pošumaví. Pošumavský kraj. Pošumavské nářečí. Pošumavský slovníček.
Petrovice (okr. Klatovy) 1990, rkp., 9 s.
Excerpce publikace A. Marčana a A. Šlégl: Politický okres přeštický. Přeštice 1905.
- 692) TRÍSKA, Vladimír
Vykrádání kostelů a kaplí v okrese Klatovy.
Petrovice (okr. Klatovy) 1991, rkp., 2 s.
Excerpce "Klatovska", týdeníku OÚ Klatovy z 10. 8. - 4. 1. 1991 k tématu.
- 693) TUREK, Jakub
Můj stručný životopis.
Žitná (okr. Prachatice) 1963, rkp., 2 s.
Autobiografie dopisovatele Národopisné společnosti.
- 694) TVRDOŇ, František
Vývěsní štít se sv. Kryšpínem.
Olomouc b.v., 2 s.
Text pověsti.
- 695) ULLRICH, Jiří
Ach, noviny převeselé... Koleda ze starého Brodu od paní Dívové, která zemřela ve stáří takřka 100 let.
Železný Brod (okr. Jablonec n/Nisou) 1986, rkp., 2 s.
Text vánočních koled z 2. poloviny 19. století.
- 696) ULLRICH, Jiří
Výpis z kroniky Umlaufovy, týkající se města Železného Brodu.
Železný Brod (okr. Jablonec n/Nisou) 1991, rkp., 3 s.
Komparace životního stylu obyvatel města v 1. a 2. pol. 20. stol.
- 697) VACULÍK, František
(Historie a současnost obce Kobylá nad Vidnavkou, okr. Šumperk ve fotografiích).
Kobylá n/Vidnavkou (okr. Šumperk) 1965, rkp., 2s., 34 obr.
Popis architektonických prvků, přírodních a společenských specifik.

- 698) VACULÍK, František
(Historie obce Kobylá nad Vidnavkou, okres Šumperk ve fotografiích).
Kobylá n/Vidnavkou (okr. Šumperk) 1961, rkp., 1s.,5 obr
Dokumentace architektonických prvků z roku 1959.
- 699) VALA, Inocenc
Čarodějnice. Podvržené děti.
Vážany (okr. Vyškov) 1962, rkp., 4 s.
Popis čarodějnických praktik.
- 700) VALA, Inocenc
Jak tetička Hořavka vekládala o hastrmanech.
Vážany (okr. Vyškov) 1963, rkp., 2 s.
Pověst. Zapsáno v nářečí.
- 701) VALA, Inocenc
Ostatky ve Vážanech u Vyškova.
Vážany (okr. Vyškov) 1964, rkp., 10 s.
Popis masopustní obchůzky z roku 1890.
- 702) VALA, Inocenc
Prosba o úrodu - lidový obyčej na den sv. Matěje.
Vážany (okr. Vyškov) 1962, rkp., 1 s.
Popis výročního zvyku z 1. poloviny 20. století.
- 703) VALA, Inocenc
Zánik soustružnictví perleti ve Vážanech u Vyškova.
Vážany (okr. Vyškov) 1964, rkp., 3 s.
Geneze výrobního odvětví, pracovní síly, materiál, nářadí, popis pracovního postupu.
- 704) VALA, Inocenc
Ze zajímavostí a pověr na dědině.
Vážany (okr. Vyškov) 1962, rkp., 3 s.
Popis pověrečných praktik spojených s narozením dítěte a kmo-trovstvím v 2. pol. 19. a 1. pol. 20. století.
- 705) VAŠMUCIUS, Antonín
(Excerptce gruntovní knihy města Kralovic 1622-1666).

Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1959, rkp., 6 s.
Převody movitého a nemovitého majetku.

706) VAŠMUCIUS, Antonín

(Farská stodola v Kralovicích, okr. Rakovník z roku 1680).
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1982, rkp., 2 s.
Popis objektu.

707) VAŠMUCIUS, Antonín

Jak se žilo na vsi. Ze zápisků Josefy Víškové, rozené Fakanové, dne 21.3.1900 v Lednici z Plzně.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1978, rkp., 12 s.
Dětské hry, dětská práce. Chov husí. Přání k svátku. Pečení chleba. Žně. Výmlat. Podzim na vsi. Přípravy na vánoce.

708) VAŠMUCIUS, Antonín

Model nízkých pracovních bot a vysokých holínek.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1959, rkp., 2 s., 3 obr.
Popis a střih obuvi.

709) VAŠMUCIUS, Antonín

Soupis obyvatel města Manětína z roku 1718.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1960, rkp., 3 s.

710) VAŠMUCIUS, Antonín

Stromořadí.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1960, rkp., 3 s.
Historie vysazování okrasných stromů na panství kláštera v Plasích.

711) VAŠMUCIUS, Antonín

Stručné dějiny vsi Potvorova z let 1848 - 1813. Podle Josefa Vašmuciuse výtahů z gruntovních knih a farní kroniky vsi Potvorova.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1960, rkp., 15 s.
Charakteristika hospodářských a sociálních poměrů.

712) VAŠMUCIUS, Antonín

Trest pekelný.
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1982, rkp., 8 s.
Pohádka.

- 713) VAŠMUCIUS, Antonín
(Truhlářská výroba židlí a lavic).
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1960, rkp., 3 s., 1 obr.
Popis pracovního postupu z konce 19. a 1. pol. 20. stol.
- 714) VAŠMUCIUS, Antonín
(Truhly na obilí).
Kralovice (okr. Plzeň-sever) 1958, rkp., 1 s., 1 obr.
Dokumentace.
- 715) VAŠMUCIUS, Antonín
(Způsoby uskladnění obilí v jižních Čechách na konci 19. a v první polovině 20. století).
Kralovice (okr. Plzeň-sever) b.v., rkp., 2 s.
Dokumentace.
- 716) VEČERNÍK, Jaroslav
(Vlastivědné příspěvky).
Stará Ves (okr. Semily) 1990, rkp., 11 s.
Domovní přívlastky. Reakce lokální komunity na atentát na následníka trůnu v Sarajevě. Vánoce v letech 1909 - 1924. Vojenská přísaha z roku 1927. Náboženský život na Semilsku na přelomu 19. a 20. století. Mariánské poutní místo Bozkov. Vzpomínky na 1. sv. válku. Lid. pověsti a zkazky ze Semilsku. Slovensko 1938, národnostní projevy.
- 717) VESECKÁ, Alena
Borkování.
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1981, rkp., 1 s.
Popis pracovního postupu při výrobě cihel z rašeliny na topení.
- 718) VESECKÁ, Alena
(Nářadí z domácností a hospodářské inventáře rolnických usedlostí ve Vyskytné, okres Pelhřimov).
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1982, 24 obr.
Dokumentace.
- 719) VESECKÁ, Alena
Obchody.
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1982, rkp., 2 s., 2 obr.
Sortiment obchodu s nádobím v 1. polovině 20. století v obci Vyskytná, okres Pelhřimov.

- 720) VESECKÁ, Alena
Pověsti mého kraje.
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1985, rkp., 17 s.
Texty.
- 721) VESECKÁ, Alena
V. Fiala: Rytíř Vesecký v povídce Aloise Jiráska.
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1989, rkp., 9 s., 1 obr.
Genealogie rodu Veseckých.
- 722) VESECKÁ, Alena
Vůně domova. Malá kronika rodiny Veseckých z Velkého Ježova.
Vyskytná (okr. Pelhřimov) 1988, rkp., 32 s., 11 obr.
Genealogie rodu.
- 723) VLACH, Jaroslav
Organizační zprávy vlastivědného kroužku při Kulturním klubu MNV v Žarošovicích.
Žarošice (okr. Hodonín) 1976, rkp., 8 s., 1 obr.
- 724) VLACH, Jaroslav
Vlastivědné Žarošovice 1976.
Žarošice (okr. Hodonín) 1976, rkp., 4 s. Program slavnosti.
- 725) VLČEK, J.
Vyprávění Anežky Kučerové z Pavlova u Velkého Mezříče.
Velké Mezříččí (okr. Žďár n/Sázavou) 1956, rkp., 1 s.
Zápis lidových pověr z 1. poloviny 20. století.
- 726) VOKURKA, Josef
(Z inventáře rolnického hospodářství na konci 19. a v 1. polovině 20. století).
Hvozdec (okr. Beroun) 1978, rkp., 3 s.
Popis trakařů, brzdy vozu "čuby", obráběcí stolice "dědka", lisu na tvaroh a dřevěného svěráku "klemy".
- 727) VOLAVKA, Josef
Elektrárny na Lužnici ve mlýnech.
Slavňovice (okr. Tábor) 1993, rkp., 2 s.
Výstavba elektrárny na vodním toku v obci Stádlec, okr. Tábor, v roce 1912.

- 728) VOLAVKA, Josef
Mějte úctu k lidem dobré vůle i k našim velikanům.
Slavňovice (okr. Tábor) 1992, rkp., 1 s.
Biografie ing. Jana Křížíka.
- 729) VOLAVKA, Josef
Naše zvonice. Kaplička ve Slavňovicích.
Slavňovice (okr. Tábor) 1992, rkp., 1 s., 1 obr.
Text básně. Dokumentace objektu.
- 730) VOLAVKA, Josef
Něco o plavecké hospodě u Vltavy na Žďákově u zámku Orlika.
Slavňovice (okr. Tábor) 1990, rkp., 3 s., 1 obr.
Popis způsobu života plavců v 2. pol. 19. a v první pol. 20. století.
- 731) VOLAVKA, Josef
Několik poznámek ze života našich dědů, pradědů, babiček a prababiček, kteří zde žili před námi v minulém století.
Slavňovice (okr. Tábor) 1990, rkp., 2 s.
Charakteristika hospodářských a společenských poměrů.
- 732) VOLAVKA, Josef
Příběh z první světové války.
Slavňovice (okr. Tábor) 1992, rkp., 2 s.
Odvody branců do kasáren. Humorka.
- 733) VOLAVKA, Josef
Špitál.
Slavňovice (okr. Tábor) 1992, rkp., 1 s.
Založení ústavu chudých a práce neschopných roku 1762 v Milevsku.
- 734) VOLAVKA, Josef
(Z historie obce Stádléc, okres Tábor).
Slavňovice (okr. Tábor) 1992, rkp., 2 s., 1 obr.
Charakteristika životních osudů rodiny Křížíkovy.
- 735) VOREL, Otakar
(Fotografie obytné a hospodářské části rolnické usedlosti v osadě Bohuliby č.2, okres Praha-západ z konce 19. století).

Petrov u Prahy (okr. Praha-západ) 1970, rkp., 6 s.
Dokumentace objektů.

736) VOREL, Otakar

Fotografie rolnických usedlostí kapličky z konce 19. století v osadě Sázava, okres Praha-západ).

Petrov u Prahy (okr. Praha-západ) 1971, 1 s., 3 obr.

737) VYMĚTALÍK, Josef

Fotografie letce čet. asp. Vymětalíka, zemřelého v březnu 1939 před německou okupací s vojenskými poctami a místními zvyky.

Hlinsko (okr. Přerov) 1981, 9 obr.

Dokumentace.

738) VYMĚTALÍK, Josef

Pověsti, které jsem slyšával vyprávěti od starých lidí v našem okolí. Pověsti o Tatarech. Švédové v našem kraji.

Hlinsko (okr. Přerov) 1968, rkp., 2 s.

Texty.

739) VYMĚTALÍK, Josef

Vodění medvěda dnes.

Hlinsko (okr. Přerov) 1978, rkp., 1 s., 4 obr.

Dokumentace masopustní obchůzky z roku 1978.

740) WANDENBURG, Udo

Od minulosti k přítomnosti.

Hlučín (okr. Opava) 1986, rkp., 6 s.

Charakteristika politických, hospodářských a společenských poměrů na Hlučínsku do roku 1948.

741) WANDENBURG, Udo

Tradiční hlučínská svatba. Svatební zvyky, zvyklosti a pověry před r. 1900.

Hlučín (okr. Opava) 1991, rkp., 6 s. Popis svatebního obřadu z 2. poloviny 19. století.

742) WILHELM, Rudolf

Šebetovská pouť.

Šebetov (okr. Blansko) 1982, rkp., 2 s.

Vzpomínkové vyprávění o průběhu slavnosti na konci 19. a v 1. polovině 20. století.

- 743) ZAHRADNÍK, Jan
Dotazník ke kartografování lidového stavitelství v Československu.
Ouběnice (okr. Benešov) 1972, rkp., 109 s., 5 obr.
- 744) ZBOŘIL, Karel
Lidoví doktoři.
Moravany (okr. Hodonín) 1991, rkp., 1 s.
Popis léčebných praktik na konci 19. a v 1. polovině 20. století.
- 745) ZBOŘIL, Karel
Odevzdací listiny a kvitance.
Moravany (okr. Hodonín) 1990, rkp., 7 s.
Kopie listin dokladujících pohyb movitého a nemovitého majetku na konci 19. století v působnosti c.k. okresního soudu v Kyjově.
- 746) ZBOŘIL, Karel
Starý Velehrad. Popisuje Vavřinec Sigmund, farář ve Stupavě.
Moravany (okr. Hodonín) 1990, rkp., 12 s.
Studie.
- 747) ZBOŘIL, Karel
Větrný mlýn v Moravanech.
Moravany (okr. Hodonín) 1984, rkp., 3 s., 11 obr.
Dokumentace objektu založeného roku 1824.
- 748) ZBOŘIL, Karel
Významní zpěváci z Moravan.
Moravany (okr. Hodonín) 1991, rkp., 2 s.
Repertoár písní.
- 749) ZBOŘIL, Karel
Zjištění pobytu chodského rodáka Anděla.
Moravany (okr. Hodonín) 1989, rkp., 3 s.
Rekonstrukce životních osudů.
- 750) ZRŮBEK, Rudolf
Barvířská knížka soukenického mistra Antona.
Rychnov nad Kněžnou 1975, rkp., 2 s.
Charakteristika barvířských receptur z počátku 19. stol.

- 751) ŽÁK, František
Výpis z rodinné kroniky.
Kamenice (okr. Jihlava) 1989, rkp., 3 s.
Život a práce ve mlýně na konci 19. a v 1. pol. 20. stol.
- 752) ŽALMAN, Josef
A. Beneš: Pravěk manětínska.
Vlastivědné muzeum v Manětíně 1970, 4 s.
Separát studie.
- 753) ŽALMAN, Josef
J. Pech: Manětínsko. Vymezení a geologická charakteristika.
Kruh přátel Manětínska 1972, 5 s.
Separát studie.
- 754) ŽROUT, Josef
(Pěstování a zpracování lnu v Trstěnicích a okolí v 2. polovině 19. století).
Trstěnice (okr. Svitavy) b.v., rkp., 6 s.
Popis pracovního postupu.

Odevzdáno 3. listopadu 1993.

Zápis o jednání valného shromáždění Národopisné společnosti,
konaného ve dnech 22. - 23. září 1993 v Hlinsku.

JAN ŠŤOVÍČEK, Praha

Místo jednání: hotel Styl, Hlinsko v Čechách

Doba jednání: 22. - 23. září 1993

Jednání řídil: PhDr. Josef Kandert, CSc.,
předseda Národopisné společnosti.

A) První den jednání - středa 22. 9. 1993.

1. Zahájení jednání:

Valné shromáždění Národopisné společnosti (dále pouze NS) bylo zahájeno 22. 9. 1993 ve 13:00 hodin předsedou Společnosti J. Kanderem. Vzhledem k volbám výboru byla zvolena volební komise a dále zapisovatel. Protože počet členů Společnosti přítomných na valném shromáždění nepostačoval (nebyla potřebná nadpoloviční většina), bylo jednání v souladu se stanovami odročeno o 1 hodinu.

2. Přerušené jednání bylo obnoveno ve 14:00 hodin J. Kanderem, aby pokračovalo v následujícím pořadí:

1) Zpráva o činnosti NS při ČSAV za léta 1990 - 1993.

referoval J. Kandert.

a) informace o současném stavu Společnosti, jejích materiálních podmínkách a proměnách (zrušení sekretariátu, apod.):

b) dotace:

c) Národopisný věstník a další ediční a vědecká činnost:

d) dopisovatelé a dotazníky (potřeba obnovy a rozšíření dopisovatelské sítě):

e) spolupráce s jinými institucemi a společnostmi:

f) příprava oslav jubilea Národopisné výstavy československé 1895, apod.

2) Zpráva o hospodaření NS za období 1990 - 1993.

v zastoupení dr. Kubečkové referoval dr. Válka.

3) Zpráva revizní komise.

referoval dr. Bureš.

Revizní komise shledala hospodaření Společnosti v pořádku.

4) Diskuse k předneseným zprávám.

Podstatné připomínky nebyly.

5) Valné shromáždění NS vyjádřilo hlasováním se všemi přednesenými zprávami svůj souhlas.

Odstupujícímu výboru NS bylo uděleno absolutorium.

Poté následovaly volby výboru a předsedy NS.

6) Volby hlavního výboru NS.

Volby členů vládního výboru byly tajné (pomocí hlasovacích lístků). Kandidátka navržená hlavním výborem (11 členů) byla doplněna o další osoby z pléna (3 členové). Výsledek voleb byl oznámen předsedou volební komise dr. Frolcem. Valnému shromáždění bylo přítomno 55 účastníků, voleb se zúčastnilo 48 členů.

Ve volbách při valném shromáždění 22.9.1993 bylo zvoleno celkem 11 členů hlavního výboru, a to:

- 1) **Ilona Vojancová** - 45 hlasů
- 2) **Jan Krist** - 41 hlasů
- 3) **Jiřina Langhammerová** - 40 hlasů
- 4) **Jiřina Veselská** - 40 hlasů
- 5) **Josef Kandert** - 39 hlasů
- 6) **Miroslav Válka** - 37 hlasů
- 7) **Vanda Jiříkovská** - 35 hlasů
- 8) **Zdena Lenderová** - 34 hlasů
- 9) **Pavel Bureš** - 32 hlasů
- 10) **Miloš Melzer** - 32 hlasů
- 11) **Miloš Tomandl** - 31 hlasů.

Tři kandidáti ve volbách neprošli, a to:

- 12) **Hana Dvořáková** - 27 hlasů
- 13) **Hana Černá** - 23 hlasů
- 14) **Josef Beneš** - 18 hlasů.

7) Volba předsedy NS.

Valné shromáždění NS konané 22.9.1993 v Hlinsku dále tajně (pomocí hlasovacích lístků) volilo předsedu NS. Voleb se zúčastnilo celkem 48 členů. Ve volbách bylo odevzdáno celkem 47 platných hlasovacích lístků (1 hlasovací lístek byl neplatný).

Výsledek volby: předsedou NS se stal **Josef Kandert**, který obdržel 21 hlasů. Ostatními kandidáty byli: J. Krist - 1 hlas, M. Tomandl - 1 hlas, V. Jiříkovská - 3 hlasy, I. Vojancová - 4 hlasy, J. Langhammerová - 7 hlasů, M. Melzer - 8 hlasů.

8) Zprávy J. Langhammerové o stavu příprav české části jubilejních akcí Národopisné výstavy 1995.

J. Langhammerová (národopisné oddělení Národního muzea v Praze) informovala přítomné členy o původní koncepci oslav i současném stavu oslav 100. výročí Národopisné výstavy československé v Čechách. Pro toto jubileum byla vytvořena komise složená z cca 20 odborníků pracujících v muzeích, ale i ze zástupců dalších zainteresovaných institucí. J. Langhammerová zdůraznila, že těžiště jubilejních akcí bude spočívat na muzeích, kde také pracuje většina regionálních etnografů. Poté informovala podle jednotlivých regionů (muzeí) o proponovaných akcích, které jsou rozloženy na celé údobí 1993 - 1995 (v souladu s původními akcemi kolem Národopisné výstavy československé). Centrem pozornosti je rok 1995, kdy se bude konat velká národopisná výstava v Národním muzeu a další doprovodné akce v Praze. Na akcích by se měla podílet zejména muzea: Domažlice, Klatovy, Plzeň, Ústí nad Labem (Zubrnice), Turnov, Hlinsko (Veselý kopec), Mladá Boleslav, Poděbrady (Přerov nad Labem), Roztoky, Strakonice, Praha. Národopisné oddělení Národního muzea uspořádá výstavu v hlavní budově muzea, jíž doprovodí folklorní část oslav, pořádaných na Žofíně. Součástí oslav bude vědecká konference, kterou připraví NS ve spolupráci s etnologickými katedrami a ústavu Akademie věd v roce 1994 nebo 1995. (pozn. redakce: konference se uskuteční na konci června 1994 v rámci Pražského kongresu americké Společnosti věd a umění v prostorách ČVUT). Od původní celonárodní národopisné výstavy, která byla proponována do výstavního paláce U Hybernů, bylo z finančních důvodů upuštěno.

9) Zpráva přípravné komise moravskoslezské části jubilejních akcí Národopisné výstavy 1995.

Zprávu připravil dr. M. Melzer, přečetl ji dr. M. Válka.

Zpráva M. Melzera informovala o pracovních jednáních a schůzích zainteresovaných muzeí i dalších účastníků jubilejních oslav, pořádaných na Moravě a ve Slezsku u příležitosti 100. výročí Národopis-

né výstavy československé. Akce by měly být koncentrovány na zemskou národopisnou výstavu v roce 1995, která proběhne v Brně. M. Melzer informoval o přípravách této výstavy a o jejím charakteru. Přípravný výbor zemské výstavy byl ustanoven v lednu 1992, koncepce výstavy se vyjasnila následně, scénář by měl být hotov v září tohoto roku. V referátu M. Melzera byl naznačen i vztah k regionům a jejich podíl na národopisném dění kolem akcí roku 1995.

10) Informace zástupkyně Slovenské NS

o soudobém národopisném dění na Slovensku.

referovala dr. Z. Beňušková.

Zástupkyně slovenských etnografů zároveň tlumočila pozdravy členů Slovenské NS při AV ČR a jejich záměr udržet dosavadní kontakty.

11) Informace zástupce ministerstva kultury ČR M. Melzera

se soustředily na připravované jubilejní akce kolem oslav 100. výročí Národopisné výstavy československé. M. Melzer zdůraznil podporu ministerstva ČR, spíše morální než hmotnou. Upozornil na možnost požádat grantovou agenturu ČR o finanční příspěví.

12) Diskuse k předneseným zprávám.

V diskusi vystoupilo několik členů společnosti s drobnějšími připomínkami. J. Kandert poukázal na problémy grantů. J. Langhammerová moravským kolegům popsala plánovanou národopisnou výstavu v Praze, která se bude konat v Národním muzeu, a jež bude instalována ze sbírkových předmětů národopisného oddělení muzea (zvláště těch, které byly prezentovány na Národopisné výstavě československé v roce 1895). Dr. Lososová diskutovala o formách propagace jubilejních akcí.

Jednání 1. dne valného shromáždění NS bylo ukončeno v 18:30 hodin.

B) Druhý den jednání - čtvrtek 23. 9. 1993.

Jednání probíhalo od 9:00 do 11:00 hodin v sále hotelu Styl. Jednání řídil J. Kandert.

1) Návrh nových stanov NS.

referoval J. Kandert.

Přítomní členové byli seznámeni s novou redakcí upravených stanov, schválených valným shromážděním NS v roce 1990 v Boskovicích. Na této práci má největší zásluhu zesnulý prof. dr. Oldřich Sirovátka. S novou redakcí přítomní členové NS vyslovili souhlas.

2) Změna názvu členského časopisu .

Přítomní členové jednomyslně schválili změnu názvu Národopisného věstníku československého na "Národopisný věstník".

3) Návrh čestného členství NS.

Přítomní členové jednomyslně přijali za čestné členy NS čtyři kolegy:

dr. Alenu Plessingerovou, CSc.

dr. Soňu Švecovou, CSc.

dr. Antonína Satkeho, CSc.

dr. Josefa Vařeku, DrSc.

4) Zprávy odborných komisí.

1) Komise pro národopisná muzea v přírodě.

referoval J. Langer.

J. Langer informoval o roli muzeí v přírodě (dále pouze mvp) v Asociace muzeí a galerií, o připravované transformaci a úloze mvp. Upozornil na to, že některá mvp jsou ve správě památkové péče,

a že by bylo žádoucí, aby zástupci těchto muzeí také pracovali v příslušné sekci Asociace muzeí a galerií, která by měla sdružit všechna mvp.

2) Komise pro výzkum města.

připravila dr. M. Turková, referoval J. Kandert.

3) Folkloristické komise (komise pro lidový tanec, apod.).

Zprávy o činnosti nebyly podány - zástupci komisí nebyli přítomni.

4) Komise pro dopisovatele NS.

referoval M. Tomandl.

M. Tomandl informoval o činnosti komise i jednotlivých dopisovatelů, o potřebě rozšířit a obnovit síť dopisovatelů, vyzdvihl potřebnost a význam dotazníků.

5) Komise pro lidové obyčeje.

Základní informace podali přítomní členové z pléna.

6) Komise pro lidové umění.

Činnost komise t.č. ustala a nepodařilo se ji obnovit.

7) Komise pro lidové stavitelství.

Základní informace podali přítomní členové z pléna.

8) Komise propagační.

referovala J. Langhammerová.

Komise t.č. nepracuje, J. Langhammerová je zaneprázdněna přípravou jubilejní Národopisné výstavy.

5) Diskuse.

Diskuse se soustředila na zprávy jednotlivých komisí, zvláště na problematiku lidové architektury (dr. Kovářů poukázala na potřebu ochrany lidové architektury in situ). Dále se diskutovalo o problematice národopisného muzejnictví a o otázkách organizace muzejní práce.

6) Závěrečné usnesení.

Usnesení bylo předneseno na závěr zasedání předsedou NS J. Kandertem a bylo přítomnými členy jednohlasně přijato.

KALENDÁRIUM NÁRODOPISNÝCH AKCÍ V ROCE 1994.

LEDEN

"Hračky našich předků", výstava v Chebu zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, leden.

"Žena a móda (150 let ženského odívání v Plzni)", výstava v Rokycanech zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, leden.

"Ze života zapadlých vlastenců", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 4.1., dr. Jiří Chvojka.

"Žena v domácnosti a muž na lovu či naopak", výstava v Náprstkově muzeu (k Roku rodiny), Praha, 19.1. - 18.4.

"Každá žena pořádná...", výstava v Etnografickém ústavu MZM, Brno, končí 30.1.

"Lidové masky české zimy", výstava v Lobkovickém paláci NM, Praha, ze sbírek Národopisného odd. NM, končí 27.2.

"Miloš Malina a jeho svět", výstava ve Středočeském muzeu, Rostoky u Prahy, končí 28.3.

"Porodila dítě Panna (České, moravské a zámořské betlémy)", výstava v Muzeu J.A.Komenského, Uherský Brod, končí 28.2.

"Vějíře ze sbírek Národního muzea", výstava v Muzeu J. A. Komenského, Uherský Brod, 21.1. - 30.4.

ÚNOR

- "Drobná sakrální architektura na území středních Čech", výstava v MM v Říčanech, 1.2. - 27.3., převzato ze Středočeského muzea.
- "Pletení na dvou jehlicích", praktická lekce v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 1.2., Anna Pikartová.
- "Svět tibetského buddhismu", výstava fotografií v OVM Šumperk, 3.2. - 17.4.
- "Už máte vypálené?", výstava v Etnografickém ústavu MZM, Brno, 9.2. - 28.2.
- "Mariánská plastika na severní Moravě - AVE MARIA", výstava v OVM Šumperk, 10.2. - 27.3.
- "Mariánský kult na severní Moravě", přednáška v OVM Šumperk, 10.2., lektor z řádu dominikánů.
- "Fašank 1994 - 8. ročník festivalu masopustních tradic", Strání, 11. - 12.2.
- "Masopust", pořad ve Valašském muzeu v přírodě, Rožnov p.Radh., 13.2.
- "Každá žena pořádná...", výstava v Lobkovickém paláci NM v Praze, 18.2. - 27.3., převzato z Etnografického ústavu MZM
- "Lidový šperk", výstava v Blovicích zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, únor až březen.
- "Hračky našich předků", výstava v Sokolově zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, únor až březen.
- "Počátky sklářství na Domažlicku", přednáška v Chodském muzeu, Domažlice, s.d.

BŘEZEN

- "Ze života našich předků", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 1.3., dr. Jiří Chvojka.
- "Grafika 16. a 17. století ze sbírek zámku v Buchlovicích", výstava v Muzeu J. A. Komenského, Uherský Brod, 3.3. - 24.4.
- "Jan Eskymo Wenzl", výstava v Mohelnici, 3.3. - 14.5., ze sbírek Náprstkova muzea.
- "Tvůrci hrobů egyptských králů", výstava v Etnografickém ústavu MZM, Brno, 10.3. - 1.5., převzato z Náprstkova muzea.
- "Keramika na Těšínsku", výstava na zámku v Karviné-Fryštátě, 15.3. - 26.6.
- "Jak vypadal starý Náchod", přednáška v OM Náchod, 16.3., O.Šafář.
- "Velikonoce", předvádění lidové výroby (kraslice, keramika, výšivka, sláma, proutí), Slovácké muzeum, Uherské Hradiště, 24.3. - 30.3.
- "Velikonoce", výstava v Muzeu J.A.Komenského, Uherský Brod, 24.3. - 10.4.
- "Svět pohlednic", výstava v MM v Brně - Měnínská brána, 28.3. - 8.5.
- "Grafické a malířské pohledy Náchoda do roku 1900", výstava v OM Náchod, březen - duben.
- "Obrazy s národopisnou tematikou", výstava v Chodském muzeu, Domažlice, březen - duben.
- "Humpolec na starých fotografiích", výstava v Muzeu dr. Aleše Hrdličky, Humpolec, březen - duben.
- "Výtvarné umění na Chodsku v letech 1870 - 1940", přednáška v Chodském muzeu, Domažlice, s.d.

DUBEN

- "Jaro na vsi", výstava ve skanzenu, Přerov n.L., 1.4. - 9.5.
- "Velikonoční jarmark", ve skanzenu Hlinsko-Betlém, 2.4. - 3.4.
- "Velikonoc nám nastala", výstava ve skanzenu Hlinsko-Betlém, 2.4. - 10.4.
- "Velikonoce", pořad ve Valašském muzeu v přírodě, Rožnov p.Radh., 3.4.
- "Velikonoční zvyky a obyčeje", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 5.4., členky Národopisného kroužku.
- "Vynášení smrti", vystoupení souboru Vysočánek, skanzen Veselý Kopec, 16.4.
- "Čínský lidový dřevorez", výstava v Náprstkově muzeu, 20.4. - 7.8.
- "Velikonoce", výstava v Muzeu J. A. Komenského, Uherský Brod, 24.3. - 10.4.
- "Masky jarního novoročí", výstava ve Slováckém muzeu, Uherské Hradiště, 28.4. - 12.6.
- "Krušnohorské velikonoce", výstava v muzeu v Nejdku, duben.
- "Národopisný region Žluticka", výstava v muzeu ve Žluticích, duben - červenec.
- "Hračky našich předků", výstava v Blovicích zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, duben až září.

KVĚTEN

- "Lidové stavby severozápadní a severní části středních Čech na kresbách Bedřicha Poláka", výstava ve VM Slaný, 1.5. - 30.10.

- "Stavění máje", pořad ve Valašském muzeu v přírodě, Rožnov pod Radh., 1.5.
- "Lidové kroje doudlebské a blatské", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 3.5., Blanka Krnínská.
- "Cestou samurajů", výstava v OVM Šumperk, 3.5. - 30.6., převzato z Náprstkova muzea.
- "Japonské bojové umění", přednáška v OVM Šumperk, 3.5., dr. Filip Suchomel.
- "Svět tibetského buddhismu", výstava v OM Jičín, 6.5. - 29.5., fotografie.
- "Kouzlo hraček", vystoupení souboru Vysočánek, skanzen Hlinsko-Betlém, 7.5.
- "Historie strojků pro domácnost", výstava v OM Příbram, 9.5. - 30.6.
- "Na tancovačce", vystoupení souboru Vysočan, skanzen Veselý Kopec, 14.5.
- "Z dějin středočeského baráčnictva", výstava ve skanzenu, Přerov n.L., od 15.5.
- "Zástěry a zástěrky v ženském oblečení dvou staletí", výstava ve skanzenu, Přerov n.L., od 15.5.
- "Moravské a slezské kroje", výstava v Etnografickém ústavu MZM, Brno, 17.5. - 20.6.
- "Lidový oděv ve sbírkách Muzea Těšínska", přednáška v Muzeu Těšínska, Č. Těšín, 18.5., Mgr. Hovorková.
- "Pištěláci", vystoupení souboru Pištěláci z Brna, skanzen Veselý Kopec, 21.5.

"Poklady muzea", výstava ve Slováckém muzeu, Uherské Hradiště, 26.5. - 23.10, výstava k 80. výročí založení SM.

"Opět na tancovačce", vystoupení souboru Vysočan, skanzen Hlinsko-Betlém, 28.5.

"Kácení máje", pořad ve Valašském muzeu v přírodě, Rožnov pod Radh., 29.5.

"Náchod v 11. - 18. století", výstava v OM Náchod, květen-červen.

"Pozdrav z lázní", výstava Karlovarského muzea, květen - červen.

"Žena a móda (150 let ženského odívání v Plzni)", výstava v Dačicích zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, květen až září.

"Avarské nálezy na území České republiky", výstava v Náprstkově muzeu, květen až 26.6.

Č E R V E N

"Vzpomínka na Afriku - fotografie V. Melcera", výstava v Husitském muzeu v Táboře, 1.6. - 30.6.

"Rožnovská valaška", přehlídka souborů, Valašské muzeu v přírodě, Rožnov p. Radh., 3.6. - 5.6.

"Národopisná výstava", výstava v OM Jičín, 4.6. - 17.7.

"Malba na skle", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 7.6., Marie Flašková.

"Lidové stavby v národopisné kresbě", výstava v muzeu v Rokycanech, 9.6. - 28.8.

"Mexické lidové umění", výstava v Bělé p. Bezdězem zapůjčená z Náprstkova muzea, 9.6. - 24.7

- "Šáteček růžový, fěrtoušek kmentový", výstava ve skanzenu Veselý Kopec, 10.6. - 31.10.
- "Šáteček růžový, fěrtoušek kmentový", pořad o lidovém oděvu na Hlinecku, skanzen Veselý Kopec, 11.6., (opakováno 12.6.?)
- "Hrnčířská sobota", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 11.6.
- "Vinšujeme štěstí, zdraví", vystoupení souboru Vsacánek, Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p.Radh., 12.6.
- "Zadudej dudáčku", setkání dudáků sólistů, skanzen Veselý Kopec, 18.6.
- "Za stařenkú do školy", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radh., 18.6.
- "Bystřičané pěkně hrajú", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radh., 19.6.
- "Veselokopecský jarmark", prodej výrobků lidových řemeslníků, skanzen Veselý Kopec, 23.6. - 24.6., (v tištěném programu psáno o měsíc později).
- Mezinárodní folklorní festival Strážnice 1994, 24.6. - 26.6.
- "Dny Valašských sklářů, Svatojánská noc", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 25.6.
- "Slovácká neděle", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. R., 26.6.
- "Století etnografického studia v českých zemích 1895-1994", zasedání etnografické sekce na kongresu Společnosti věd a umění (SVU) v Praze, pravděpodobně 27.6.
- "Indie a víra", přednáška v OVM Šumperk, s.d., Turíja z hnutí Hare Krišna.

"Jan Eskymo Welzl", přednáška v Úsově, s.d., C.Lolek.

Rozšíření stávající expozice muzea Jindřicha Jindřicha, Chodské muzeum v Domažlicích, červen.

Zasedání komise pro lidové stavitelství, Muzeum Českého krasu v Berouně, asi druhá polovina měsíce.

ČERVENEC

"Krajanské sny", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 2.7.

"Sekerníci", výstava ve Svobodných Hamrech - zámečku, 2.7. - 31.8.

"Valašské slavnosti, Prameny", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 3.7.

"Dny řemesel v lidovém stavitelství", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 9.7. - 10.7.

"Slavnosti medu", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. R., 16.7.

"Hraje Vám Fryštácká Javořina", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 17.7.

"Odpoledne s cimbálovkou, Anenská pouť", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 23.7. - 24.7.

"Od Radhošťa svítá", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 30.7.

"Slovenská neděle", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p.R., 31.7.

"Střelecké terče", výstava v Chodském muzeu, Domažlice, červenec až srpen.

"Mapy století Komenského - století objevů", výstava v Muzeu J. A. Komenského, Uherský Brod, červenec - září.

SRPEN

"Velké prádlo", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 6.8.

"Jak se dřive žalo, mlátilo a mlelo", ukázky technik ve skanzenu na Veselém Kopci, 6.8. - 7.8.

Vystoupení souboru Javořina, Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 7.8.

"Starodávny jarmark", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 13.8. - 14.8.

"Česká kamenina a bělnina", výstava v Lobkovickém paláci NM v Praze, 19.8. - 27.11, výstava ze sbírek Národopisného odd. NM

"Folk a folklor v muzeu", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. R., 20.8.

"Dokolečka, dokola", vystoupení souboru Hořeňák z Lázní Bělohradu, skanzen Hlinsko-Betlém, 20.8.

"Pekařská sobota", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. R., 27.8.

"Boršičanka to je chasa veselá", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 28.8.

ZÁŘÍ

"Madony v lidových krojích", výstava fotografií Ludvíka Barana v ambitech Konventu dominikánů u sv. Jiljí, Husova 8, Praha 1, 1.9. - 29.9.

"Vojta Náprstek", výstava v Náprstkově muzeu, Praha, 4.9. až prosinec 94 (ke stému výročí úmrtí zakladatele muzea).

"Stavíme dům", výstava v muzeu Těšínska, Č. Těšín, 6.9. - 18.11.

"Židovská kuchyně", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 6.9., dr. Hana Housková.

"Valašské dožínky", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh., 10.9.

"Velké prádlo", výstava v objektu pily, Dolní Lomná, 10. - 11.9.

Slezské dny v Dolní Lomné, národopisné slavnosti, Dolní Lomná, 10. - 11.9.

"Lidové umění a folklor", Valné shromáždění Národopisné společnosti ve Strážnici, 13. - 14.9.

"Přijďte k nám posedět. O lidovém nábytku", výstava v Etnografickém ústavu MZM, 28.9. - 27.11.

"Kovolijecké umění Indie", výstava v Náprstkově muzeu, 28.9. - 27.11.

"Náchod v 19. - 20. stol.", výstava v OM Náchod, září - listopad.

ŘÍJEN

"Lubomír Procházka - fotografie lidové architektury", výstava v MM v Říčanech, 3.10. - 30.10.

"Lidové léčitelství", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 4.10., p. Čistota.

"120 let pivovaru Hanušovice", výstava v OVM Šumperk, 4.10. - 31.1.95.

"Národní obrození v Náchodě", přednáška v OM Náchod, 12.10, dr. Hladký.

"České pohádky", výstava ve Středočeském muzeu, Roztoky u Prahy, 13.10. - 2.1.95.

"200 let porcelánky v Klášterci n. Ohří", výstava v Karlovarském muzeu, říjen - listopad.

"Hračky našich předků", výstava v Prachaticích zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, říjen až listopad.

"Žena a móda (150 let ženského odívání v Plzni)", výstava v Prostějově zapůjčená z Národopisného muzea Plzeňska, říjen až listopad.

"Moderní nigérijské umění", výstava v Náprstkově muzeu, říjen - listopad.

LISTOPAD

"Podmalba na skle", přednáška v Jihočeském muzeu, České Budějovice, 1.11., dr. Duňa Panenková.

"Jubileum Národopisné výstavy československé 1895", výstava ve Středočeském muzeu, Roztoky z Prahy, 3.11. - únor 95, ze sbírek středočeských muzeí.

"Slovenské betlémy", výstava v Muzeu J. A. Komenského, Uherský Brod, 4.11. - 14.1.95.

"Betlémy", výstava v Mohelnici, 17.11. - 31.1.95, ze sbírek muzeí v Olomouci a Třebouchovicích.

"Lidové hračky afrických a amerických dětí", výstava v OVM Šumperk, 24.11. - 1.2.95, převzato z Náprstkova muzea.

"Vánoční výstava", výstava v Chodském muzeu, Domažlice, konec listopadu - prosinec.

"České vánoce", výstava v Muzeu dr. Aleše Hrdličky, Humpolec, listopad - prosinec.

PROSINEC

"Lidové vánoce v Polabí", výstava ve skanzenu, Přerov n. L.,
2.12. - 2.1.95.

"Ten vánoční čas", výstava ve skanzenu na Veselém Kopci,
3.12. - 11.12.

"Historické sklo, porcelán a kamenina ze sbírek bavorského muzea
ve Walderbachu", výstava v OM Příbram, 3.12. - 15.1.95,
převzato.

"Vánoční tradice a zvyky", přednáška v Jihočeském muzeu, České
Budějovice, 6.12., členové Národopisného kroužku.

"Vánoce v muzeu", výstava v muzeu Jv Moravy, Zlín, 6.12. - 6.1.95,
každou neděli od 10.00 budou vystupovat dětské folklorní
kroužky.

"Vánoční výstava", výstava v OM Jičín, 8.12. - 8.1.95.

"Vánoční výstava", výstava MM v Brně - Měniňská brána,
8.12. - 8.1.95.

"Moravské skříňové betlémy", výstava v Lobkovickém paláci NM
v Praze, 9.12. - 31.1.95, převzato (?).

"Vánoce ve Valašském muzeu", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov
p. Radh., 10.12. - 18.12.

"Dřevěná píseň", výstava v Etnografickém ústavu MZM, Brno,
13.12. - 30.1.95, převzato.

"Svět loutek", výstava na zámku v Karviné-Fryštátě, 13.12. - březen
1995.

"Vánoční koleda", Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radh.,
26.12.

"České betlémy, tradice vánoc na Moravě", přednáška v Mohelnici,
s.d., dr. Hošková.

"Historické hračky", výstava v OM Náchod, prosinec.

"Staročeské vánoce v Polici n. Metují", výstava v MM Police nad
Metují, prosinec.

"Vánoce", předvádění lidové výroba (pečivo, ozdoby - sláma, šustí,
proutí), Slovácké muzeum, Uherské Hradiště, 14.12. - 20.12.

"Betlémy z Náchodska a Hronovska", výstava v Jiráskově muzeu
v Hronově, prosinec.

"V. vánoční výstava", výstava v Karlovarském muzeu, prosinec.

"Krušnohorské vánoce", výstava v muzeu v Nejdku, prosinec.

"Tradiční výstava vánoční - Betlémy, tentokrát ze sbírky Josefa
Bednáře", výstava v Husitském muzeu v Táboře, prosinec.

"Hračky našich předků", výstava v Prostějově zapůjčená z Národopis-
ného muzea Plzeňska, prosinec až leden 95.

"Žena a móda (150 let ženského odívání v Plzni)", výstava v Žatci
zapůjčená Národopisným muzeem Plzeňska, prosinec až leden
1995.